

NAM TU' JAX BUIMİK GU NOONBI'Ñ GUCH XOI'KAM

Dhi'ñi jir di' gu ua'na'n gu Luukas nat giop tu ua'ñxidhak gu Tiopil

¹ Gu biipi' kam jiñ u'uan na ñich tum ua'ñxidhak jiñ jaduun Tiopil, biix jañich pui' ja'k mi chu dai na ji'k tu' jax xi buimik gu Jesus gio na jax ja'k xi chu ja a'gidhimik gu ja'tkam, sia gu pu jano' dir nat jax bhai' ji chibgai,

² mi' juugit nat pai' dhuuk jiix dhaam ja'k.

Gu Jesus na ba ja aagi'ñdha' gu noonbi'ñ na gatuuk ja a'mkam tajaana' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda'

Ba' biipi' dir nat chakui jiix dhaam ja'k, pui' ja'k pu ba ja jujurtuda ki'n gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' nam tu' jax dhuñia' bhaankamu'n gui' nat ji'k pu ja a'm ti ti nam jir noonbi'ñ ka'.

³ Gio ba' nat ja buim maax biix ji'ma'n jano' nat pai' dhuuk muukik giop ba bam mi' dhir koi'ñga'n tir, gio ba' na xi ja a'gi'ñ ip na sap giop bax kii', cham tu' ka muukix. Ba' maa'n masaa'n daman mambhiix tanoolh ja bui xi oilhimik gio na xi chu ja a'gidhimik na jax ja'k ja a'm ti niidhidha' gu Dios.

⁴ Ba' na pui bhai' kap tu'ii' gu Jesus ja bui gu noonbi'ñ, jup ja titda:

—Chakui pim jimmida' mi' dhir Jerusaleen. Ka xim niirada' pim na ka xim kuugalhdha' gu pui' nat jax ja'k ba tu dai guñ Gi'kora' na pu tu duñia'

aapi'm jam bui, gu pui' dho nañ jax ba tu jam a'gi'ñ bii'pi' dir.

⁵ Dho gu' gu Juan pui' tu bopkonak dho, ku ba' gu' gu suudai' ki'n pix ji, gu' aapi'm gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' ji na pim ki'n jum bopkona' na jam a'm jum tajaana' cham ji'k jurni'ñ ki'n.

Gu Jesus na ba tisdia' jix dhaam

⁶ Ba' bii'x gui' nam ji'k bhai'p tu'ii' buiñor gu Jesus ja'pni bhai' ba tikka am:

—¿Xib ba' bam ai aa jich jaduun nap aap ya'p bam g'e'kamta' bii'x kap na ji'x jir Israel?

⁷ Ba' gu Jesus jup ja titda:

—Cham jam a'm jum aa' ji na pim moop jix mat ka' na pai' dhuuk pui' tu duñia' guñ Gi'kora', na gu' dai gui' no't pui' ba tii na ba' pui' tum duñia'.

⁸ Ku ba' gu' na pai' dhuuk jam a'm bam tajaana' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda', bax bhaai'n ka' ji na pim pu tu duñia' aañ jiñ a'mkam bii'x aixim na tu'r jix kii'p jum duukam, ba' nai' ji chu ja a'gi'ñpu' pim gu ja'tkam. Mi' dhir japim mui' ji kii'sa' Jerusaleen, mi' dhir ba' bii'x kap na ji'x juugit bhaan bipio' gu Judea dibii'r, gatuuk ba' mu ja'k ip na pai' ji'x juugit bhaan jup bipio' gu Samaaria dibii'r, mi' dhir ba' nai' ja'p bii'x kap na ji'x juugit jir oi'ñga'n.

⁹ Ba' daipu' nat pu'ñi xi ja tii'dak gu Jesus gui' nam ji'k bhai'p tu'ii' buiñor, pu gamai' ji chis jix dhaam ja'k, ba' bhammi pix ji baa tibiaa'ñ cha'm, pu cham pai' ka tii mit.

¹⁰ Ba' nam pui mi' gu'kat bhammi ja'k ka ti nii'ñ nat pai' ji bhi'ñ gu Jesus, mi' bam maax jamit gook gu ja'tkam joidham jix chooto titi' kam,

11 ba'p ja tít da am mi ja'p ji gu'kík:

—Aapi'm jich jaaduñ Galilea oi'ñkam, ¿jax ku pim ba'x buam jum aagit bhammi ja'k pup ti ni'i'ñ jix dhaam ja'k? Matgim gu' dhi Jesus nat ya' dir ba jii aapi'm jam bui, na ya' xi oilhimik jam biim, gu' dhi' matgim gio bhai'p ka jim ji gatuuk. Ba' pu'ñi ja'k jup tui'ñgida' jano' na pai' dhuuk gio bhai'p jimda' ya' dhi oi'ñga'n bhaan nat jax jum duu gu xib nat ya' dir ba jix dhaam ja'k.

Gu Matiiyas na maadit bar di' ka' gui' nam jir noonbi'ñ guch Xoi'kam

12 Ba' bhai' dhir oidha' daam Oliibus ti tii gim, ba jii mit gu noonbi'ñ gu Jesus mu ja'k na pai'r Jerusaleen, na gu' bhai' dhir mia'n bipio' jia, ja'xbui' na ji'x juugit aagix ka' ja bui gu Israel kam ja'tkam nam oipoda' jano' na pai' dhuuk jum a'jida' gu tanoolh na cham tum juanda'.

13 Ba' na mit pai' dhuuk mummi ba ai gè' ki-icham, mi' ba baap jamit nam pai' tibiapka', bhiji ja'p ji chitit jamit daam dir. Ba' dhi' nam jir jaroi' dha' moo gu Peegro, gio gu Juan, gio gu Jakoobo, gio gu Anrees, gio gu Piliip, gio ba' gu Tomaas, gio ba' gu Bartolomee, gio ba' gu Mateo, gio gu jumai na pui'p tii' Jakoobo, gui' na Alpeo tii gim jir maraa'n ka', gio ba' gu Simoon ip gui' na biipi' dir nai' ka ja kaichgida' ji'kchi gu ja'tkam nam nai' tu a'gidha' nam tiix ja pataasak ka' gu gè'gè'kam jum aa'ndam Rooma kam, gio ba' gu Juudas ip gui' nar maraa'n gu Jakoobo.

14 Ba' biix dhi' ja'kbui' gammiji maap jum jumpadat tu daanda' am ja biim gu jajaa'nni'ñ gu

Jesuus, gio ba' gu di'hi'n Mariiya ja bii'm ip jai' gu u'uub.

¹⁵ Ba' maa'nnim na mit mui' maap mam jumaap gui' nam ji'k ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, ji'k xijum maa'n oo'm aixkam, bhai' ji chu ja a'gi gu Peegro nat jax kikbo mi' ja saagi'ñ, jup ja titda:

¹⁶ —Ya' mam kuugalh jiñ jaaduñ gu pui' nat jax ja'k jurtudak gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' gu Dabii nat ba' pui' ja'k tu ua'nak na saak pu'ñi ba ji chu buusnia' gatuuk, na bhaan tu a'ga gu Juudas kat gui' nat boi bhii'ch gu Jesuus nat iattulhdam,

¹⁷ sia ku gu' pui' tiip kaichgit gu Jesuus ja'p na jax aach nach jir noonbi'ñ.

¹⁸ Ba' gu Juudas dibii'r ki'n xi saba'dak gu tuumiñ na mit maa gui' nam jaroi'x bhaamki'ñdha' gu Jesuus, gu' ji nat gu' gatuuk ma ji gi'i, ma'oo'n ki'n mi' pu kikbo, gio ba' nat pu xip ip gu tukga'n, gio ba' moo nat pu juupki ip gu jijii'ñ.

¹⁹ Ba' na mit pai' dhuuk pui' ba ti kai gu Jerusaleen oi'ñkam, pui' pup ti tiiti' am nar Dibii'r jix f'rma' mi' nat pai' muu gu Juudas kat.

²⁰ Na gu' na mi' pix pui' ba jim gu pui' na jax ja'k tu ua'ñix bhaan gu u'uan mi Salmos ta'm, na ja'pnim kai'ch:

Cham jaroi' mi' ka kikiicharda' mi' na pai' kiokat, mi' pui' bar gampix ka' pu gammiji.

Gio ba' moo ja'pnip jum kai'ch ip:

Jumai ba' bhaankam jup ji bi'ya' gu tu' na bhaan tu juanat.

²¹ Ba' gu xib aañ ja'pni ilhii'ñ jiñ jaaduñ, kapbhai' nam ya'p tu'ii' dhi jai'ch jaaduñ dhi' nach jaroi' pu gammiji maap xi oipimik guch Xoi'kam Jesuus na ji'x juugit ya' xi oilhimik,

²² jano' dir nat gu Juan buiñor jum bakuanak mi' juugit nat pai' dhuuk jii jix dhaam ja'k. Dho gu' dhi' dho maadit jir am na pui' bhaankam jup ba tu a'gada' gu Jesus nat jax ja'k jum duu nat duadik giop bam mi' dhir koi' ñga'n tir, ja'p nach jax ja'k tu a'gada' aach.

²³ Ba' bhai' ji ja aa mit gook pik, na pui' tii' maa'n Josee, gui' nam Barsabaas ki'n jup jix mat ka' gio ba' Juusto ki'n ip. Mi' dhir ba' moo jumai bhai'p ji aa mit ip, Matiiyas tii'gim.

²⁴ Mi' dhir ba' dai na mit ma tu daani jix dhaam ja'k, jup kai'ch am:

—Aapi' jich Gi'kora', jich aagi'ñdha' ap nap jaroi' bhaan ti nini'ñ dhi gook gu ja'tkam, na gu' aap dai nap jix maat gu ja jujur am bhaan nam jax ja'k jum aa',

²⁵ na ba' gu' dhi' maadit bar nobii'ñ ka' guch Xoi'kam bhaankam gu Juudas, nat gu' gui' jii na pai' ja'k jir tulhiñara' nat cham am ji buak nat jum ua'tulh.

²⁶ Ba' mi' dhir dai na mit xim mamai'chik nam bhaan machia' na jaroi' bhaan ji bi'ya'. Ba' gu Matiiyas bhaan ji bii. Jano' dir ba' giop bar bixi'ñ am gu mambhix daman gook gu noonbi'ñ guch Xoi'kam.

2

Najaxja'kja a'm bam tajaana' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' ja bui gui' nam buiñor ti jügi'ñdha' guch Xoi'kam

¹ Ba' nat pai' dhuuk bam ai gu piasta bhaan Pentekostees ta'm, bix maap jumpaxich ka tu daan am gui' nam ji'k ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam.

2 Ba' jotmoda' pix giilhim tim tii bhammi dir jix dhaam silh mi' nam pai' jumpaxich ka tu daan, pix am tu kuichu'n mi' na ji'x jir ba'k chir, ja'p kai'ch na jax gu jibiihl no't jix io'm bhai' xi jib.

3 Ba' ja a'm bhai' ji mimi ja'p tu'm na gu tai, na pix am ninbhik ja moom am bix ji'ma'n,

4 na gu' dhi' bak gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' nat bix ja a'm bam tajaa. Mi' dhir ba' dai na mit bhai' ji chu ja a'gi gu ja'tkam jai' ñiiñio'k ki'n bix aixim na jax ja'k ja mattu'n gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda'.

5 Ba' nam gu' jano' pik mui' kap dir bhammip ka oipo Jerusaleen gui' nam jix io'm mi' pui' jimda' nam jax ja'k tu jimda' gu Israel kam ja'tkam.

6 Ba' na mit kai nat pix giilhim tim tii, mui' ji ai mit na mit ti tii'gim. Ba' na mit ba ja kai nam tu a'ga ja ñiiñio'k ki'n gui' nam ti jii'gi'ñ buiñor guch Xoi'kam, mi' pui' pup tu'ii' am, nam gu'x maatit ja kex.

7 Ba' dai nam jup jum ti titda dihl, na gu' cham jir ja jujur gu pui' nam jax ja kex, jup kai'ch am:

—¿Kux cham aa pin jir Galilea oi'ñkam am dhi ja'tkam bix nam ji'k ya' tu a'ga?

8 ¿Gu' jax ji chi kum ba' aach jich ñiiñio'k ki'n pix chu' kai'ch nam xi chu a'ga nach xi ja kex?

9 Tii' nach gu' moo tii mui' kap dir ya' oipo, pui' na jax gu Partia kam, gio gui' nam jir Meedia kam, gio gui' nam jir Ilam kam, gio gui' nam jir Mesopotaamia kam, gio gui' nam jir Judea kam, gio ba' gui' nam jir Kapadoosia kam, gio gui' nam jir Ponto kam, gio gui' nam jir Aasia kam,

10 gio ba' gui' nam jir Priijia kam, gio gui' nam jir Panpiilia kam, gio ba' gui' nam jir Ejipto kam,

gio gui' nam jir Liibia kam nam amuub oi'dha' na pai' Sireene ti tii', gio jai' ya'p oipo am ip gui' nam Rooma dir ja'k jiiim.

11 Ji'ma'n jach jir Israel kam, jai' gui' nam pui' ja'k jup ba tu jim na jax aach. Gio jai' ya'p oipo am ip gui' nam Kreetta dir ja'k jim, gio jai' gu Araabia kam. Tii' nach gu' moo biiix jix maatit ja k~~e~~ nam xi chu daan buiñor gu Dios na jax ja'k joidham jir jix bhai'kam.

12 Ba' mi' piix pu tu'ii' am nam pui' xi kai'chit, gio na cham bhai' nam jax xim buada'. Dai nam nai' tiim ti tikka piix na jax ba'r jum duukam gu dhi' pui', jup kai'ch am:

—¿Jax ba'r jum duukam chi gu dhi' pui'?

13 Ba' jai' maakam jup ja ai'chuxi'ñ am, jup kai'ch am:

—Ja'pji nam jix maikut jup kai'ch ji dhi ja'tkam.

Gu Peegro na ba ja aagi'ñdha' gu ja'tkam nam cham tu'x maikut jup kai'ch

14 Ba' gu Peegro nat jax kikbo ja biiim gu mambhiiix daman maa'n noonbi'ñ guch Xoi'kam, jup ja titda g~~e~~' ki'n gu ja'tkam biiix nam ji'k mi'p tu'ii':

—Aapi'm jiñ jaaduñ Israel kam biiix na pim ji'k mik dir ja'k jiiim, gio ba' aapi'm na pim ji'k ya' pu oi'dha' Jerusaleen, xiñ kaaya' pim alhio biiix jam jujur ki'n nañ jax jam tiiida',

15 nañ ja'pni xi chu jam a'gidham dho nach aach cham tu'x maikut jup kai'ch na pim aapi'm jax jum aa'. ¿Jax gi dhuip bax maik ka' ich, na gu' kia'piix kar kabuimuk?

16 Gu' matgim dhi' nat ya' piix pui' bam kuugalh ji gu pui' nat jax ja'k tu ua'nak gu Joel gui' na

bijik bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios, na ja'pnim kai'ch mi' nat pai' tu ua'nak na sap jup kai'ch gu Dios:

17 Ja a'm jañ ba tajaana' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' bix na jik ja'tkam, sia kum jai' cham jir Israel kam, jano' na pai' dhuuk ba tum kuugalhdhidha' ya' dhi oi'nga'n.

Ba' gu ja maamar nai' ji chu ja a'gi'ñpu' am gu ja'tkam aañ jiñ a'mkam, gu chichio'ñ gio pui' na jax gu u'uub, gio ba' gu biipibop bañ chigia' am nañ ja bui bañ maaxdha', gio ba' gu jagi'gir tiki' bhaan jup bañ chigia' am.

18 Gio ba' gui' nam jik jiñ a'mkam tu juanda' gu chichio'ñ gio pui' na gu u'uub, pui' ja a'm jup ba tajaana' iñ gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda', mi' dhir ba' dai nam nai' ji chu ja a'gi'ñpu' gu ja'tkam aañ jiñ a'mkam.

19 Gio ba' nañ bix aixim ibhidham ba tu duñaia' bha ja'p jix dhaam, dhi oi'nga'n ba' dai na bhai' ji miya', ja'p tu'm jup jum duñaia' na gu i'ir, gio na ya' pix pux jikma' ka' ki'n gu kuubix.

20 Gio ba' gu tanoolh na nai' ji chukia', gio ba' gu masaa'n jix bi' bhai' pup daaka' ip. Mi' dhir ba' moo dai na ya' ba aaya' gu Gekam jich Xoi'kam. Ba' ba tigia' am gu ja'tkam nam tu' cham jixkat pai' niidhat.

21 Gu ba' gui' nam ji'k soi'm ilhdhai pui' ba tãda' guch Xoi'kam na ba ja uañchuda' gu ja ua'tulhdhara',
cham tu' ka ja tulhiiñchuda'.

22 'Pu kagit na pim moo alhio kapup xiñ kaaya' jiñ jaaduñ Israel kam nañ jax jam tãda'. Dho gu' gu Jesus gu' nar Nasareet kam, jir di' dho guch Xoi'kam nat Dios bha jam joochxi aapi'm jam bui. Pui' ku ba' joidham jix bhai' xi chu buimik na tu'r jix kii'p jum duukam na ji'x juugit ya' xi oilhimik bhaan dhi oi'ñga'n.

23 Gu' ji na pimit gu' pu dooda nat jax ja'k ti'ik gu Dios bijik na pim saak pu'ñi ba tu chiña' nam mu'aa' guch Xoi'kam. Pui' ku pimit ba' daagik ja chia nam kuruus ta'm sissapa' gui' nam cham tu' ka'm ti ni'iñ gu ja'tkam.

24 Ku ba' gu' gu Dios giop dua'ñ ji, nat gu' diilh pui' ja'k tu duu na cham mi'm tulhiiñdha', ba' mi' dhir cham ji'xkat jax ka dooda' gu muuki'.

25 Pui' kut ba' gu Dabii gui' na bijik jir gø'kam kat tu ua'nak bhaan ji ua'rgidhat gu Jesus, na ja'pnim kai'ch:

Gammiji ni'iñ iñ guñ Gi'kora' nañ buip tui'ñgida',
sia pai' nañ ja'k jimda'.

Gui' mi' dhir ja'p jup jimda' jiñ xanoop kii'n dir
ja'k,

ba' cham ji'xkat jax jiñ dhooda' gux buam jum
duukam.

26 Pui' kuñ ba' aañ joidham jix bhai'ñ chaat ka' guñ
jur am bhaan,

gio nañ jix jikgit tu laala'nda',

nañ gu' gui' buiñor gammijix biiñak ka'.

27 Nañ gu'x maat nañ dhua'ñdhai giop jiñ
bamii'ñdha' mi' dhir koi'ñga'n tir nañ pai'
yaasapka',

gio na pui' tu duñia' na cham tu'm ja'bsuna' guñ
chuuku',

nat gu' pu kai'ñkam jiñ a'm ti tii nañ bhaankamu'n
tu a'gada'.

28 Gio nat gu'ñ aa'ñ na jax ja'k jir am nañ mi'
pui' jimda' nañ ba' gammijix kii' boi cha'm
bhichgida',

ba' gammiji gè'kam ki'n jix bhai'ñ chaat ka' iñ,
nañ gu' pui' xiñ aa'nda' nach maap jup tui'dhi'.

29 'Ba' dhi' pu'ñi nat jax ja'k tu ua'nak gu Dabii,
cham tu' diilh jum aagit jup kai'ch. Pu kagit na pim
moo alhio ka pup xiñ kaaya' jiñ jaaduñ nañ ya' jam
aagi'ñdha' nat jax ja'k jum duu. Dho gu' gu Dabii
cham tu' giop dua dho, na gu' mi' pu yaasap gu
tukga'n sia gu xib mi' na mit pai' yaaspak jano' nat
pai' dhuuk muu.

30 Gu' na pu bax maat pix ji na jaroi' pui' ja'k
jum duñia', pui' kut ba' pu'ñi ja'k tu ua'nak, na gu'
gu Dabii maadit jir di' kat jia gui' nam jix bhai'
kè'kè't gu Dios gio nam bhaankamu'n tu a'gimik,
ba' pu ba aagi'ñ na gatuuk maa'n jir gè'kam ka' gu
boxii'ñ.

31 Pui' ku ba'x ñii'ñdham xi kai'ch nat tu ua'nak
na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam na giop bamgia' mi'
dhir koi'ñga'n tir, gio sap na cham tu'm ja'bsuna'
gu tukga'n.

32 Dho gu' pui'm duu dho gu Jesus nat pu'ñi gio
dua'ñdhak jup bamii' gu Dios mi' dhir koi'ñga'n tir.
Ba' aach bix nii'ñ gu dhi' pui' nat jax jum duu.

33 Mi' dhir ba' gatuuk dai nat ba jii jix dhaam ja'k na ba' bhammi ba daaka' sonpan gu Dios mi' dhir ja'p kii'n dir, gio ba' nat bhaan ji bii gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda', nat gu' ba tajaanxi guch Gi'kora'. Mi' dhir ba' aach jich a'm jup ba tajaa nat jax xi chi'nik bii'pi' dir na ya' ka oiri. Ba' dhi' pix pui' ja'k jich jujurtu'n gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' nach ba' pui' ja'k tu a'ga gu xib na pim jax bach kex nach ya' tu a'ga.

34 Nat gu' cham tu' gu Dabii jia nat gio duadik jup tis jix dhaam ja'k, na gu' cham tu' diih jum aagit jup kai'ch mi' nat pai' tu ua'nak, na ja'pnim kai'ch: Jup titda gu Dios guñ Gekam tuk:

“Ya'ni dhir ja'p jiñ xanoop jap ka xi dhaaka' kii'n dir ja'k,

35 nañ ka xi ja tulhiiñchuda' gui' nam ji'k cham jum kii'galhi'ñ,
nam ba' soi' bam ilhdha' aap jum bui.”

36 Ba' dhi' bhaan jix maati' jiñ jaaduñ aapi'm na pim jir Israel kam, na dhi'r di' gu Jesus na aagit jup kai'ch, gui' na pim it jaroi' tu chia nam kuruus ta'm sissapa', nat gekam ki'n dai gu Dios na ba' pu'ñir jich Xoi'kam ka'.

37 Ba' na mit pui' ji' kai gui' nam ji'k mi'p tu'ii', bhai'x buam jim ilh jamit, ba' soi'm ilhdhat ba tikka am gu Peegro gio gu jai' noonbi'ñ gu Jesus, jup ja titda am:

—Aapi'm jich jaaduñ, çtu'm aa' nach jax dhuñia' na ba' cham kach chulhiiñchuda' gu Dios?

38 Ba' gu Peegro jup ja titda:

—Dho gu' na pim mi' pui' ba jimia' dho na jax ja'k jix aa' gu Dios, na pim ti jii'ñdha' buiñor guch Xoi'kam. Mi' dhir ba' dai na pim bam bopkona'

bix ji'ma'n na ba' gu' gu Dios xi jam joi'mdai uañchudai gu jam ua'tulhdhara' jam a'm ba ta-jaana' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda'.

³⁹ Na gu' bixpi' dir pu ba jam iimchudhix, gio ba' gu jam maamar ba pui' ip, gio ba' gui' nam ji'k mik ja'p jup tu'ii', na ja'p kai'ñkam jup jum kai'ch na sia gui' na ji'k ja a'm ti tigia' gu Gé'kam jich Gi'kora'.

⁴⁰ Mi' dhir ba' moo ja'pni ja'k jup xi ja tidad gu Peegro:

—Dai ji na gu' jam a'm jum aa' na pim cham pui' ja'k jup ka tu jimda' nam jax ja'k tu jim jai' dhit gui' nam cham tu' ka'm ni'ñ gu Dios, na ba' cham ji jam bindai maap jam tulhiñchuda'.

⁴¹ Ba' mui' ti jii'ñ jamit gu pui' nat jax ja'k tu ja a'gi gu Peegro, aixkam ji'k baik miil. Mi' dhir ba' dai na mit bam bopko, gio ba' na mit ba ja biinat gui' nam ji'k pu bixpi' dir ba ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam.

⁴² Mi' dhir ba' dai nam gammiji maap bam jumpa'nda' nam tu daanda' gio nam tu kua'da', gio ba' nam gammiji mi' pui' jüimda' nam jax ja'k ja aagi'ñ gu noonbi'ñ guch Xoi'kam.

Nam jax ja'k joidham jir jix bhabhai'kam ka' gui' nam ji'k ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam

⁴³ Ba' bix gu Jerusaleen oi'ñkam mi' pui' pup tui'ka' am nam pai' dhuuk ba ja tigia' gu noonbi'ñ guch Xoi'kam nam joidham jix bhai' xi chu buada' gux kii'p jum duukam.

⁴⁴ Ba' bix nam ji'k ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, joidham maa'n ni'ook jup duuka' am, gio ba' nam cham ji chu da'dat tum a'onbagi'ñdha' gu tu' nam bia'ka'.

45 Pui' na jax jai' nam xi chu ga'rat gu ja dippira' gam jai' gu tu' nam bia'ka', mi' dhir ba' gu tuumiñ na ji'k mi buusnidha', ja maakidha' am gui' nam ji'k cham bia'ka' nam tu' ki'n tu saba'da'.

46 Gio ba' nam gammiji maap jim jumpadat tu daanda' bhai' nam pai' gø' tu chiopi' ka' gu Israel kam ja'tkam, gio ba' nam gammiji maap tu kua'da' mu ja'p ja kiikia'am joidham jix bhai' jim taatit, nam gu' cham tu' gø'gø'rkam jum ilhii'ñdha' gu ja jujur am bhaan.

47 Ba' nam gammiji pu'ñi tu daanda' buiñor gu Dios, joidham jix ja kigalhi'ñdha' am gu ja'tkam. Ba' nabap tanoolh pix jup ji chi jii'ñdhidha' am buiñor guch Xoi'kam gui' na ji'k ja a'm ba ti tigia' guch Gi'kora'.

3

Na jax ja'k ba dodhia' maa'n gu maa'nkam na kax ma'mkulhi' ka'

1 Ba' maa'nnim mia duuk na pai' dhuuk jum a'jida' na tum daanda' bhai' na pai'r gø' chiop ka', ma jii gu Peegro gio gu Juan na mit ba tu daañim.

2 Ba' moo maa'n bhai'p daaka' gu maa'nkam bhai' na pai'r ki'ñgob ka' bhai' nam pai' pui' ti tiiti'nda': Joidham jix chu Abhaar Kir, bhai' na pai' dhir jax mui' ji chum bapkida' mu ja'k na pai' tum daanda'. Ba' dhi' ji' dhi maa'nkam jix ma'mkulhi' ka', ilhi'chdham dir pu cham tu oirida'. Ba' gammiji mi' ai'chu'nda' am nabap tanoolh, mi'm ba' daaska' ki'ñgob na sap ba' mi' bha ja taanda' gu tuumiñ gui' nam ji'k mui' ji baapkidha'.

3 Ba' nam pu'ñi mui' ba jiim gu Peegro gio gu Juan, nam kia'pix mui' bax baapkiktu'ndat mu

ja'k na pai' tum daan, ba ja tii gux ma'mkulhi', ba' bhai' ba ja taan gu tuumiñ.

⁴ Ba' gui' mi' pix ji guguu mit na mit tii na mi ja'p daakat bha ja taan gu tuumiñ. Ba' gu Peegro mui' ji ñio, jup titda:

—¿Jix aa' ap aa jich jaduuiñ nach jum makia' gu tu'?

⁵ Ba' gux ma'mkulhi' mi' pui' pup tu'ii', dai na bha ja nii'ñ no' mit moo tu' ba ji maa.

⁶ Ba' gio mui'p ji ñio gu Peegro, jup titda:

—Cham ua' iñ dho gu tuumiñ nañ jum makia' git jiñ jaduuiñ. Ku ba' gu'm makia' iñ ji gui' nap tu' cham ilhii'ñdha'. Kap xi kikbo'ñ jaduuiñ. Aañ ya' pum titda bhaankamu'n guch Xoi'kam gu Nasa-reet kam, nap xib dir ja'p ja'k ba tu oirida'.

⁷ Ba' daipu' nat pu'ñi xi chiidak gu Peegro xi dhaagik nobi'ran gu kii'n dir kam xi kikbuich gux ma'mkulhi'. Ba' pu mi' jotmoda' bhai' ji o'jo'ta gu tootna'n gio gu kekeelhi'ñ,

⁸ ba' am tɛ'kob tuu'nik mi ja'p pup kiiik. Jano' dir ba' pu bhai' ji chu oilhich, cham tu' kax ma'mkulhi'. Mi' dhir ba' dai nat ba ja oi gu Peegro gio gu Juan na mit mui' ji baap mu ja'k na pai' tum daanda', am tuu'nkim gio na xi chu daañim buiñor gu Dios.

⁹ Ba' bix gui' na mit ji'k ba tii na tu oiri gio na xi chu daan buiñor gu Dios,

¹⁰ mi' pui' pup tu'ii' am, nam gu'x bhai'x maat na dhi'r di' gu maa'nkam gui' na kax ma'mkulhi' kat na tu taandat gu tuumiñ bhai' ji dhaakat ki'ñgob, bhai' nam pai' pui' ti tii'ti'nda' Joidham jix chu Abhaar Kir.

Gu Peegro na ba ja a'gi'ñdha' gu ja'tkam nat jax dhuuk dua gui' na kax ma'mkulhi' kat

11 Ba' gui' nat dua na kax ma'mkulhi' kat, cham ka ja dadoo'ñcho gu Peegro gio gu Juan, maa'n na ja oi'ñchu' nam bha ja'p xi oipo. Ba' gu ja'tkam na mit ji chiigik nax kii' dhi' ji' na kax ma'mkulhi' kat, mui' mu boopok mi' jim jumaap jamit maa'n kap sonpan gu gɛ' chiop nam pai' ja'pni ti tii'tinda': Tootnam Bhi'ñbaki'ñ gu Salomoon, nam jix bhai'x ja tiigim gu Peegro gio gu Juan nam mi'p tu'ii' bii'ma'n gui' na kax ma'mkulhi' kat, na gu' cham jir ja jujur gu pui' nam jax ti nii'ñ.

12 Ba' gu Peegro nat ba ja ti nam mi ja'p gu'kat bhai' ba ja nii'ñ, jup ja titda:

—¿Jax ku pim ba' bhai' bach nii'ñ jich jaaduñ Israel kam? ¿Ja'p jum aa' pim aa nach aach diilh pix bixchu'x chu ai'chu'n nach pu tu duñia', pui' ku chich ba' dua'ñ dhich jaduun na kax ma'mkulhi' kat na cham tu oirit, piam ku gu' panaas nach a'm ti nii'ñ pix gu Dios na chich ba' pui' tu duu?

13 Gu' dhi' matgim gu Jesus ji na chich bhaankamu'n dua'ñ, gui' nar maraa'n gu ja Dios tuk guch bopxi kat, pui' na jax gu Abraam, gio gu Isaak, gio ba' gui' nar Jakob, nat gu' gɛ'kam ki'n dai na ba' bix aixim jix ai'chu'n na pu tu duñia'. Ba' dhi Jesus jir di' na pimit jaroi' ja chia gu gɛ'gɛ'kam nam mu'aa', gui' bo na gatuuk ti bax dho'ñchom kat gu Pilaato, gu' ji na pim gu' aapi'm cham ji'x aa' na do'ñcho'.

14 Iam chi na pim gu' jax chi'ya' git na ba do'ñcho' gui' nar jix uañ gio nar jix bhai'kam. Aapi'm gu' dai gu tu' tu mua'kam xi chu chia nam do'ñcho'.

15 Gui' pimit ba' xi chu chia nam mu'aa' na kach guguuxi'ñdhat nach mi' ja'k bhichgida' jix kii' boi cha'm na pai' ja'k jup tu'ii' gu Dios. Ku gu' gu Dios giop dua'ñ ji, ba' aach bix nii'ñ dñlh jich buupui ki'n gu dhi' pui' nat jax jum duu.

16 Gu' ba' dhich jaduun na ya' kii' na pim nii'ñ gio na pim jix maat nar jaroi' dha', dho gu' dhi' na soi'm ñhdhat jix biiñak dho buiñor gu Jesus, pui' kut ba' dua na kax ma'mkulhi' kat. Ba' dhi' pu'ñi pix ja'k jir jum duukam jiñ jaaduñ.

17 'Ba' aañ xib bax maat jiñ jaaduñ na pim bak pu cham maatit na pimit jax kai'ñkam tu chia ja biim gu jam gē'gērkam tuk nam mu'aa' gu Jesus.

18 Gu' dhi' nat jax dhuukat pix pui' ja'k ba tu kuugalh ji gu Dios na jax pui' pu ba kai'chdha' bijik dir ja a'm jim ua'rgidhat gui' nam bhaankamu'n tu a'gada', nam pu'ñi kai'chdha' na saak gatuuk pu'ñi jich a'mkam bam tulhiña' guch Xoi'kam.

19 Ba' gu xib dai na bam aa' pix na pim soi'm ñhdhai mi' pui' ba jimia' na jax jix aa' gu Dios na ba' ba uañchuda' gu jam ua'tulhdhara', gio ba' na ba jam tajaan'dha' gui' na pim ki'n gammiji jix jijigim bap tui'ka'.

20 Gatuuk ba' dai na gio bhai'p ba jam joochx-idha' gu Jesus, gui' nat jaroi' pu bijik dir bhaan tiñ na pu'ñir jich Xoi'kam ka'.

21 Ku ba' gu' xib jootom chakui ob bha jim ji guch Xoi'kam, dai no't bix ba tum kuugalh gu pui' nat jax ja'k ti'ik gu Dios ja a'm jim ua'rgidhak gui' nam bhaankam tu a'gimik.

22 Pui' na jax gu Moisees nat bhaan jim ua'rgidhak pui' tu ja a'gidhak guch bopxi kat, na ja'pni ja titda: "Gu Gē'kam jich Gi'kora' pui' ba

tu duñia' na gatuuk jam bui dhir maaxilhia' maa'n gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios ja'p na jax aañ. Moo pim mi' pui' xi jimii na jax jam tiida'.

²³ Na gu' gu jaroi' no't cham mi' pui' jii na jax kai'chdha' gui' ji' na bhaankam tu a'ga' gu Dios, dho gu' dai na ja'k jootsa' dho gu' Dios mi' dhir ja bui gu Israel kam ja'tkam, na gu' cham ka kii'galhi'ñdha' gio na cham bhaan ka ti niidhidha'."

²⁴ Ba' biix gui' nam ji'k bhaankam tu a'gimik gu Dios jano' dir nat pai' dhuuk bhai' ji chu a'ga gu Samuel, pu'ñi bhaan tu a'gada' am na jax ba ji chu buusnichu' gu xib.

²⁵ Ba' dhi' pui' nat jax ja'k tu daasak gu Dios ja a'm jim ua'rgidhat gui' nam bhaankam tu a'gada', dho gu' aapi'm dho jam aagit jup kai'chdha'. Gio gu pui' nat jax ja'k jup tu ja daaxdhak guch bopxi kat nat bhaan jim ua'rgidhak gu Abraam na ba' ja'pni ja titda: "Biix na ji'x oi'nga'n ja a'm ba ti niidhidha' gu ja'tkam, nam gu' mi' pui' ba jimia' nañ jax jix aa', nam gu' pui' ja'k ba ja aagi'ñdha' gui' nam gatuuk ka maaxilhia' nam jir jum bopxi ka'."

²⁶ Pui' kut ba' gu Dios aapi'm biipi' ba jam mat-tuda nat jax jum duu jano' nat pai' dhuuk giop dua guch Xoi'kam, na pim sap ba' ba machia' na jax ja'k jam a'm ti niidhidha' gu Dios na pim sap ba' cham kam ua'tulhi'ñdha' biix ji'ma'n aapi'm.

4

Gu Peegro gio gu Juan nam ja bui ba suulhgia' gu g'e'gerkam jum aa'ndam

¹ Ba' gu Peegro gio gu Juan nam pui mi' ka tu ja a'gi'ñchu' gu ja'tkam, mi' ba ai mit gui' nam

bhai' gɛ' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam ji ja baidhat am gui' nam saduseos jum tii'ti'nda' gio ba' gu ja gɛ'kam tuk gui' nam bhai' tu nuuka'nda' chiop.

² Ba' giilhim jix bhaaktu' am, nam gu' tii cham aa' nam mi' tu ja a'gi'ñ gu ja'tkam gu Peegro gio gu Juan, nam pui' ja titda nam gu koi'ñga'n gatuuk duduadii giop baapmigia' mi' dhir nam pai' ka yassapka', pui' nat jax jum duu gu Jesus nat duadik giop bam mi' dhir na pai' ka yaaspich.

³ Ba mi' pu ja da'ngi mit, gu' ji na gu' moo pu pui' bar jurnik ip, ba' cham ka aix nam tu ja a'gidha'. Ba' ka xi chu chia mit pix nam ja kuupa' mu ja'p nam pai' ja kukpada' gu ja'tkam.

⁴ Ku gu' mui' ti jii'ñ jamit ji buiñor guch Xoi'kam gui' na mit ji'k ja kai na mit jax tu ja a'gi gu Peegro gio gu Juan. Ba'x io'm bar mui' am gui' nam ji'k ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, ji'k jix chamaam miil jam dho moo aix gu dai chichio'ñ.

⁵ Ba' buimgidhak maap bam jumaap jamit bhammi Jerusaleen gui' nam jir ja gɛ'gɛ'kam tuk ka' gu Israel kam ja'tkam, gio ba' jai' gui' nam ji'k jir jix a'aixkam ka', gio ba' jai' ip gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios.

⁶ Gio ba' moo bix bhai'p ai ip gu Anaas, gui' nax io'm jir ja gɛ'kam tuk ka' gui' nam bhai' gɛ' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam, ji ja baidhat gui' nam ji'k jir jum maap oi'dhagim ka', pui' na jax gu Kaipaas tiigim, gio ba' moo gui' na Juan jup tii'nka', gio ba' moo gu Alijaanru.

⁷ Mi' dhir ba' dai na mit xi chu chia nam mui' xi ja bai'ñxidhika' gu Peegro gio gu Juan. Ba' na mit pai' dhuuk mi ja'p xi ja tuttu ja saagi'ñ, jup ja titda

am:

—¿Jax dhuukat japimít dua'ñ dhi maa'nkam?
¿Jarooni aa bhaankam japimít dua'ñ?

⁸ Ba' gu Peegro mui' ji ñio, na gu' gø' bhaan jup
tui'dhi' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda', jup ja
titda:

—Dho gu' ea na pim xiñ kaaya' jiñ jaaduñ,
aapi'm na pim jir ja gø'gø'rkam tuk gu Israel kam
ja'tkam, gio aapi'm na pim jir jix a'aixkam.

⁹ Dho gu' kapbhai' na pim ya' bach chikka na
pim jix maachim nat jax dhuuk dua dhich jaduun
na kax ma'mkulhi' kat,

¹⁰ dho gu' jam aagi'ñdha' ich dho nam ba' jai'
pui'p bax chu mat ka' gu ja'tkam bix nam ji'k jir
Israel kam. Dho gu' dhi' dua dho dhich jaduun na
kax ma'mkulhi' kat na pim jax ba ñii'ñ, ba' aach
bhaankamu'n dua'ñ dho guch Xoi'kam Jesus gui'
nar Nasareet kam, gui' na pimit jaroi' tu chia nam
kuruus ta'm sissapai mu'aa', nat Dios giop dua'ñ.

¹¹ Ba' dhi' ji' dhi Jesus pui' ji buus na jax
gu jodai, aapi'm ba' ja'p jup ji bubua na jax gu
bhibhi'ñbakchadam, na pimit mai' xi buak dhi' ji'
dhi jodai na pim pui' ihii'ñ na panaas cham tu'
bhai', gu' ji nat gu' dhi' ba' pik gø'kam ki'n ji bii.

¹² Ba' cham tu' jumaip jix jai'ch gui' na jaroi'
uañchu'n gu ua'tulhdhara', nat gu' gu Dios cham
tu' jumai bhai'p joot ya' dhi oi'ñga'n na jaroi'
uañchuda' guch ua'tulhdhara'.

¹³ Ba' mi' pui' pup tu'ii' am gu gø'gø'rkam jum
aa'ndam na mit ji ja kø'ek nam joidham jix bhai'
xi bua nam tu a'ga gu Peegro gio gu Juan, nam
gu'x maat na mit tii cham pai' tum mamtux, gio
gu' gampai' tuutu'm am nam xi ja ñii'ñ. Ba' ba

ilh jamit nam jir di' gui' nam kaichgit gu Jesusu Nasareet kam.

¹⁴ Ba' pui' cham bhai' nam jax ka ja tida', gio na gu' moo mi'p kii'k ja bii'm gui' nat dua na kax ma'mkulhi' kat, ¿jax gi dhuip ja ñiokdha' am?

¹⁵ Pui' dho ba' cham jax ji ja tidak giop ka xi chu chia mit nam alhio ka xi ja boosga' mi' dhir nam pai' ka tu a'gat. Diih jamit ba' mi' ji bi'ii'k ma tu a'ga nam tiim ti tikka nam jax ja'k ja duña',

¹⁶ jup kai'ch am:

—¿Jax ba' ja'k jix bhai' nach ja duña' dhi ja'tkam? Nam gu' moo bii'x pui'p bax chu maat gu ja'tkam gu ya' kam Jerusaleen na mit dua'ñ gui' na kax ma'mkulhi' kat. ¿Jax gi dhuip ja iattulhdha' ich?

¹⁷ Ku gu'x bhai' ji nach ja soo'mchulhdha' nam ba' cham nai' bhaan ka tu a'gidha' gu Jesusu, na ba' cham gammiji pup tum a'gichgida' pu chu'm.

¹⁸ Ba' pui' xi kai'chimik am giop ba tu ja joochxi mit. Ba' na mit pai' dhuuk mi' ba ai, ja ñiokdhat pui' ba ja titda am nam cham nai' bhaan ka tu a'gada' gu Jesusu.

¹⁹ Gu' ji na gu' gu Peegro gio gu Juan jup ja titda am pix:

—Aa dho gu' dai na pim bii'pi' xim ga'ngada' dhoñ jaaduñ no' moox kii' ka'm nii'ñ gu Dios nach aapi'm tu' ka'm jam nii'ñdha', ka' ba' gu' gui' na jax ja'k jich jurtudidha'.

²⁰ Dho gu' aach cham ji nach jich gu'nguxi'ñ nach moo cham jup ka ji chu a'ga' gu pui' nach jax ja'k niidhimik gu Jesusu nax bhai' xi chu buimik gio na jax ja'k xi chu a'gimik.

21 Ba' giilhim jix bhaakut pix ja kai mit gu gɛ'gɛrkam jum aa'ndam gu pui' na mit jax chii. Ba' tii bax ja tulhiiñchudam kat am, gu' ji nam gu' cham bia' nam jax ji chi'ji ja tulhiiñchuda' git, nam gu' biiix pix tu daan gu ja'tkam buiñor gu Dios nam xi ja kɛɛ, nam jix bhai' jim taatit nat dua gui' na kax ma'mkulhi' kat. Pui' dho ba' cham jax ji ja doodak ba ja joot jamit nam ba jimia' mi' dhir.

22 Ba' gui' nat joidham dua na kax ma'mkulhi' kat, bia'ka' jik' gook oo'm oidha'.

Nam ba tu daanda' buiñor gu Dios gui' nam ji'k ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam

23 Ba' na mit pai' dhuuk xi ja do'ñcho gu Peegro gio gu Juan, pu silh jii mit mu ja'k ja bui gui' nam pui'p ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, ba' ba ja aagi'ñ am nam jax ja titda gu ja gɛ'gɛrkam tuk gui' nam bhai' gɛ' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam, gio ba' gui' nam jir jix a'aixkam ka'.

24 Ba' na mit pai' dhuuk tiiimo nam pu'ñi xi chu ja a'gidhimik, ma tu daani mit biiix maap buiñor gu Dios, jup kai'ch am:

—Aapi'ch Gi'kora' na pich jup duu dhix dhaam, gio ba' dhi dibii, gio ba' gu suudai' na nai' suu'n biiix kap na jix jir oi'ñga'n, gio ba' biiix na jik' tu' ya'x chu jai'ch bhaan dhi oi'ñga'n,

25 na pich pui' ja'k jurtudak gu Dabii ki'n gux Dhuudu' kam jix Uañ jum Ii'mda' nat ba' pui' ja'k tu ua'nak mi u'uan ta'm na ja'pnim kai'ch:

¿Jax kum ba' dai nam bhai' ji bhaaku' gu ja'tkam, gio nam cham ja matda' ir tu a'gichu'nda' nam jax ja'k tu duñia'?

26 Pui' na jax gui' nam jix io'm gø'gørkam ki'n daraa
ya' dhi oi'ñga'n,
gam gui' nam cham pik gø'gørkam ki'n daraa,
maap ba tu a'ga mit nam jax ja'k dui tu soo'mdha'
na ba' cham jaroi' bhaankam ka tu a'gada'
guch Gi'kora' gio gui' nat bhaan ti tii,
na saak bha jootsa' ya' dhi oi'ñga'n.

27 'Dho gu' pui' dho ji chu buus nat gu Eroodis
bii'ma'n gu Poonsio Pilaato, gio ba' ja bii'm ip gu
Israel kam ja'tkam, gio ba' gui' nam cham jir
Israel kam, ya' maap jim jumpadak jamit na pai'r
Jerusaleen mua gum tujuandam tuk gui' nax io'm
jir jix uañ, gui' na pich pu bijik dir bhaan ti tii
na saak gatuuk pu'ñich a'mkam soi'm duñia' nam
mu'aa'.

28 Ba' dhi' pu'ñi ja'k dooda mit nap jax pui' pu
ba kai'chdha' bijik pai' dhuuk dir na saak gatuuk
pu'ñi ja'k ba tum kuugalhdha'.

29 Ba' gu xib dai nach a'm bam aa' nap jich
ñuukdaidha' nam ba' cham jax jich dhooda'
gui' nam jaroi' xich bhaamki'ñ, gio ba' nap
pui' tu duñia' nach cham ji chotdonit nai' tu ja
a'gi'ñchu'nda' gu ja'tkam gux bhai'm kai'chdham
jum ñi'ook.

30 Gio ba' nap pui' ja'k jup tu duñia' nach ja
duduadhi'ñdha' gux kako'kkam bhaankamu'n gu
Jesus gui' nar jum mar, gio ba' na bii'x aixim
jix bhaai'n ka' nach pu tu duñia' gux kii'p jum
duukam. Ja'pni daipu'.

31 Ba' na mit pai' dhuuk tii'mo nam xi chu
daañimik, pi'x am tum gi'nduki mi' nam pai'p tu'ii',
bak gu' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' nat ja a'm
bam tajaa bii'x ji'ma'n. Mi' dhir ba' dai nam cham

ji chotdonit tu a'gada' gux bhaim kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios.

Nam jax ja'k tu jimda' gui' nam ji'k ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam

³² Ba' bix gui' nam ji'k ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, maa'n nam jax jum aa'nda' gu ja jujur am bhaan, sia kum gu' tiir mui'. Ni jaroi' maadit ku am jix chu da'da' gu tu' nam bia'ka', nam gu' pui' ilhi'ñdha' nar ja bix ga'n ka' pix.

³³ Ba' gu noonbi'ñ guch Xoi'kam gammijix io'm bhaan xi chu ja a'gi'ñdha' am gu pui' nat jax ja'k jum duu diih guch Xoi'kam jano' nat pai' dhuuk duadik giop bam. Ba' gu Dios pui' xi chu duu nam bix pix bia'ka' gu tu' na ja a'm jum aa'nda'.

³⁴ Ba' cham jaroi' maadit bhaan jum aa'nda' gu tu', na gu' jai' dhit gui' nam bia'ka' gu dippir xi chu ga'rat am, piam tu' na pix no'm bia'. Ba' gu tuumiñ na ji'k mi buusnidha',

³⁵ ja maakidha' am gu noonbi'ñ guch Xoi'kam nam ba' gui' mi' dhir jup ja maakidha' gui' nam ji'k cham bia'ka' nam tu' ki'n tu saba'da'.

³⁶ Pui' na jax maadit gui' nam jir bopxi'ñ gu Lebi, Josee tüigim, nar mu ja'k kam ka' na pai' pui' ti tüi' Chipre, gui' na mit Bernabee ja'k ji chitgik gu noonbi'ñ guch Xoi'kam, na ja'p kai'ñkam jup jum kai'ch: Gui' na ja guguuxi'ñdha' gu ja'tkam.

³⁷ Ba' dhi' ji' dhi maa'nkam nat pu'ñi ma tu ga'ra gu dirbaga'n na bia'kat ja maa gu tuumiñ gu noonbi'ñ guch Xoi'kam gui' nat ji'k mi buus.

5

Na mit jax ja'k jum ua'tulhdhak gu Ananiiyas gio

gu Sapiira

¹ Ba' moo maa'n gu maa'nkam Ananiiyas tii'gim pui'p ma tu ga'ra gu dirbaga'n biima'n gu binga'n Sapiira tii'gim.

² Gu' ji na mit gu' maa'n ñi'look xip duuk daim bi'pnagim, jai' xi bi'aak jamit gu tuumiñ gui' nat ji'k mi buus na mit tu ga'ra. Ji'k pix ba' xi u'uuk ba jii gu Ananiiyas nat ba ja maakim gu noonbi'ñ guch Xoi'kam.

³ Gu' ji na gu'p titda gu Peegro nat pai' dhuuk tii ba maa:

—Jax ba' jiñ jaduun Ananiiyas kut ba'm jur am ji baakik gu ja'ook pui' ja'k jum jurtuda nap ba' bha jimii ya' iatgidha' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda', nap pui' kai'chim na pimit ja'kbui' ki'n pix ga'ra gu jam dirba' na pich ji'k ya' ba aich dhi tuumiñ, sia ku pimit jai' xi bi'aak?

⁴ Dho gu' cham jax jup bua't dho no'p moo pu cham jax jup ji kai'chidhat ya'p ba aichdha' git sia gu ja'kbui', na gu'r aapi'm diih ga'n gu dibiir na pimit ga'ra. Cham jax bua't sia pim jax bua gu jam tumñi' na pim jax ilhii'ñdha'. Gu' ja'pji nap moo pui'p kai'chim ji nar bi'xi'ñ nat ba' bhaan cham am ka gii, na gu'r ua'tulhdhara'. Na gu' cham tu' gu ja'tkam na pich ya' ba ja iatgi, gu' gu Dios ji.

⁵ Ba' nat jax pui' ji' tii'n gu Peegro, mi ja'p iarik pu gan ji muu gu Ananiiyas. Ba' giilhim jix chooto'n jamit gui' na mit ji'k pui' ba ti kai.

⁶ Ba' ji'kchi gu biipibop xi bhiibgak ba yaaspaam jamit gu tukga'n gu Ananiiyas kat.

⁷ Ba' moo ja'xpix mi'p ba ai gu Sapiira binga'n gu Ananiiyas kat, pu cham maat no' tu' jax jup jum bua.

⁸ Ba' bhai' ji chikka gu Peegro no' moor silhkam na mit ja'kbui' ki'n pix ga'ra gu ja dirba', jup titda:

—¿Jir silhkam aa na pimit ja'kbui' ki'n pix ga'ra gu jam dirba' na ji'k ba aa' gum biina'?

Ba' gui' maa'n na ji'k jup aa', jup kai'ch:

—Jee', ja'kbui' ki'n pix dho.

⁹ Ba' gio mui'p ji ñio gu Peegro, jup titda:

—¿Jax ba' ku pimit ba' maa'n ñi'ook jup duu daim bipnagim na pim ba' pu'ñi ya' ji eeji iatgidha' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda'? Na gu' ti cham jir ki', na gu'r ua'tulhdhara'. Kani nam muni dhir bhai' ba jium gui' na mit bhik gum biina' na mit yaaspapuk. Ba' xib aap jup jum bhika' am nam jum yaaspapu'.

¹⁰ Ba' mi' jotmoda' nat jax pu tii'n gu Peegro, mi ja'p taa'ban ji iarik pu gan ji muu ip gu Sapiira. Ba' na mit pai' dhuuk mi' ba ai gu biipibop, mi' pix ji chii mit na muukix kam mi ja'p kaat. Ba' ma bhik jamit ip na mit yaaspam mi' dhir ja'p sonpan na mit pai' yaas gu binga'n.

¹¹ Ba' na mit pui' ba ti kai gui' nam ji'k ti jigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, giilhim jix chooto'n jamit, gio gu jai' ba pui' ip na mit ji'k pui'p ba ti kai.

Nam jax ja'k joidham jix bhai' xi chu buada' gu noonbi'ñ guch Xoi'kam

¹² Ba' bha ja'p ji oipot Jerusaleen gu noonbi'ñ guch Xoi'kam joidham jix bhai' xi chu buada' am ja bui gu ja'tkam nam jax ja'k cham ji'xkat pai' pui' ti nidhat, nam sap ba' ji chigii ba ti jii'ñdha' nar silhkam gu pui' nam jax ja'k tu ja a'gi'ñdha' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios. Gio ba' nam gammiji ba jim jumpada' bix nam ji'k ti

jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam nam tu daanda' bhai' gø' chiop, maa'n kap nam pai' pui' ti titi'nda': Tootnam Bhi'ñbaki'ñ gu Saloomon.

13 Ba' gui' nam ji'k chakui ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam cham jix ja bintam ka' am, sia kum gu' tiix ja kügalhi'ñdha'.

14 Ku gu' gatuuk siamri pix ja'x ji chi jüi'ñ jamit ji buiñor guch Xoi'kam, pui' na jax gu chichio'ñ gam u'uub.

15 Mi' dhir ba' dai nam ja boosgaidhat mu ja'p ba ja darsaim gux kako'kkam büx ba'bhak soosnap bhaan gu bapaxidhara', nam pui'm aa' na jai' ja a'm bhüya' gu ikgiga'n gu Peegro na pai' dhuuk bha buusnia' nam sap ba' pu duduadhia'.

16 Gio ba' jai' mui' bhai'p aajidha' am Jerusaleen gu ja'tkam gui' nam mu ja'p ji'dilh oi'dha'ka' ji ja ua'dat am gux kako'kkam, jai' dikoo pix ji dhuduatu' am na ja a'm jup tui'ñgidat gu cham kiki' i'ii'mda'. Ba' büx ja dudua'ñdhidha' am gu noonbi'ñ guch Xoi'kam, jix kiki' dho gu' ba jimia' am.

Nam ba ja kuupa' gu noonbi'ñ guch Xoi'kam

17 Ba' gu ja gø'kam tuk gui' nam bhai' gø' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam, bhai' ji bhaam ja biim gui' nam saduseos jum titi'nda'.

18 Ba' bhai' pu ja da'ngik ja kuu mit gu noonbi'ñ guch Xoi'kam bhai' nam pai' pu ja kukpada' gu ja'tkam.

19 Gu' ji nat gu' tukaa' maa'n gu nobii'ñ gu Dios bhai' ji øk büx kap tu kukpio' gu kiki'ñgob, ba' xi ja boosgak jup ja titda:

20 —Ea na pim moo giop mui'p jimia' mu chiop, mi' pim xi gu'kii ja aagi'ñdha' gu ja'tkam nam ti

jii'ñdha' buiñor guch Xoi'kam na ba'x bhai' ba tu ja jimda' gammiji.

²¹ Ba' gui' pui'p jum duu mit na jax ja titda gu nobii'ñ gu Dios. Kabuimuk jamit mu ji baapkiik chiop bhai' ji chu ja a'gi gu ja'tkam.

Ampik na gu ja gɛ'kam tuk gui' nam bhai' gɛ' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam, ja biim gui' nam ji'k maap jix bhai'm daa'nka', kia'pix nai' ja'p ka tu ja joochxi'ñ am nam bhai'm jumpada' biix gui' nam ji'k jir jix a'aixkam gu Israel kam, nam sap ba' maap bhai' ja iattulhdha' gu noonbi'ñ guch Xoi'kam, nam gu' pu cham maat no' mit jup ba bubua. Ba' na mit pai' dhuuk biix bhai' bamjumaap, xi ja joot jamit gu o'rosiiris nam ja bai'ñpu' gu noonbi'ñ guch Xoi'kam mu na mit pai' ka ja kuupak.

²² Gu' ji na gu' na mit pai' dhuuk mu ji ɛɛk xi kukpio'kak miji ja'p tii xi chi nini'ñ, chaam pai' tu jai'ch am mi' na mit pai' ka ja kuupak. Pui' dho ba' gu' giop ba jii mit na mit ba ja aa'ñdham gui' na mit jaroi' mu ja joot,

²³ jup ja titdaim am mu ji ɛɛk:

—Cham pai' tu jai'ch am gui' na pimit jaroi' tii much joot nach ja bai'ñpu'. Tii mi' pu kuukup gu kiki'ñgob na chich jax mu ai, gio gu sandaarui'x mi' tii pu guguuk am ip nam tu nuuka'n.

²⁴ Ba' nat pui' ji' ja kai gu ja gɛ'kam tuk gui' nam bhai' gɛ' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam, gio ba' gu jai' nam pui'p jir gɛ'gɛrkam, gio ba' gui' nar ja gɛ'kam tuk ka' gui' nam bhai' gɛ' chiop tu nuuka'nda', nai' tii pup jum ti tikka am na mit jax ba'm duu gui' na mit bhai' ka ja kuupak.

25 Ba' moo jano' bhai'p ba ai maa'n gu maa'nkam, na jax jim jup ja titda:

—Gui' na pimit saak ja kuu, mu chiop ji gu'kat tu ja a'gi'ñchu' am gu ja'tkam.

26 Ba' nat jax pui' ti kai gu ja gɛ'kam tuk gui' nam bhai' chiop tu nuuka'nda', mu dai'bus nat ja gaagam xi ja baidhak gu o'rosiiris tugi'ñ. Ba' na mit pai' dhuuk ba ja tii, jix bhai' pix ja tiidak ba ja baidhak jamit, nam gu'x ja iibhi'ñ gu ja'tkam, nam gu' bhaakui mi' ja ma'yasa' joodai ki'n no' mit mi ja'p ba ji ja gibiimi ja ni'ñchudat.

27 Ba' pu silh ja bai'ñchu' am mu ja'k nam pai' jumpax gui' nam jix bhaak. Ba' na mit pai' dhuuk mi ja'p xi ja tuttu ja saagi'ñ, bhai' ji ja ñiok gu ja gɛ'kam tuk gui' nam bhai' gɛ' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam, jup ja titda:

28 —Gi nach jup jam titda na pim cham nai' bhaan ka tu a'gada' gu Jesus. Aapi'm gu' bix kap ba timo na jix jir Jerusaleen na pim tu a'gimik, na pim jix aagit nam jich bhaamkidha' gu ja'tkam na chich tu chia nam mu'aa'.

29 Ba' gu Peegro gio gu jai' noonbi'ñ guch Xoi'kam mui' ji ñio mit, jup kai'ch am:

—Dho gu' ja'pji na gu'ch a'm jum aa' nach tu' ka'm ni'ñdha' gu Dios, cham tu' gu ja'tkam.

30 Ba' dhi' dhi Dios jir di' nam jaroi' daanit guch bopxi kat, jir di' pix ip nat giop dua'ñ gu Jesus gui' na pimit jaroi' tu chia nam kuruus ta'm sissapai mu'aa'.

31 Mi' dhir ba' dai nat ba baidhak jix dhaam ja'k, sonpan kii'n dir ja'k ba' chia na daaka'. Gio ba' nat gɛ'kam ki'n dai na ba'x bhaai'n ka' na tu uañchu'nda' gu ua'tulhdhara', na ba' pu'ñi duuk

ba ja uañchuda' gu ja ua'tulhdhara' gu Israel kam ja'tkam no'm mi' pui' ba jiim na jax jix aa'.

³² Ba' aach jix bhai'x maat gu dhi' pui', na gu'ch mattu'n gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' gui' nat ja a'm tajaa gu Dios bix nam ji'k tu' ka'm ni'ñ, gio diilh jachich jup ti nat jax jum duu gu Jesus na ya' xi oilhimik.

³³ Ba' giilhim jix bhaakut pix ja kai mit gu g'g'erkam, mi' dho gu' bax ja koodak am gu noonbi'ñ guch Xoi'kam.

³⁴ Gu' ji na gu' moo ampik mi'p tu'ii' ja bui maa'n gu pariseo, Gamalial tiigim, na sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios, gio nam bix pix tu' ka'm ni'ñdha' gu ja'tkam. Ba' dhi' ji' dhi Gamalial jotmoda' nat jax kikbo xi chu chia nam alhio mi' dhir ka xi ja bubuaxdha' gu noonbi'ñ guch Xoi'kam.

³⁵ Mi' dhir ba' moop ja titda gu g'g'erkam nam mi'p tu'ii':

—Ea xib japim ba' xiñ kaaya'ñ jaaduñ Israel kam nañ ja'p xi jam tiidam, na pim chakui ja juanda' dhi ja'tkam, na pim bipi' ka xim ga'ngada' no' moor am na pim ja kooda' ka' ba' gu' cham.

³⁶ Na gu' na pim jax bax maat jia nat jax jum duu gu Teudas kat jano' nat pai' dhuuk bhai' ji chu ja a'gi gu ja'tkam, na ti g'kam xim ilhii'ñdha', ba' mui' ba kaichgit am, ji'k gook mambhix oo'm aixim. Ba' na mit pai' dhuuk mua, nai' pix ji'dilh jii mit, pu ampix ji chu juu dho gu'.

³⁷ Gio ba' moox io'm xib pa' ip, na pai' dhuuk ja daasaidha' gu ja'tkam gu g'kam Rooma kam, pu'ñi bhai'p ji chu ja a'gi gu ja'tkam gu Juudas kat gui' nar Galilea kam kat. Ba' ti ji'k jup ba kaichgit am, gu' ji na mit gu' gatuuk ampix mua, ba' gu

ja'tkam tugi'ñ nai' pix ji'dilh ji jii mit, pu ampix ji chu juu ip pui'.

38 Nañ ba' ki'n jup jam titda jiñ jaaduñ na pim cham ja juanda' dhi ja'tkam, nach gu' cham maat nam jax kai'ñkam pui' ja'k tu a'ga. Na gu' no'm ja'p pix pui' ja'k tu a'gada' git, ¿cham aa gu' ji'x pix juugit pui' ja'k jup tu a'gada' am git, mi' dhir pu nai' ampix ji chu jugia' git na mit jax bam duu gu jai' gui' nañ jaroi' ba ja aa'?

39 No' gu' dhi' gu Dios pui' ja'k ja jujurtu'n nam tu a'ga', dho gi gu' pu ni jax dhui ji ku pim cham ji'xkat ja soo'mchulhdha', sia pik nar jax ka' git. Moo pim xim ga'ngada' nañ jax jam titda. Cha'pim maa'n na pim jix bhaak ka', jaiñ no't gu' jax dhuukat buiñor gu Dios ja'k ji chu buus.

Ba' gu ge'gerkam mi' pui'p jii mit nat jax ja ti'n gu Gamalial.

40 Dai na mit xi chu chia pix nam ja bai'ñpui xi ja gi'bia' chipliin ki'n gu noonbi'ñ guch Xoi'kam. Mi' dhir ba' dai na mit xi ja soo'mchulhdhak ba ja joot nam cham nai' bhaan ka tu a'gada' gu Jesusus.

41 Ba' gu noonbi'ñ guch Xoi'kam mi' dhir jup ba jii mit ja bui gu ge'gerkam joidham jix bhai'm taattugit, nam gu'x maat na gu Dios pui' ja'k jix aa' nam jum tulhiiñdha' bhaankamu'n gu Jesusus.

42 Ba' gammiji cham ikix ka' nam tu a'gada' bhai' ge' chiop gio mu ja'p kikcham, nam bhaankamu'n tu a'gada' gu Jesusus jich Xoi'kam gui' na saak Dios pu'ñi gatuuk bha jootsa'.

6

Gu noonbi'ñ guch Xoi'kam nam pui' ba ti'ya' na

cham jir am ka' no'm cham ka tu a'ga gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios

¹ Gu' ba' nam gu' jano' pix ji mui'dhidha' gui' nam ti jii'ñdhidha' buiñor guch Xoi'kam, ba' jai' dhit dhi' ji' nam ba ti jii'gi'ñdha' nam griago ñi'ook ki'n tu a'gada', pui' ba ja titda am gui' nam ebreo ñi'ook ki'n jup tu a'gada' nam sap cham pik bhai' tu ja maakda' gu di'dilhdhim u'uub gui' nam pui' griago ki'n jup tu a'gada'. Ba' pui' ja titda am jia nam sap siamri jix bhai' xi chu ja maakat gu tu' nam ja onbagi'ñdha' gammiji nabap tanoolh.

² Ba' jai' dhit dhi' ji' nam ebreo ñi'ook ki'n tu a'gada' nam jir di' gu mambhix daman gook noonbi'ñ guch Xoi'kam, ba' tu ja joochxi mit biix nam ji'k ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam nam sap ba' maap jum jumpadai xi chu a'gai maa'n ñi'ook jup duñia' na jax ja'k jir am ka' gu dhi' pui'. Ba' na mit pai' dhuuk biix maap bam jumaap, bhai' ji chu ja a'gi mit, jup ja titda am:

—Aa dho gu' aach ja'p kai'ñkam tu jam joochxi dhoch jaaduñ nach xi jam aa'ñdham nach aach cham kach gu'nguxi'ñ nach jam palhbui'ñdha' nach jix bhai' jam buada' nach tu jam maakda' gu tu', nach pui' cham pik bhai' tu jam maakda' jai' dhit, nach gu' aach nai' ka tu a'ga gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios, nat gu' pui' ja'k jich a'm ba ti ti. Ba' cham jir am no' chich moo cham jup ka ji chu a'ga.

³ Ba' aach pu jam titda na pim jai' xi ja gaagai gui' nam jaroi'x bhai' jam buada'ch jaaduñ, nam tu jam maakda' gu tu' na jam a'm jum aagaidha', ya' aapi'm diilh jai' dhit na pim ji'k ti jii'gi'ñ buiñor guch Xoi'kam, nam aixka' ji'k xi jum gook ja'tkam,

gio nam jir jix bhabhai'kam ka', gio ba' nam jir jix chu mamatdagim ka', gio ba' na gɛ' ja a'm tajaanix ka' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda', nach ba' pui' ja'k ya ja darsa' aapi'm jam bui nam jich a'mkam jix bhai' jam buada',

⁴ nach aach gu' moo nai' ka tu a'ga gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios, gio ba' dai nach ka xi chu daanda' buiñor ja'k jam a'mkam bix na pim ji'k ti jii'gi'ñ buiñor guch Xoi'kam.

⁵ Ba' bix pix pui' ji chii mit na sap jir am gu pui' nam jax kai'ch gu noonbi'ñ guch Xoi'kam. Ba' moo bhai' ji aa mit gu Teeban, na gu' sap dhi'x io'm jix biiñak ka' buiñor guch Xoi'kam, gio sap na gɛ' bhaan tajaanix ka' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda'. Mi' dhir ba' gu Piliip bhai'p ji aa mit, gio ba' gu Prookoro ip, gio ba' gu Nikanoor ip, gio ba' gu Timoon ip, gio ba' moo gu Parmeenas ip, gio ba' Nikolaas ip gu Antiokiiya kam, gui' na jai' pui' ja'k jup tu jimda' nam jax ja'k tu jimda' gu Israel kam ja'tkam.

⁶ Mi' dhir ba' dai na mit ba ja baidhak mu ja'k ja bui gu noonbi'ñ guch Xoi'kam, ba' gui' dai na mit bhai' xi ja da'ngik ja moom am ma tu daani jix dhaam ja'k buiñor gu Dios.

⁷ Ba' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios jix io'm pix mik ja'p jim keejidha'. Ba' mui' ja'tkam pix ja'x jup ji chi jii'ndhidha' am buiñor guch Xoi'kam gu bhai' kam Jerusaleen, ba'x io'm mui' ba aixka' am. Daman gui' nam bhai' gɛ' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam jai' pui'p xi chi jii'ñ jamit buiñor guch Xoi'kam.

Nam ba dagia' gu Teeban gux a'aixkam jum

aa'ndam

⁸ Gu' ba' na gu' gu Dios bhaan ti ñi'ñdha' gu Teeban, ba' joidham jix bhai' xi chu buada' gux ki'p jum duukam ja bui gu ja'tkam nam tu' cham ji'xkat pai' pui' ti ñiidhat, nam ba' bhaan jix mat ka' nar silhkam gu pui' na jax ja'k tu ja a'gi'ñdha'.

⁹ Gu' ji na mit gu' jai' dhit gu Israel kam ja'tkam nam mu ja'p tu chiopi' ka' dilhkob ja'k, gui' na mit ja do'ñcho nam tu ja juantudimik pui' pix cham ja namkidhat, giilhim bhai' ji bhaak jamit dhi' ji' ja bñim gui' nam mu ja'k oi'ñka' Sireene, gio ba' gui' nam mu ja'k jup oi'ñka' Alijandriiya, gio ba' jai' gui' nam mu ja'k jup oi'ñka' na pai' Siliisia bhaan bipio' gu dibñr, gio ba' moo gui' nam mu ja'k jup oi'ñka' na pai' Aasia bhaan jup bipio' gu dibñr. Ba' dhi' bñx bhai' ji ñiokbo mit buiñor gu Teeban.

¹⁰ Ku gu' dñilh gui' am cham bhaai' ji nam jax ja'k xi chitdada' git na ba' cham ka tu a'gada' git, na gu' gui' giilhim joidham jix bhai' xi bua na xi chu a'ga nam xi kèè, na gu' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' na mattu'n na jax ja'k ti'ya' na tu a'ga'.

¹¹ Ba' pui' ma ja umua' mit ja namkidhak ji'kchi gu ja'tkam nam sap ja iatgi'ñpu' gu ja'tkam mu ja'p nam pui' ja titdaidha', na sap pui' kai'ch gu Teeban na pur cham tu' gu gè' chiop bhai' nam pai' tu daanda' gio gu pui' nat jax ja'k tu daasak gu Moisees na tu aagix ka'.

¹² Ba' nam pai' dhuuk mu ja'p ba ja iatgidhim gu ja'tkam, giilhim bhai' ji bhaak jamit dho gu', pui' na jax gu ja gè'gèrkam tuk gu Israel kam ja'tkam, gio ba' gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios. Bhai' dho gu' pu daa mit gu Teeban, mi' dñir ba' dai na mit ba baidhak mu ja'k na pai' tum a'gada' gu

gɛ'gɛrkam ja bui.

¹³ Jai' mit jup xi ja umua'ñdhak gui' nam iattulhdha' gu Teeban, sia kum gu' tii cham kɛɛ no' moo pui' kai'ch piam ku gu' cham. Ba' na mit pai' dhuuk biix maap xim jumpadak bhai' ji chu a'ga, mui' ji ñio mit dhi' ji' na mit jaroi' ja umua', jup kai'ch am:

—Dho gu' aach pui' kɛɛkɛ' ji dhi maa'nkam na gammiji pui' kai'chdha' na sap pur cham tu' ya' dhi gɛ' chiop gio ba' gu pui' na jax ja'k tu aagix nach tu jimda',

¹⁴ na pui' kai'chdha' na sap gu Jesus Nasareet kam ka iara' dhi gɛ' chiop, gio sap ba' na maakam tu daasa', cham tu' sap pui' ja'k ka tu jimda' ich nat jax ja'k tu daasak aach jich bui gu Moisees.

¹⁵ Ba' nam bhai' xi ñii'ñ gu gɛ'gɛrkam gio ba' biix gui' nam ji'k mi' daraa, ja'p tu'm ti ñii'ñ gu Teeban nam jax chu'm ti ñii'ñ gu noonbi'ñ gu Dios.

7

Na jax ja'k ba tu ja a'gidha' gu Teeban gu gɛ'gɛrkam jum aa'ndam

¹ Ba' gux io'm ja gɛ'kam tuk gui' nam bhai' gɛ' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam xi chikka gu Teeban no' sap moor silhkam nam jax chitda gu ja'tkam ka' ba' gu' cham.

² Ba' gu Teeban mui' ji ñio, jup kai'ch:

—Ea na pim xiñ kaaya'ñ jaaduñ biix na pim ji'k ya'p tu'ii'. Ja'pjaniñ kai'ñkam pix jup kai'chdha' aañ nat gu gɛ'kam jich Gi'kora' Dios buiñor jum maaxdhak guch boxii kat Abraam jano' na mu ja'k ka kioka' Mesopotaamia, biipi' dir na ba' moo ba kiichmira' mu ja'k Araan.

³ Ba'p titda jia jano' ji' nat buiñor jum maax: “Jimia' ap maa'n kap nañ pai' tum aagi'ñdha'. Ya' pui' ba tui'ka' dhim dirba' gio dhim jaaduñ.”

⁴ Ba' gu Abraam mi' dhir Kaldeeya jup ma jii jia, mu ja'k ba' pu kiicham Araan. Ba' mikkat jup ma muu ip gu taata'n kat. Mi' dhir ba' gatuuk bha ja'k jup joot gu Dios gu Abraam ya' dhi dibhir ta'm na pim pai' oi'dha' gu xib aapi'm jiñ jaaduñ.

⁵ Ku gu' cham pai' iam xi iimchudak ji na pai' ba' bhaan ji bi'ya' git gu Abraam, sia na mi' ti kiisap ka' git maa'n toona'n ki'n. Ku gu' siamri pui' titda ji na gatuuk iimchuda' na ba' ja a'm ji bi'ya' gu bopxi'ñ na pai' dhuuk ba mukia', sia ku gu' jano' ti chakui tu maamar ka' gu Abraam.

⁶ Gio ba' nap titda ip jia gu Dios gu Abraam nam sap gu bopxi'ñ mi' dhir maakam ja'k jimii oi'ñchapu' ja dirba' am ja'k gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam ka'. Ba' dhi' ji' dhi ja'tkam bhai' ji ja tulhiiñchuda' am nam mi' bhai' ji ja chiñia' nam tu ja juañxidha' maakob jix cha'tmam oo'm oidha' juugit.

⁷ Ku ba' gu'p titda ip ji gu Dios na sap pui'p ja tulhiiñchuda' gui' nam tu ja juantu'nda', mi' dhir sap ba' dai nam bha jimii ya' ja'k ba tu daanda' buiñor.

⁸ Gio ba' na mit maa'n ñi'ook jup duu gook dit gu Dios gio gu Abraam, na pui' titda na sap ja matgilhdhidha' gu a'aalh chichio'ñ gui' nam ji'k kia'pix maaxilhidha' na ba'x maati' ka' nam jir Israel kam ka'. Pui' kut ba' xi jum baik tanoolh ki'n ba matgilhchuda nat pai' dhuuk maaxir gu maraa'n Isaak. Mi' dhir ba' gu Isaak pui' ja'k jup duu ip gu maraa'n Jakob nat pai' dhuuk ba maaxir.

Gio ba' gu Jakob mi' dhir pui' ja'k jup dunaak ip bñx gu mambhñx gook maamra'n gui' na mit bhaan dir mui'dhak gu Israel kam ja'tkam.

⁹ Ba' dhi' ji' nam jir maamra'n gu Jakob nam jir jich bopxi kat, bhaamkidhak ga'ra mit gu ja xiku' Josee, mu ja'k jamit ba' baidhak na pai'r Ejipto. Ku gu' gu Dios gammiji bhaan ti niidhidha' ji gu Josee,

¹⁰ ba' joidham jix bhai' tu jimda', pui' na jax nax chu matda' ka', gio ba' nat jix kñgalhdhak gu Paraoon gui' nar gø'kam kat mummì Ejipto. Ba' gø'kam ki'n daasak gu Josee na ji'x jir Ejipto, gio ba' mi' na pai' daaka' gu gø'kam.

¹¹ Ba' gatuuk bhai' bhiogi' ji jii bñx kap na ji'x bhaan bipio' gu Ejipto dibñir, gio ba' ya ja'p na ji'x jir Kanaan. Ba' guch bopxi kat cham ka bia'ka' am nam tu' jugia'.

¹² Ba' nat pai' dhuuk pui' ba ti kai gu Jakob na gu tiriik jix jai'ch mummì Ejipto, mui' ma ja joot gu maamra'n gui' nam jir jich bopxi kat nam tu taañpu'. Ba' dhi' na mit mu jimñik, kia'pix jir maa'nnim ka'.

¹³ Ba' gatuuk na mit gio mui'p jii, dho gi ba' ba ja aagi'ñ ji gu Josee gu jajaa'nni'ñ na dhi'r di' gu ja xiku' gui' na mit ga'ra biipi' dir. Jano' ba' ba maat gu Paraoon nar pa ja'k kam gu Josee.

¹⁴ Mi' dhir ba' mikkat dai nat ba tu joot gu Josee nam bai'ñpu' gu taata'n Jakob mu ja'k Ejipto, gio bñx ip gui' nam ji'k jir jum maap oi'dhagim nam aix baik oo'm daman mambhñx pup gio ba' jix chamaam pup.

¹⁵ Ba' dhi' pu'jani dhuukat mu ja'k kiokat gu Jakob na pai'r Ejipto. Mi' ba' pu muu jagi'tak, gio gu maamra'n ba pui' ip gui' nam jir jich bopxi kat.

16 Dai ba' gu ja tutku' ja u'uuk jamit mu ja'k na pai'r Sikeem na mit ja yaaspam mi' nat pai' saba'dak gu Abraam gu dibir na mit mi' ga'lhidhak gu mi' kam Sikeem, nam jir maamra'n gu Amoor tiigim.

17 'Gu' ba' na pai' dhuuk bam kuugalhdhim gu pui' nat jax ja'k tu daaxdhak gu Dios gu Abraam, jix io'm pix ji mui'dhim am gu Israel kam ja'tkam mi' na pai'r Ejipto.

18 Ba' jano' jumai gø'kam ki'n mi' ba dai mit gu Paraoon mi' na pai'r Ejipto na pu cham maatit gu Josee.

19 Ba' dhi' dhi gø'kam jia bhai' buam pix ji ja dooda guch bopxi kat, gam na ja chianda' nam mai' ja iabuidha' gu chichio'ñ ja maamar gui' nam ji'k kia'pix maaxilhidha' nam sap ba' ko'iidha' nam cham ka mui'dhidha'.

20 Ba' jano' ji' kia'pix ba maaxir gu Moisees, ba' dhi' dhi alhii gø'kam ki'n jix kiigalh gu Dios. Mi' ba' pu gi'lhhdhidha' am gu gi'korga'n ja ki'aam baik masaa'n juugit.

21 Gatuuk ba' na mit pai' dhuuk ba ixchu mu ja'p gampix, mi' ba ti' gu ubii maraa'n gu Paraoon. Ba' xi bhik mu ja'k kia'mi'ñ, mi' ba' gi'lhhdhidha' ja'p na diilh maraa'n.

22 Ba' dhi' pu'ñi dhuukat jai' pui' ja'k jup jix chu maatit gu Moisees nam jax ja'k jix chu mat ka' gu Ejipto kam ja'tkam, ba'x ai'chu'nda' na jax ja'k ti'ya' gio na pu tu duñia' jax ña ihii'ñdha'.

23 'Ba' na pai' dhuuk ba bia'ka' gu Moisees gu gook oo'm oidha', ma ja paxiaram gu jajaa'nni'ñ Israel kam ja'tkam mu ja'p nam pai' jax oi'dha'ka'.

24 Gu' ji na gu' na mu ja'p ka jim, ba tii maa'n gu Ejipto kam maa'nkam na mu ja'p gibchu' maa'n gu Israel kam maa'nkam. Ba' gu Moisees mu jimiiik ma palhbui gu Israel kam, xi mu'aak gu Ejipto kam maa'nkam ba jii.

25 Gu' na tii ja'p jum aa' ji gu Moisees nam git ba machia' gu jajaa'nni'ñ Israel kam ja'tkam na dhi'r di' na ja palhbuidha' bhaankamu'n gu Dios, gu' ji na mit gu' pu cham maat ni ji'x.

26 Ba' buimgidhak na gio mu ja'p jup ba jim gu Moisees, ba ja tii ip nam mu ja'p jum gigibchu' gook gu dai Israel kam ja'tkam. Ba' na tiix aa' gu Moisees nam git cham jum kokdada', mu jimiiik tii xi ja soo'mchulh, jup ja titda: “iCha'pim jum kokdada', na pim gu' moor jum jajaa'nnim!”

27 Gu' ji na gu' gui' na pik mi' gibchu' gu ja'nni'ñ mu ja'p xi ñu'ya gu Moisees, jup titda ba' moo: “¿Jaroo gø'kam ki'n jum dai ya' aach jich bui kup ba' bha ja'k puch chitdaim?”

28 ¿Ka' gu' ya' ba xiñ mu'aam ap aa ja'p na pich jax mua takaab gu ya' kam Ejipto?”

29 Ba' gu Moisees nat jax pu'ñi kai, pu jimiiññor mi' dhir maakam ja'k, mu ja'k ba' pu bhii na pai' bhaan bipio' gu Madian dibiiir. Mi' ba' pu ji kiicha biiima'n maa'n gu ubii, gook jamit ba' ja tiigik gu a'aalh.

30 'Ba' gatuuk jix io'm mikkat nat gook oo'm oidha' bap duu, na mummii ja'p ka oiri gu Moisees na pai'r gampix jix chu gak kir amuub mi' na pai'r oidha' ta'm Sinaii ti tiigim, mi' bam maax buiñor maadit gu nobii'ñ gu Dios na ja'p tu'm jum maaxi'ñ na jax gu tai na bha ja'p pix nammi kikka na miijim bhaan gux bii u'uux.

31 Ba' gu Moisees mi' kii'kat mui' pup ti' nii'ñ bha ja'p na pai' mii'jim gu tai, na gu' cham maat nar tu' da'. Ba' ja'xpix na mui' xi' ñiidhimik, mui' ji' jii' nat ba' tii'gim no' moo silhkam jir tai ka' ba' gu' cham. Gu' ji' nat gu' ba' kai' gu' Gø'kam jich Gi'kora' nat bhai' dhir bhai' ba' ñio, jup titda:

32 “Aañ jir di' gu' Dios gui' nam daanit gum bopxi kat, pui' na jax gu' Abraam, gio gu' Isaak, gio ba' gu' Jakob.” Ba' gu' Moisees giilhim bhai' ji' gigiib nat bhai' ji' choo'n, pu' cham dho gu' mui' ka' nii'ñ gu' tai na bha ja'p mii'jim bhaan gu' tu'x bii' u'uux, na gu' bax maat na bak jir di' gu' Dios na bhai'p tu'ii'.

33 Ba' dhi' ji' dhi' Gø'kam jich Gi'kora' na bhai' dhir bha tu' a'gi'ñ, jup titda ip' gio: “Xi' kookosa' ap dhim sussak, na gu' mi' nap pai' kii'k giilhim jir jix chu uañ jia.”

34 Mi' dhir ba' moop titda ip' gio: “Dho gu' aañ ja'p kai'ñkam pix bha jii' dho na' ñich bhai' pui'm tii'dam nap mu' jimia' jii' a'mkam mu' Ejipto nap ja' boosgara' guñ ja'tkam tuk, nam gu' giilhim ja' tulhiiñchu'n gu' mi' kam nañ xi' ja' nii'ñ. Ba' tii' tu' daanda' am' aañ jii' bui' nañ ja' køø nam pui' kai'chdha' nañ ja' palhbuidha'.”

35 'Ba' daipu' xi' chii'dak mui' xi' joot na ja' boosgara', sia ku' mit gu' bii'pi' dir tii' ñiok na ka' ja' sosbhichulhi'ñ nam cham jum' gigiibda' git daim jajaa'nnim, nam pui' titda na cham tu' ki'n ja' juanda' nat gu' cham jaroi' gø'kam ki'n dai ja' bui'. Ku' ba' gu' gu' Dios nat bha joot maadit gu' nobii'ñ nat bui'ñor jum' maax bhaan gux bii' u'uux, gø'kam ki'n mu' joot ji' na ja' palhbui'ñmira' na ja' boosgara' mu' dir Ejipto nam pai' giilhim jum' tulhiiñ.

36 Ba' dhi'r di' dho gu' Moisees nat mummì dir

ja boosgak Ejipto guch bopxi kat. Jir di' p̄ix ip na joidham jix k̄i'p jum duukam jup tu buimik ja bui gu Israel kam ja'tkam nam tu' cham pai' niidhat gu gook oo'm oidha', pui' na jax mummi na pai' ḡe' suu'nka' gux bi' suudai', gio pui' na jax mummi gampix jix chu gak kir.

³⁷ Jir di' p̄ix ip gu Moisees na ja'pni ja titda bo gu Israel kam ja'tkam: “Gatuuk pui' ba tu duñia' gu Dios na maa'n aapi'm jam bui d̄ir ba maaxilhia' gui' na tu a'gada' bhaankam ja'p na jax aañ.”

³⁸ Gio dhi' p̄ix jup jir di' gu Moisees na ja b̄im xi oilhimik guch bopxi kat mummi na pai'r gampix jix chu gak kir, gio nat ñio'kdhak maadit gu noonbi'ñ gu Dios mummi na pai'r oidha' ta'm Sinaii ti t̄igim. Gui' ba' Moisees tu ua'nak na jax ja'k aagi'ñ gu nobii'ñ gu Dios nach jax ja'k cham jich chulhiña' gatuuk, na ba' mi' d̄ir jup bach aagi'ñdha' aach.

³⁹ 'Gu' ji na gu' guch bopxi kat ni ji'x ku mit mi' pui' jii, dai na mit ja'p xi dhuuk ja'k bax xuulhgik mu ja'k Ejipto.

⁴⁰ Gio nam ba chian gu Aroon na maa'n jup ja duiñdha' gu dios, jup titda am: “Maa'n jap jup jich duiñdha' gu dios na ba'ch a'm ti nii'ñdha', nach gu' cham maat nat pa ja'k bhii gu Moisees, gui' nat jich boosolh mu d̄ir Ejipto.”

⁴¹ Ba' gu Aroon cham jax ji chi'ik jup ja duiñ ip maa'n gu dios ja'p tu'm na bheseer. Ba' giilhim jix bhai'm taat am gu Israel kam ja'tkam, ma tu piastat jamit, gio na mit ma tu koi gu ja sasoi' nam tu makgirxidha' buiñor dhi' ji' dhi dios na mit tu chia nam jup ja duiñdha'.

⁴² Ba' gu Dios cham tu' ja a'm ka ti nii'ñ, nam gu'

cham mi' pui' ka jiiim na jax jix aa'. Cham tu' ba' kap jum buixi'ñ ja bui, siam ja daan gu chiichia' gux dhaam kam. Na gu' bii'pi' dir pui' ja'k pu ba tu ua'ñix jia bhaan gu u'uan mi' nat pai' tu ua'nak maadit gui' nam bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios bijik, na ja'pnim kai'ch bo:

Aapi'm Israel kam,

iam chi na pim aañ jiiñ makgixidhimik gu jam sasoi' gu gook oo'm oidha' na pimit mummi juruuñ na pai'r gampix jix chu gak kir, gio na pim aañ jiiñ maakidha' git gui' na ji'k jiiñ a'm jup bipio'da' gu tu' na pim bia'ka'.

⁴³ Gu' ji na gu' aapi'm dai gu didios jup duiñxim xi chu ja makgixidhimik,

pui' na jax gui' na Molok tii',

gio pui' na jax gui' na pu chu'm na jax gu chi'ii' na pui' tii' Repaan.

Diih na pimit jup ja duu dhi' dhi didios na pim ba' pu'ñi ja daanda'.

Ba' tu' na jax chui'ka',

jam jootsa' iñ ya' dir na pim mu ja'k oi'ñchapu' jix io'm gammiji ja'k na pai'r Babiloonia.

⁴⁴ 'Ba' guch bopxi kat mummi bia'ka' am ip gu jannulh ba'aak na pai'r gampix jix chu gak kir gui' nat jup dunaak gu Moisees ja'xbui' nat ji'x chia gu Dios, nam ba' mi' bia'ka' gu joodai gui' na mi chu ua'ñix ka' gu pui' na mit jax ja'k maa'n ñi'ook jup duu gook dit gu Dios.

⁴⁵ Ba' dhi' dhi jannulh ba'aak ja a'm ji bii gatuuk gu ja maamar guch bopxi kat. Bha bhik jamit ba' ya' ja'k gui' na mit ji'k biima'n bha jii gu Josue jano' na mit pai' dhuuk ya' ja kokdak gui' nam ya' oi'ñkat, gui' nat ya' dir ja'k ja ardi gu Dios nam sap

ba' gu Israel kam ja'tkam ya' oi'ñka'. Ba' ya' pu bia'ka' am dhi' dhi jannulh ba'aak, sia gu jano' na pai' dhuuk ya' bar gø'kam ka' gu Dabii.

⁴⁶ Ba' gu Dabii gui' nar gø'kam kat bhaan jup ti ñidhat gu Dios, na gu' mi' pui' jimdat na jax jix aa'. Ba' tiix aagit na maa'n jup duiñdha' git gu bhi'ñbak chiop na sap ba' bhaan ti ñi'ñdha' git gu Dios gui' na Jakob biix jup daanit, gu' ji nat gu' ba muu cham tu' jax ji dhuuk.

⁴⁷ Mi' dhir ji ba' gu maraa'n Salomoon nat ba'p duiñdhak gu Dios gu bhi'ñbak chiop,

⁴⁸ sia ku gu' cham bhai' na mi kioka' gu Dios bhaan gui' nap jir ja duiñ gu ja'tkam, na jax bam kai'ch bhaan gu u'uan mi' nat pai' tu ua'nak maadit gui' nam bhaankam tu a'gimik gu Dios bijik, na ja'pnim kai'ch bo jia na sap jup kai'ch guch Gi'kora':

⁴⁹ Gux dhaam jir jiñ atooxkor,

gu oi'ñga'n ba' nañ bhaan tuttu guñ chooton.

¿Jax gi dhui jax chu'm ba'aak jup bañ dhuiñ jamit?

¿Paa gip jix bhai' nañ jiñ jipdha' aañ?

⁵⁰ Na ñich gu' aañ pix jup tu duu biix na ji'k tu' ya'x chu jai'ch.

⁵¹ Mi' dhir ba' moop ja titda ip gio gu Teeban, jup kai'ch:

—Gu' ji na pim gu' aapi'm ni ji'x ku pim cham maatit tø køø. Tii tu naanak japim dho gi ji sap, gu' ji na gu' ni ji'x ku pim cham jam jujur ki'n xim ga'nga na jax ja'k jix aa' gu Dios, ni ji'x ku pim jix aa' na pim mi' pui' jimia' na jax ja'k tii jam guguuxi'ñdha' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda'. Jix ja oi'ñ japim dho gu jam bopxi kat nam pu'ñi ja'k tu jimdat bijik,

⁵² na mit ja koi gui' nam ya ja'p bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios, nam ja aagi'ñdha' gu ja'tkam na gatuuk bha jim gui' na giilhim jir jix bhai'kam. Ba' gu xib nat pai' dhuuk ya' tiip xi øøk gui' na jaroi'r jix bhai'kam, aapi'm dho gu' iattulhdhak tu chia dho nam mu'aa'.

⁵³ Aapi'm biipi' kat cham tu' ka'm nii'ñ gu pui' nat jax ja'k tu daasak gu Moisees na tu aagix ka' na mit pui' ja'k aa'ñdhak gu noonbi'ñ gu Dios.

Nam ba mu'aa' gu Teeban

⁵⁴ Dho jano' ji ba' giilhim jix io'm bhai' ji bhaak jamit nat pu'ñi xi chu ja a'gi gu Teeban, giilhim bhai' ji kirni mit gu ja taatam nam giilhim bax bhaak.

⁵⁵ Gu' ji na gu' gui' cham jax jum aa', na gu' gø' bhaan jup tui'dhi' gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda'. Dai nat bhammi ja'k pix xi chi tii jix dhaam, ba' ba tii gu Dios na bhammi daa, gio gu Jesus na mi' dhir ja'p kiik sonpan kii'n dir ja'k.

⁵⁶ Ba' tii xi ja aagi'ñ gui' nam mi' giilhim bax bhaak, jup ja titda:

—Kani na ñich ba tii guch Xoi'kam gui' nat ya' øøk dhi oi'ñga'n bhaan, na bhammi kiik sonpan kii'n dir ja'k buiñor gu Dios, bhammi nat pai' dhir bha joot.

⁵⁷ Gu' ji nam gu' gui' cham tu' xi køø, dai na mit gø' ki'n jiiñkidhat mui' ji boop buiñor gu Teeban.

⁵⁸ Ba' na mit jax daa, gamai' bhiich jamit mu ja'k dirap dir mi' gu gø' kiicham. Ba' mi' bhai' ji ma'yasa mit joodai ki'n gui' nam mi' xi iattulhdhimik biipi' dir. Mi ja'p jamit xi chu darsak gu daam dir kam ja kuktun, xi chianik jamit maa'n gu biapma' Saulo tii gim na sap mi' ka ja nii'ñxi'ñka'.

59 Ba' nam mi' ka ma'yastu' gu Teeban, bhai' ji chu daani jix dhaam ja'k, jup kai'ch:

—Aapi' Jesusus nap jir jich Xoi'kam, ba baidhika' ap dhiñ ii'mda' bhammi ja'k aap jum bui.

60 Mi' dhir ba' o'lhia'n ki'n xi kikkok gio bhai'p ji chu daani jup kai'ch gø' ki'n:

—Aapi' jich Xoi'kam, cha'p ja tulhiiñchu'nda' dhi' nam xib ya'm ua'tulhi'ñ.

Ba' daipu' xi chi'nik pu nai' gan ji muu.

8

Gu Saulo na bax ja kuupam ka' gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam

¹ Ba' gu Saulo mi ja'p kikat mu ti nai'ñ na mit mi' ba mua gu Teeban, jup jum aa' na giilhim joidham jix bhai' ji chu buusnichu'.

Ba' gatuuk na mit xi mu'aak, jai' nai'p ji ja gaa mit bix nam ji'k ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam gu bhai' kam Jerusaleen. Gu' ji na mit gu' pui' ba ti kai nam ja o'bhagi'ñ, ba' jai' bhai' dhir mai' ma boop jamit mu ja'k Judea, gio ba' jai' mu ja'k Samaaria. Dai ba' gu noonbi'ñ guch Xoi'kam bhai' pup bii mit.

² Gu' ba' gu Teeban na mit mua, yaas jamit gu tukga'n ji'kchi gu ja'tkam nam jir jix bhabhai'kam ka', gio ba' nam tii suan nam jix joi'gi'n.

³ Gu Saulo gu' milhchu' ji na ja gaañchu' gui' nam ji'k ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, miji ja'p ba'pki chir baapkidhat ja tibaipput bha ja boos-gaim gu chichio'ñ gio gu u'uub. Mi' dhir ba' dai na ja u'tikat ja kuupaim bhai' nam pai' ja kukpada' gu ja'tkam.

Nam ba kaaya' gux bhai'm kai'chdham ñi'ook gu Samaaria kam ja'tkam

⁴ Gu' ba' guch Xoi'kam jügi'ñdham gui' na mit ji'k bhai' dhir mai' boop Jerusaleen, tu ja a'gi'ñchu' am gu ja'tkam mu ja'p kikcham nam jax a'jim nam ja aa'ñdhim na jax ja'k jix bhaai' nam duña' nam ba' cham jum tulhiiña' gatuuk, na pai' dhuuk ja'bsuna' gu ja tutku'.

⁵ Ba' maadit dhi' ji' nam mu ja'p tu a'gidha', Piliip tii', nat mu ja'k bhii' na pai'r gø' kiicham Samaaria ti tügim. Mi' bhai' ji chu ja a'gi gu ja'tkam gu mi' kam na ja aagi'ñ gux bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga' guch Xoi'kam.

⁶ Ba' mui' ja'tkam mi aajidha' am mi' na pai' tu a'gada' gu Piliip nam jix kaim ka', na gu' joidham jix bhai' xi buada' nam xi køøøø'. Ba' biiix ja jujur ki'n køøøø' am no't ba ji chu a'ga, nam gu' ti jügi'ñdha' gu pui' na jax kai'chdha', nam gu' nii'ñdha' na joidham jix kii'p jum duukam jup tu buada' nam tu' cham pai' nii'ñdha'.

⁷ Pui' na jax gux kako'kkam nat mui' ja dudua'ñdhak gui' na ja a'm jup tui'ngit gu cham kikii' i'ii'mda', gio ba' gui' nam jix mama'mkulhi' kat pui' biiix jup ja dudua'ñ ip. Gu' ba' gu cham kikii' i'ii'mda' nam pai' dhuuk ba ji bubuakia' ja a'm dir gu ja'tkam, gø' ki'n xi jiiñki am nam ba' pik moo ba bubuakia'.

⁸ Ba' joidham gø'kam ki'n jix bhai'm ilh jamit gu ja'tkam gu mi' kam na mit pu'ñi ti tii.

⁹ Ba' moo maa'n mi'p kioka' gu maa'nkam Simoon tügim nax jiboiñara' ka' nat bii'pi' dir pui' ja'k jum mamtuxdhak. Ba' mui' ja'tkam ba ja

iatgidhak gu mi' kam Samaaria na pui' ja titdada' nam gø'kam ki'n daasa'.

¹⁰ Ba' giilhim jix jügi'ñdha' am sia gu gø'gø'kam gio gui' nam cham jir gø'gø'kam, jup kai'chdha' am:

—Ja'xbui' dho bak jup jir gø'kam dhich jaduuiñ na jax gu Dios.

¹¹ Gu' gu jiboiñara' ki'n ji na ja iatgi'ñdha' gu Simoon, na gu' pui' ja'k tum mai'chki'ñdha', pui' kum ba' jügi'ñdhat na ja iatgidhimik mui' oidha'.

¹² Gu' ji na mit gu'p ma ti jii'ñ gu pui' na jax ja'k tu ja a'gi'ñdha' gu Piliip na ja aagi'ñdha' na jax jir tu'm kam gu Dios gio guch Xoi'kam, mi' dhir ba' dai na mit bam bopko mui' gu chichio'ñ gio gu u'uub.

¹³ Gio ba' gu Simoon jai' bix jup xim bakua, mi' dhir ba' dai na ba kaichu' gu Piliip. Ba' giilhim joidham nii'ñdha' gux kii'p jum duukam nap tu buada' na tu' cham pai' nii'ñdha'.

¹⁴ Gu ba' gu noonbi'ñ guch Xoi'kam gui' na mit bhammi bii Jerusaleen pui' ba ti kai mit na mit ba ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam gu mummi kam Samaaria. Ba' mui' ma joot jamit gu Peegro gio gu Juan nam tu ja daañxi'ñpu'.

¹⁵ Ba' na mit pai' dhuuk mummi ba ai Samaaria, bhai' ji chu ja daañxi mit gui' nam ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam na ba' ja a'm jum tajaana' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda'.

¹⁶ Nat gu' chakui jaroi' maadit bhaan jum tajaa jia, dai na mit kam bopko pix buiñor gu Jesus nar gø'kam.

¹⁷ Ba' na mit pai' dhuuk bhai' xi ja da'ngi bix jii'ma'n gu Peegro gio gu Juan, pu ja a'm jum tajaa gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda'.

18 Gu' ba' gu Simoon nat pu'ñi ti tii nat ja a'm bam tajaan gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' gui' nam ji'k ti jii'gi'ñ na mit pai' dhuuk bhai' xi ja da'ngi gu noonbi'ñ guch Xoi'kam, ba ja saba'n tuumiñ ki'n gui' nam tu' ki'n pui' xi chu bua,

19 jup ja titda:

—Aañ japim jup jiñ ga'lhidha'ñ jaaduñ dhi' na pim tu' ki'n pui' xi chu bua, na ba' pu'ñi gu jaroi' nañ bhai' xi dhagia', pu bhaan jum tajaan' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda'.

20 Gu' ji na gu' gu Peegro jup titda pix:

—Jum tulhiiñchuda' dho gu Dios ki'n gum tumñi' nap pui' kai'ch. Na gu' cham bhaai' nap saba'nda' gui' na tu' Dios pui' pix tu maak no'x maakim gu jaroi'.

21 Gu' aap jiñ jaduun' dho gi gu' cham ji na bhaai' nam a'm bi'ya' gu dhi' pu chu'm, na gu' ni ji'x kur silhkam nap jax jum aa' buiñor gu Dios jum jur am bhaan.

22 Cha'p bhaan ka titii'ñchuka' dhi' na tu'r jix buam jum duukam. Soi' pix jap ba tii'da' gu Dios na pui' pix ka tum uañi'ñka' gu pui' na pich jax ba tii, katti iam pui' ji chu buusnia'.

23 Ja'p dho ji nañ gu' pui'm ni'ñ jiñ jaduun' nap giilhim jix buam tomaat, gio na ja'p ji buusan na gux buam jum duukam mu pai'm kuup, na gu'm tukgi'ñ.

24 Ba' gu Simoon giop mui'p ji ñio, jup kai'ch:

—Dho bak gu' dai na pim jiñ a'mkam xi chu dañia' buiñor guch Gi'kora' na ba' cham pui' ji chu buusnia' na pim jax jiñ chitda.

25 Ba' gatuuk na mit xi chiimuk gu noonbi'ñ guch Xoi'kam nam tu a'gimik gu ñio'ki'ñ gu Dios, mi'

dhir nai' ja'p jup ji chu a'ga mit mu ja'p na pai' i'llich daa'ñxim jir kikcham ka' na dhi' pix bhaan bipio' gu Samaaria dibir. Gatuuk ba' dai na mit ba jii bhammi ja'k Jerusaleen.

Gu Piliip na ba aagi'ñdha' gu Etiopiya kam maa'nkam

²⁶ Ba' maa'nnim gu Piliip buiñor bam maax maadit gu noonbi'ñ gu Dios, ba'p titda:

—Ea nap mu jimia' mummi na pai' buusan gu boi gui' na bhammi dir Jerusaleen mu ja'k bhix na pai'r Gaasa, gui' na mummi buusan na pai'r gampix jix chu gak kir.

²⁷ Ba' gu Piliip dai nat jax jix kiip jum duu gamai' bhii nat ba jii mu ja'k nat pai' joot gu nobii'ñ gu Dios. Ba' mummi pai' na ka jim, mi' ba nam maa'n gu maa'nkam nar mu ja'k kam ka' Etiopiya. Ba' dhi' ji' dhi maa'nkam jir tujuandam tugi'ñ ka' maa'n gu ubii nar gø'kam ka', nax bhai' tu buixi'ñdha' gu tu', pui' na gu tuumiñ. Ba' dhi' dhi maa'nkam kia'pix bhammi dir ja'k jim Jerusaleen nat tu daa'ñmirak buiñor gu Dios.

²⁸ Ba' kia'pix gio ja'k jup ba gixchu' mu ja'k kia'mi'ñ bhaan gu karreet. Ba' tii tu jiñkuidhim bhaan gu u'uan mi' nat pai' tu ua'nak gui' na bijik bhaankam tu a'gimik gu Dios na ja'p tiggich Isaiyas.

²⁹ Ba' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' pui' ja'k xi jurtuda gu Piliip nax io'm mia'n mui' xi aaya' gui' ji' na mui' ba jim bhaan gu karreet.

³⁰ Ba' nat pai' dhuuk jix io'm mia'n mui' xi ai gu Piliip, ba kai gu Etiopiya kam na mi' tu jiñkuidhim

nat pai' tu ua'nak gu Isaiiyas. Ba' ba tikka no' sap moox maatit kəɛ, jup titda:

—¿Siamrix maatit kəɛ ap aa jiñ jaduũ dhi u'uan mi' nap pai' tu jiñkuidhim?

³¹ Ba' gu Etiopiiya kam jup kai'ch:

—Dho gu' cham ji nañ maatit kəɛ, na gu' cham jaroi' jai'ch na iam jiñ aagi'ñdha' git.

Ba' gu Piliip pui' ba titda na bhai' xi chisaa'ñdha' bhaan gu karreet na ba' mi ja'p sonpan xi dhaibui aagi'ñdha' na jax kai'ñkam jup jum kai'ch.

³² Ba' mi' na pai' tu jiñkuidhim gu Etiopiiya kam, ja'pnim kai'ch:

Mi' pi'x pu tu'ii' na mit pai' dhuuk ba ji mua, ja'p na jax gu kasnir na cham ñiokda' no'm jiik gu bapoo'n.

³³ Ti' cham tu' jax bua gu' gu tu' nar jix buam jum duukam,

gu' ji na gu' ni ji'x kum iam xix joi'gi'n gui' na mit ba ji mua.

Gio gu' cham jaroi'p jai'ch na bhaankam nokia' git, daman chakui tu maamar kat jano' ji' na mit pai' dhuuk mua.

³⁴ Ba' bhai' ba tikka gu Etiopiiya kam, jup titda:

—Ea nap moo iam jiñ aagi'ñdha' git jiñ jaduũ na jax kai'ñkam jup jum kai'ch dhi' nat jax chu ua'nak gui' na bijik bhaankam tu a'gimik gu Dios, nañ tiix maachim dho no' moo diilh jum aagit jup kai'ch, ka' ba' gu' jumai.

³⁵ Ba' gu Piliip mi' xi chigik gu u'uan mi' na pai' tu jiñkuidhim gu Etiopiiya kam, xi aagi'ñ ba' na dhi' aagat jup kai'ch gu Jesus na mit pu'ñi dhoda jano' na mit pai' dhuuk mua aach jich a'mkam.

³⁶ Ba' palhɨp gama ja'k na mit ji bhii na pai' gɛ' suu'nka' gu suudai', jup kai'ch gu Etiopiiya kam:

—Gi no' pich xiñ bakuanak jiñ jaduun na kapbhai' na ya'ni pix suu'n dhi suudai'.

³⁷ Ba' gu Piliip jup kai'ch:

—Baabui' jia. Dho gu' ja'pji no'p ti jii'gi'ñ ji biix jum jur ki'n buiñor guch Xoi'kam.

Ba'p kai'ch gui':

—Tu' silhkam ti jii'gi'ñ iñ dho na guch Xoi'kam jir Maraa'n gu Dios.

³⁸ Xi chu chia ba' nam kiisa' gu karreet gui' na bhaan jim. Mi' dhir ba' dai na mit jax chitim mui' ji juur jamit mu ja'k suudai' chir, mi' ba' ba bakua gu Piliip.

³⁹ Ba' na mit pai' dhuuk giop ba bubua mi' dhir suudai' chir, mi' jotmoda' cham pai' kam maax gu Piliip, nat gu' maakam ja'k ba bhik gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mdaga'n guch Gi'kora'. Ba' nai' ti pup ti ni'ñ gu Etiopiiya kam, na gu' cham maat nat pa ja'k bhii. Mi' dhir ba' dai nat giop ba jii joidham jix bhai'm taattugit.

⁴⁰ Ba' mummi ja'k amuub Asooto ti tiigim giop bam maax gu Piliip. Ba' mi ja'p bhai'p ji chu ja a'gi gu ja'tkam na pai' jax jir kikcham ka' gux bhai'm kai'chdham ñ'ook. Gatuuk ba' mu ja'k jup ba ai na pai' pui' ti ti' Sesareeya.

9

*Gu Saulo na ba ti jii'ñdha' buiñor guch Xoi'kam
(Noo. 22:6-16; 26:12-18)*

¹ Ba' gu Saulo cham ji'x jum jii'pi'ñka' na nai' milhchu'nda' na ja da'ngit ja kuupaidha' gui' nam ji'k ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam pui' xi ja titdat

na ja kooda' no'm gan ti jii'gi'ñ. Ba' maa'nnim na jai'p ba ja o'bhagi'ñ, mu jim'ik buiñor gu ja gø'kam tuk gui' nam bhai' gø' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam,

² pui' ba titda na makia' gu u'uan na ba' ki'n jix bhaai'n ka' na mu jimia' mummi Damaasko ja bui gui' nam mu ja'p chichiop tu daanda', nam ba' mi' dhir maap xi chu a'gai ja da'ngia' gui' nam ji'k ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, nam ba' ja ui'ka' bhammi ja'k Jerusaleen, pui' na jax gu chichio'ñ gio gu u'uub.

³ Gu' ji na gu' mummi amuub na ba aajim mia'n Damaasko, jotmoda' bhai' ba tum ton bhammi dir jix dhaam dai mi' na pai' jim gu Saulo.

⁴ Ba' mi' pu ia gu Saulo, ba' ba kai nat bhai' ba tum ñio bhammi dir jix dhaam, jup tum kai'ch:

—Aapi' Saulo, ¿jax kup ba'ñ o'bhagi'ñchu'?

⁵ Ba' gu Saulo mui' ji ñio, jup kai'ch:

—¿Jir jaroop gi dha', aapi' Gø'kam nap bhammi dir bha tuñ a'gi'ñ?

Ba' bhammi dir jix dhaam gio bhai'p ji chum ñio, jup tum kai'ch:

—Aa dho aañ jir di' gu Jesus gu' nap jaro' o'bhagi'ñchu'. Ku gu' nap jax dhui pix jum ko'ktulhi'ñ ji aap di'lh, nap gu' ja'p ji buusan na gu tuur no' ñich giilhim ba ko'ktulh nañ tii bha sissi no' cham aa' na tu juana'.

⁶ Ba' gio mui'p ji ñio gu Saulo, jix choo'nnit dho gi ji ba', jup kai'ch:

—Gu' ba' gu xib, ¿tu'p jix aa' nañ jax dhuñia' aapi' Gø'kam?

Ba' gu Jesus na bhammi dir bha tu a'ga jup kai'ch:

—Aa dho gu' dai nap xi bamgi' mui' xi aaya' mi' dhi gø' kiicham nap pai' ja'k jim. Mi'm ba'm aagi'ñdha' nap tu' jax dhuñia' aañ jiñ a'mkam.

⁷ Ba' gui' nam biima'n jiim gu Saulo giilhim jix chotdon am, na mit gu' biix jup kai nat bha tum a'ga bhammi dir jix dhaam, gio nam gu' cham nii'ñ na jaroi'p kai'ch.

⁸ Ba' nat pai' dhuuk tii bhai' ji bam gu Saulo na gan tii xi chi nii'ñ, pu cham ñia ni ji'x. Ba' pui' nobchik ma baidhak jamit mu ja'k Damaasko gui' na ja biim jim.

⁹ Mi' ba' pu juruuñ baik tanoolh na pu cham ñia ka' gio nat pu cham tu juu, nich chu' suudai' dho moo kut ii.

¹⁰ Ba' mi Damaasko maa'n mi'p kioka' gu maa'nkam Ananiiyas tiigim na pui'p ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam. Ba' maa'nnim buiñor bam maax gui' ji' jich Xoi'kam, ba'p titda:

—Aapi' Ananiiyas.

Ba' gu Ananiiyas jotmoda' mu ñio, jup kai'ch:

—¿Tu' git jiñ Gø'kam tuk?

¹¹ Ba' guch Xoi'kam gio mui'p ji ñio, jup kai'ch:

—Aa dho nap xi bangia' dho, mu jimia' ap maa'n kap na pai' daa'ñxim jir kikcham, na sakaalh mu tuut gu ba'bhak. Mu na pai' kioka' gu Juudas jap ba' xi chi tikkada' maa'n gu maa'nkam Saulo tiigim nar mu ja'k kam Tarso, mi' moo tu daan aañ jiñ bui.

¹² Maa'n tii gu maa'nkam Ananiiyas tiigim nat sap mu ji øk ba'k chir bhai' xi dhaa na ba' giop bax ñia ka'. Pui' kuñ ba' mum jootos nap mu jimia'.

¹³ Ba' nat pui' ji' kai gu Ananiiyas jup kai'ch:

—Dho gu'r am kat dho jia, gu' p'ix ji nam gu' mui' pui' tuñ a'gi'ñdha' gu ja'tkam nat jax jix buam ja dooda bhammi Jerusaleen gui' nam ji'k ti jügi'ñ aap jum bui.

14 Ba' gu xib pu kai'ñkam ya' ja'k jup ba ai ji ua'dat gu u'uana na mit bha maa gu ja gø'gørkam tuk gui' nam bhammi gø' chiop tu daanda' ja a'mkam gu ja'tkam, na ba' ki'n jix bhaai'n ka' na ja da'ngii mu ja ui'ka' gui' nam ji'k ti jügi'ñdha' aap jum bui.

15 Ba' guch Xoi'kam gio mui'p ji ñio, jup kai'ch:

—Aap gu' moo xi jimdat ji mu ja'k nañ pai'm jootos, na ñich gu' aañ bhaan ba ti tii jia dhi' dhi maa'nkam na ba' nai' ja'p jiñ a'mkam tu ja a'gi'ñmira' gu ja'tkam bix kap na ji'x jir oi'ña'n, pui' na jax ja bui gu Israel kam ja'tkam, gio gui' nam cham jir Israel kam, gio ba' bix ip sia gu ja gø'gørkam tuk.

16 Ba' aañ ba mattuda' na jax ja'k jum tulhiiña' aañ jiñ a'mkam.

17 Ba' gu Ananiyas mui'p ma jii mu na pai' tibiap gu Saulo. Ba' na jax jim bhai' xi dhaagik jup titda:

—Aapi'ñ jaduun Saulo, aañ jup jiñ chidak bhañ joot gu Gø'kam gui' na Jesusus tii', gui' nat jum buim maax ga'm gu bix boi nap bhai' ka jim, nañ sap bhai' xim dagia' nap ba' giop bax ñia ka', gio sap ba' nam a'm bam tajaana' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda'.

18 Ba' mi' jotmoda' ja'p tu'm na gu kokso' bhai' dhir ji ii' buupuiran gu Saulo. Ba' na ja'p xi chi nai'ñ, joidham giop bax ñia. Mi' dhir ba' dai nat bamgik ba tu chia nam bakuana'.

19 Gatuuk ba' dai nat ba tu juu, mi' dhir ba' gio bhai'p ji oo'nta gu tukga'n. Mi' ba' pup oiri, ji'kchi

tanoolh moo mi' juruuñ ja bui gui' nam ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam nam mi' oi'ñka' Damaasko.

Gu Saulo na ba tu ja a'gidha' gu Damaasko oi'ñkam

²⁰ Mi' dhir ba' dai nat bhai' ji chu ja a'gi gu Saulo gu Israel kam ja'tkam bha ja'p nam pai' jax tu daanda', na pui' ja titdada' na gu Jesus silhkam jir di' ji bak gu Dios gu Maraa'n.

²¹ Ba' bñx gui' nam ji'k ba kaaya' na pu'ñi tu a'gada', mi' pui' pup tui'ka' am, dai nam tiim ti tikkada' dñlh, jup kai'chdha' am:

—¿Kux cham tu' aa pin jir di' gui' na saak bhammi Jerusaleen oirit ja da'ngit ja kukpada' gui' nam ji'k ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, gio nat saak bha jii ya' na ja da'ngia' gui' nam ji'k pui'p ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, na ba' ja ui'ka' bhammi ja'k Jerusaleen ja bui gu ja gø'gørkam tuk gui' nam bhammi gø' chiop tu daanda' ja a'mkam gu ja'tkam?

²² Gu' ji na gu' gu Saulo jix io'm mui' xi chu ja a'gi'ñchu'nda' bñx nam ji'k jir Israel kam ja'tkam nam mi' oi'ñka' Damaasko, na pui' ja titdada' na gu Jesus silhkam jir di' ji bak gui' na saak gatuuk pu'ñi bha jootsa' gu Dios. Ba' pu cham bhaai'n ka' nam jax xi kai'chdha', na gu' giilhim joidham jix bhai' xi buada' nam kēēkē'.

Gu Saulo nam tiix mu'aam ka' gu Israel kam ja'tkam

²³ Ba' mui' tanoolh xi jur na mit dho gi ba' moo bhai' ba ji bhaak ji gu Israel kam ja'tkam gui' nam ji'k cham ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam,

ba' maa'n ñi'look bap duu mit nam sap mu'aa' gu Saulo.

²⁴ Gu' ji nat gu' pui' ba ti kai gu Saulo nam o'bhagi'ñ, ba' cham tu' mu ja'p pai' ja taagiob ka kikkada', na gu' bax maat nam jax dhooa'. Gu' ba' na gu' bix xikoolh dhir ja'p tɛ'kob jup tu kuupka' mi' dhi gɛ' kiicham na bha bhi'ñbakchix ka' gu joodai, ba' mi'ji dir ja'p bix xikoolh na pai' jax jir kiki'ñgob ka' ti niraada' am gu Israel kam ja'tkam nam sap mi' pu mu'aa' git no' mui' ba jimda' git. Gu' ji nat gu' cham pai' ji buus,

²⁵ na mit gu' tukaa' jix ixchuixim ja'p dir ja'k buusai' gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, bhai' dhir ja'p jamit mu tisaa'ñdhak ja'p dir ja'k tibaañ bhaan gu gɛ' baalh na mit mi' xi gaamuk. Ba' pu jii bhammi ja'k Jerusaleen. Pui' dho ba' pu cham jax dhooa mit gui' nam mi' kax mu'aam kat nat gu' ba ja nakoo.

Gu Saulo na Jerusaleen ja'k ba oirida'

²⁶ Ba' nat pai' dhuuk bhammi ja'k jup ba ai gu Saulo na pai'r Jerusaleen, ti mui' ma jii ja bui gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam. Gu' ji nam gu' gui' giilhim jix i'bhini', nam gu' chakui maat no' moo bix jup ba ti jii'gi'ñ buiñor guch Xoi'kam.

²⁷ Gu' ji nat gu' gu Bernabee mui' ma baidhak ja bui gu noonbi'ñ guch Xoi'kam, ba' ba ja aagi'ñ na pui' bix jup ba ti jii'gi'ñ buiñor guch Xoi'kam, nat gu' sap buiñor jum maax mummi bix boi amuub mia'n Damaasko na mui' ka jim, gio ba' na jax titda nat bha tu a'gi bhammi dir jix dhaam, bix jup xi ja aagi'ñ ip nat jax ja'k tu ja a'gi gu Israel kam ja'tkam gui' nam mummi oi'ñka', nat bhaan tu ja a'gi gu

Jesuus, na pui' ja titda na silhkam jir di' ji bak guch Xoi'kam.

²⁸ Ba' jano' dir cham ka ïbhi'ñ am gu Saulo, nam gu' bax maat na silhkam bïx jup ba ti jïigi'ñ buiñor guch Xoi'kam. Bhai' ba' pup oiri' ja bui,

²⁹ dai ba' na tu ja a'gi'ñdha' bha ja'p ji oirit gux bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam, na ja aagi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam gui' nam griago ñi'ook ki'n jix maatit tu a'gada', na pui' ja titdada' na gu Jesuus jir di' guch Xoi'kam. Gu' ji nam gu' gui' jix bhaamut pix kèkèkè', ba' maa'n ñi'ook bap duu mit nam sap mu'aa'.

³⁰ Gu' ji na gu' na mit pai' dhuuk pui' ba ti kai gui' nam ti jïigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam nam bax mu'aam gu Saulo, ma baidhak jamit mu ja'k Sesareeya na pai'r ju'ñdharan gu gè' suudai', mi' dhir jamit ba' dïilh bhammi dir ja'k xi joot na pai' pui' ti ti' Tarso bhaan gu gè' kanuub.

³¹ Ba' bïx gui' nam ji'k ti jïigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, pui' na jax gui' nam mu ja'p oi'ñka' na pai' jax bhaan bipio' gu Judea dibïir, gio ba' gui' nam mu ja'k jup oi'ñka' na pai' jax bhaan jup bipio' gu Galilea dibïir, gio ba' gui' nam mu ja'k jup oi'ñka' na pai' jax bhaan jup bipio' gu Samaaria dibïir, joidham jix bhai' tu ja jimda', gio nam jix io'm bha biiñkaidha' buiñor guch Xoi'kam, gio ba' nam mi' pui' jïimda' na jax jix aa'. Gio ba' nam pix ji mui'dhidha', na gu' nabap tanoolh nam pix ji chi jïi'ñdhidha' gu ja'tkam buiñor guch Xoi'kam, na gu' pui' ja'k ja jurtu'nka' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda'.

Gu Peegro na ba dua'ñdha' gu Eneeyas

³² Gu ba' na gu' gu Peegro mu ja'p jup ja paxi-araidha' gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam na ja guguuxdhidha' nam jax ja'k mi' pui' jii'mda'. Ba' maa'nnim jup ma jii ip mu ja'k na pai' pui' ti tii' Liida nat ba ja guguuxdham gui' nam mu ja'k jup oi'ñka'.

³³ Ba' nat pai' dhuuk mummi ba ai, mi' ba tii maa'n gu maa'nkam Eneeyas tii'gim na pu cham bapmi'nda' mi' dhir na pai' jax bo'ka', na gu'x ma'mkulhi' ka', nat ji'k xijum baik oidha' bap duu na mi' pu tui'ka'.

³⁴ Ba' gu Peegro jix joi'mdak ba tii, ba'p titda:

—Aapi'ñ jaduun Eneeyas, guch Xoi'kam xib ya'm dua'ñdha'. Kanip xi bamii', jix kii' bi dhuun dhim bakxidhara' nap bhaan bo'.

Ba' gu Eneeyas mi' jotmoda' jix kii' bhai' ji bam nat jax pu tii'n gu Peegro.

³⁵ Ba' bii'x gui' nam ji'k mi' oi'ñka' Liida, gio ba' gui' nam ji'k mu ja'k jup oi'ñka' na pai' pui' ti tii' Saroon, na mit tii' gu Eneeyas nat jix kii' bhai' ji bam, pu ti jii'ñ jamit buiñor guch Xoi'kam, gio ba' na mit cham tu' pui' ja'k ka tu jii nam jax ja'k ka tu jimdat bii'pi' dir.

Gu Peegro na ba dua'ñdha' gu Dorgas

³⁶ Ba' jano' maa'n mu ja'k jup kioka' gu ubii na pai' pui' ti tii' Joopi, na pui'p ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, na Tabiita tii', na gu griago ñi'ook ki'n ja'p kai'ñkam jup jum kai'ch Dorgas. Ba' dhi' dhi ubii gammiji joidham jir jix bhai'kam ka', tu' na pix ja onbagi'ñdha' gui' nam cham tu' bia'ka'.

³⁷ Gu' ji nat gu' maa'nnim ma tu ai dhi' ji' dhi Dorgas tii'gim, ba' moo pu muu ip. Ba' gu tukga'n

dai na mit xi batbichdhak bhijimmi xi chi jix io'm daam dir mi' gu ba'k chir.

³⁸ Ba' mi' dhir Joopi mia'n jup bipio'da' mi' na pai'r Liida, mi' na pai' oirida' gu Peegro. Ba' na mit pui' ba ti kai gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam na mi' oirida' gu Peegro, mui' ma ja joot jamit gook gu ja'tkam nam sap jup ttdai mu baidhika':

—Aach jap soi' bham ttdam jich jaduun nap moo cham jax ji chi'ji jich oidha' git mu ja'k Joopi nap dua'ñdhara' maa'n gu ubii jich jaduun nat ma muu. Xib git alh moo.

³⁹ Ba' gu Peegro cham jax ji chi'ik jup ma ja oi nam pai' dhuuk pui' ba ttda. Ba' na mit pai' dhuuk mummi ba ai, pu silh bai'ñchu' am bhammi tē'kob na pai' kaat gu Dorgas. Ba' nat bhammi ba tis, büx gu di'dilhdhim u'uub suañidhat mi ja'p büx xikoolh ji gu'kik ba aagi'ñ am gu Peegro na sap giilhim jir jix bhai'kam kat gu Dorgas. Mi' xi ñini'ñchu'n am ji gu' gu ja i'pur gui' nat tu ja onbai'ñdhak na ka duakat, gam jai' gu ja'ppix jajannulh.

⁴⁰ Ba' gu Peegro alhio ka xi ja chia nam bubuakia' mu ja'p diirap, diilh ba' mi' ji bi'ik o'lhia'n ki'n xi kikbuk ma tu daani jix dhaam ja'k. Mi' dhir ba' dai nat jax kikbok mi' xi chügik gu Dorgas na mi' muukix, jup ttda:

—Aapi'ñ jaduun Tabiita, xi bamii'. Ba dodhia' ap.

Ba' mi' jotmoda' jix kii' bhai' ji chi tii nat jax pu tii'n gu Peegro. Ba' nat ba tii na mi ja'p kii' gu Peegro, bhai' ji bam, silh mi ja'p ba daa.

⁴¹ Ba' gu Peegro nobchik xi kikbuichdhak xi ja bai gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam gio

ba' gu di'dilhdhim u'uub, mi ja'p ba' xi ja kii'x jix kii'.

⁴² Ba' mui' ja'tkam ti jii'ñ jamit buiñor guch Xoi'kam gu mi' kam Joopi na mit pui' ji che keek nat giop dua gu Tabiita na ba muukix kat.

⁴³ Mi' ba' pup oiri gu Peegro, ji'kchi moo tanoolh mi' xi juruuñ buiñor maa'n gu maa'nkam, gui' na bapket jup tu buada', Simoon tiigim.

10

Gu Peegro na buiñor ba aaya' gu Korneelio

¹ Ba' maa'n gu maa'nkam Korneelio tiigim mu ja'k jup kioka' na pai' pui' ti tii' Sesareeya, na mi'r ja ge'kam tuk ka' ji'kchi gu sandaarui'x Italia kam.

² Ba' dhi' dhi maa'nkam gammiji tu daanda' buiñor gu Dios ja biim gui' nam ji'k jir jum maap oi'dhagam ka', gio ba' na mui' tu maakda' gu tumiñ nam sap ba' mi' dhir jup ja maakidha' gu Israel kam ja'tkam, gui' nam ji'k cham bia'ka' nam tu' ki'n tu saba'da'.

³ Ba' maa'nnim mia duuk na ka tu daan, ba tii maa'n gu nobii'ñ gu Dios nat buiñor bam maax na mi' dhir ja'p mui' ba jim mu ja'k na pai' ka tu daan, jup xi chitdaidhat:

—jAapi' Korneelio!

⁴ Ba' gu Korneelio mi' pui' pup tu'ii', dai na bhai' pup nii'ñ gu nobii'ñ gu Dios. Ja'xpix ba' moox choo'nnit jup titda:

—¿Tu'p gaagim jiñ jaduun'?

Ba' gu nobii'ñ gu Dios gio mui'p ji ñio, jup kai'ch:

—Aa dho gu' na ñich bhai' pix jum aa'ñdham dho na gu Dios gammijim keek' nap pai' dhuuk buiñor tu daanda', gio ba' nax bhai'm taat ka' nap gammiji

tu maakda' gu tuumiñ nam ba' mi' dhir jup ja maakidha' gui' nam ji'k cham bia'ka' nam tu' ki'n tu saba'da'.

⁵ Ba' gu xib, dai nam a'm jum aa' nap jaroi' mu jootsa' mu ja'k Joopi na pu tida' gu Simoon gui' nam Pegro ki'n jup jix mat ka' na bha jimda' ya' aap jum bui.

⁶ Mi' moo daa gu xib buiñor gui' na pui'p ti' Simoon, gui' na bapket jup tu buada' na mi' kio ju'ñdharan gu gø' suudai'.

⁷ Ba' daipu' nat pu'ñi xi chiidak gu nobii'ñ gu Dios, pu cham pai' ka matgir. Ba' gu Korneelio ba ja bai gook gu tujuandam tugi'ñ gio ba' maa'n gu sandaarui'x chugi'ñ gui' na gammiji tu' ka'm ni'ñdha' gio ba' na pui' gammijip tu daanda' buiñor gu Dios.

⁸ Ba' na mit pai' dhuuk mi' ba ai, ba ja aagi'ñ nat buiñor jum maax maa'n gu nobii'ñ gu Dios gio ba' na jax titda. Mi' dhir ba' gatuuk dai nat mui' ba ja joot mu ja'k Joopi nam sap bai'ñpu' gu Simoon.

⁹ Ba' nam kia'pix mummi ba aajim Joopi, na bar buingidhak na kia'pix jix dhaam ba duu, gu Pegro bhammi ba'k dhaam ji chisdik bhai' ji chu daani jix dhaam ja'k.

¹⁰ Ba' na bhai' ka ti nira na ka tu bhaajim na ba' moo ba tu jugia', na gu' bax bhio',

¹¹ ba ti na bhai' ba timnim bhammi dir jix dhaam gu tu' iam gø' komaarak ja'p tu'm na gu jannulh na buuplhichu' kuukgaran dir titropiñ ki'n bix maakob kap dir, panaas ku moo jaroi' bhammi kikat bha tibiañdhim.

¹² Ba' dhi' ji' na ja'p tu'm na jax gu gø' jannulh na bhammi dir bha timnim jix dhaam, bix aixim tu'm

bhaan mi chu jiim am gui' nam gampix ja'k jix chu jai'ch gu sasoi', gio ba' jai' mi'p jiim am ip gui' nam jum sasoigat, pui' na jax gui' nam maa'mkob tu tooton, gio ba' jai' mi'p jiim am ip gu kooko' gam u'ji'.

¹³ Ba' ba kai gu Peegro nat bhai' ba tum ñio bhammi ñir jix dhaam, jup tum kai'ch:

—Aapi' Peegro, xi bamii', xi chu koo'n dhi sasoi' kup tu jugia'.

¹⁴ Ba' gu Peegro mui' ji ñio, jup kai'ch:

—Moo chi cham ji nañ jiñ gu'nguxi'ñ nañ tu jugia', nam gu' cham jir jum kua'dam dhi' ja'p tuutu'm, na gu'x xidhuu no' gan jaroi' ja kua'.

¹⁵ Ba' gui' na bhammi ñir bha ñiok jix dhaam jup kai'ch:

—Cha'p pui' ja'k kai'chdha' nax xidhuu, nat gu' gu Dios pui' ba tii na cham tu' ka xidhuu ka' ya' ñir ja'p ja'k.

¹⁶ Ba' baikim pui' ji chi tii gu Peegro, mi' dhir ba' dai nat ba tis jix dhaam gui' na ja'p tu'm na jax gu gø' jannulh.

¹⁷ Ba' bhai' pui' pup tu'ii' gu Peegro, tiim ga'nga na jax ba'r jum duukam gu dhi' pui' nat jax ti tii. Ba' jano' pik mi' ja'k ki'ñgob ba ai mit gui' nat mu ja joot gu Korneelio, ti tikkaim am na pai' kio gu Simoon.

¹⁸ Ba' na mit jax mi ai ki'ñgob, gø' ki'n bhai' ba ti tikka am gu Simoon gui' nam Peegro ki'n jup jix mat ka'.

¹⁹ Ba' na pui bhai' daakat kam ga'nga gu Peegro na jax ba'r jum duukam gu pui' nat jax ti tii, ba mattuda gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' na mit mi' ba ai baik gu ja'tkam nam gaagim.

20 Ba' pui' ja'k xi jurtuda na xi kikbui mui' xi chimñia' mi' na mit pai' ba ai gu ja'tkam na ba' cham jax ji chi'ji mu jimia' mu ja'k nam pai' baidhidha', nat gu' sap gui' p'ix pui' ja'k tu duu nam ba' mu bai'ñpu'.

21 Ba' gu Peegro dai nat jax jup tim bhai' dhir ba'k dhaam xi ja ñio'kdhak jup ja titda:

—Aañi' dhor di' gui' na pim jaroi' gaagim jiñ jaaduñ. ¿Tu' ki'n japim giñ gaagim?

22 Ba' gui'p kai'ch am:

—Aa dho gu' nat bhach joot dho maa'n gu ja gø'kam tuk gu sandaarui'x na Korneelio tii'. Ba' dhi' dhi maa'nkam joidham jir jix bhai'kam, gio na gammiji tu daanda' buiñor gu Dios, gio ba' nam biix p'ix jix kiigalhi'ñ gu Israel kam ja'tkam. Ba' maa'nnim buiñor jum maax gu nobii'ñ gu Dios, ba' pui' titda na sap jaroi' bha jootsa' na bham bai'ñmira' nap mu jimia' mummì kia'mi'ñ na sap ba' mi'm kaaya' nap jax tu a'gidha'.

23 Ba' xi ja chia gu Peegro nam mui' xi baapkia' mu ja'k ba'k chir. Mi' ba' pu gan ji chibia mit, kabuimuk ba' maap ba jii mit mu ja'k nam pai' baidhim. Ba' jai' dhit jup ma ja oi mit gu mi' kam Joopi gui' nam ji'k ti jii'gi'ñdha' buiñor gu Xoi'kam.

24 Ba' na bar jumai buingidhak, mummì ba ai mit na pai' pui' ti tii' Sesareeya, mi' na pai' ti nira gu Korneelio ja bim gu jajaa'nni'ñ gio jai' gui' nam maap jix bhai' kai'chdha', nat gu' ja bai nam mi'p tui'ka'.

25 Ba' nat pai' dhuuk mi' ba ai gu Peegro mi' na pai' pik kio gu Korneelio, mui' ji jii nat ba namkim. Ba' na jax jim mi ja'p biipi' dir o'lhia'n ki'n ji kikbo nat mi' ba ji chu daani buiñor gu Peegro.

26 Gu' ji nat gu' gu Peegro xi dhaagik xi kikbuichdhak jup titda:

—Xi kikbo'ñ jaduun, cha'p jum o'lhia ki'n kikkada'. Aañ jir ja'ppix maa'nkam jia ja'p na jax aap, cham tu'r Dios iñ.

27 Mi' dhir ba' maap jix bhai' xi kai'chidhat mui' ji baap jamit mu ja'k ba'k chir. Ba' mi' pix ji ja tii gu Peegro nam giilhim mui' mi'p tu'ii' gu ja'tkam,

28 ba'p ja titda:

—Dho gu' na pim jax bax maat jiañ jaaduñ na pui' ja'k tu aagix aach jich bui nach jir Israel kam ja'tkam nax xidhuu no'ch maap tu a'gat maa'n ñi'look jup bua ja bui gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam, sia no'ch gan mi' pai' pix a'ji ja ki'aam. Ku ba' gu' gu Dios pui' ja'k jiñ aagi'ñ ji na sap cham tu' kax xidhuu no'ñ tu a'ga gu jaroi' buiñor no' cham jir Israel kam.

29 Pui' ku ñich ba' aañ cham jax ji chi'ik bhai' xi jii nam bhai' bañ baidhim dhim jaaduñ. Ba' gu xib aañ tiix maachim na pimit jax kai'ñkam mu tuñ joochxiñ jaaduñ.

30 Ba' gu Korneelio mui' ji ñio, jup kai'ch:

—Aa dho gu' na ñich ja'pni ti tii dho maa'nnim nat kia'pix ji'k maakob tanoolh bap duu nañ ya' ka tu daan mia duuk ja'kia'nni na xib. Ya' bam maax jiñ bui maa'n gu maa'nkam na joidham jix chua totbikdam ti ti'chu',

31 ba'p jiñ chitda mi ja'p ji kikkok: “Aapi' Korneelio, gu Dios gammiji jum keeke' nap pai' dhuuk tu daanda' buiñor, gio ba' nax bhai'm taat ka' nap pai' dhuuk tu maakda' gu tuumiñ nam ba' mi' dhir jup ja maakidha' gui' nam ji'k cham bia'ka' nam tu' ki'n tu saba'da'.

32 Ba' gu xib dai nam a'm jum aa' pix nap jaroi' mu jootsa' mu Joopi na mu jimia' na bai'ñmira' gu Simoon gui' nam Peegro ki'n jup jix mat ka'. Mi' moo tibiap buiñor gui' na pui'p tii' Simoon gui' na bapket jup tu buada' na mi' kio ju'ñdharan gu gɸ' suudai'."

33 Ba' aañ cham jax ji chi'ñik mui'p ma tu joot ip nam jum bai'ñpu', ba' aap pui' cham jax ji chi'ñik bhai'p ma jii dho chiñ jaduñ. Ba' gu xib ya'p tu'ii' ich dho buiñor gu Dios nach xim kaim nat jax ja'k pui' bham joot nap tu'ch a'gidha'.

Gu Peegro na ba tu a'ga' buiñor gu Korneelio

34 Ba' gu Peegro bhai' ji chu ja a'gi, jup kai'ch:

—Xib jañ ba' bax maat jiñ jaaduñ na bak cham tu' jai' kam ja ilhii'ñ gu Dios gui' nam cham jir Israel kam.

35 Gu' bak ji siax ja kñgalhi'ñ ji, dai no'm tu daan pix ji bak buiñor, gio ba' no'm jix kii'p jum duukam jup tu bua.

36 Dho gu' gu Dios pui' tu ja a'gidhak dho gu Israel kam ja'tkam na pui' ja titdada' na sap guch Xoi'kam gui' nar gɸ'kam ja bui bñx na ji'k ja'tkam, jix bhai' nam buiñor jum palhbuidha' nam ba' cham kam tulhiiña' gatuuk.

37 Dho gu' pui' dho na pim jax bax maat jiañ jaaduñ nat jax chum duu bhammi ja'p ja bui gu Israel kam ja'tkam, nat bhammi dir nai' jim tibgai bo Galilea, gatuuk bo na pai' dhuuk gu Juan bha ja'p oir'it pui' ja titdada' gu ja'tkam na sap jum aa' nam jum bopkona'.

38 Dho gu' pui' dho na pim jax bax maat jiañ jaaduñ, nat gu Dios gɸ'kam ki'n bhaan ti tii gu Jesus Nasareet kam gio nat gɸ' bhaan tajaa gux

Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda', pui' ku ba' joidham jix bhai'm duukam xip tu buimik gu Jesus, gio ba' na bha ja'p oir'it ja dudua'ñdhidha' gui' nam jik' kam tulhiiñdhat nam jix kako'k ka' na pui' ja'k ja duuka' gu ja'ook. Ba' dhi' pui' nat jik' jax tu duu, dhi' gu Dios na bhaan ti ñidhidha', pui' ku ba'x bhaai' nat pu'ñi tu duu.

³⁹ Ba' aach maaxik ti ñiilh jich buupui ki'n gu dhi' pui' nat jik' jax tu duu gu Jesus bhammi ja'p na pai' jax jir Judea ñib'ir, gio ba' bhammi ja'k na pai' jax jir Jerusaleen. Gatuuk ba' am xi mua mit, bhaan gu kuruus ta'm jamit xi sissapak.

⁴⁰ Ku ba' gu' gu Dios giop dua'ñ ji baik tanoolh ki'n, gio ba' nat pui' tu duu na giop bam maaxdha' aach jich bui.

⁴¹ Ku ba' gu' cham tu' ji nat moo b'ix ja buim maax gu ja'tkam, gu' dai aach ji nat jik' pu bijik dir pu pui' ja'k jich a'm ti ti gu Dios nach pu'ñi tigia' na jax jum duña'. Ba' aach b'ima'n xi chu koi'mik gio nach xi chu i'mik gatuuk nat pai' dhuuk duadik giop bam mi' dhir koi'ñga'n tir.

⁴² Mi' dhir ba' dai nat nai' xich jootsak nach sap nai' tu ja a'gi'ñpu' gu ja'tkam nach pui' ja titdaidha' nat sap gu Dios g'kam ki'n ba dai ja bui gui' nam ka dudua gu ja'tkam gio gui' nam ba ko'iix.

⁴³ Ba' gui' nam jik' bijik bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios, pu pu'ñi pu bhaan tu a'gada' am gu Jesus, gio ba' nam pui' kai'chdha' ip na sap gu jaroi' na buiñor ti jii'ñdha', cham tu' ka tulhiiñchuda' gu Dios.

Naja a'm bam tajaana' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam

44 Ba' na pui' mi ka tu ja a'gi'ñchu' gu Peegro, biiix ji'ma'n ja a'm bhai' jim tajaa gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' gui' nam ji'k mi' kəɸ na tu a'ga.

45 Ba' gu Israel kam ja'tkam gui' na ja biiim jim gu Peegro nam pui'p ti jii'gi'ñ buiñor gu Xoi'kam, mi' pui' pup tu'ii' am, na gu' cham jir ja jujur gu pui' na mit jax ti tii' nat ja a'm jup bam tajaa gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam.

46 Gio na gu' nam xi ja kəɸ jai' ñiiñio'k ki'n pix ba tu a'ga am nam tu daan, cham tu' pui' ja'k ka tu ñiok am na jax biiipi' dir.

47 Ba'p ja titda gu Peegro gui' na ja biiim jim:

—¿Jax japim ilhii'ñ jiñ jaaduñ? ¿Cham aa moor am nam jum bopkona' dhich jaaduñ, nat gu' ja a'm bam tajaa gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' ja'p na jax aach?

48 Ba' pui' xi chi'ii'k ba ja chia nam jum bopkona', nam gu' sap ba ti jii'gi'ñ buiñor gu Xoi'kam. Ba' gui' soi' ba titda am gu Peegro na sap ji'k tanoolh mi' ka xi juruuñdhai ja bui.

11

Gu Peegro na ba tu aa'nda' nat jax kai'ñkam tu ja a'gi'ñmirak gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam

¹ Ba' gui' na mit ji'k bhammi pup bii Judea gu noonbi'ñ guch Xoi'kam, gio ba' gu jai' gui' nam pui'p ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, pui' ba ti kai mit na mit biiix jup ba ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam nat tu ja a'gi gu Peegro gu ñio'ki'ñ gu Dios.

² Ba' nat pai' dhuuk bhammi ba ai gu Peegro Jerusaleen, bhai' ji ñiok jamit jai' dhit dhi' ji' nam ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam,

³ jup titda am:

—¿Jax ba'ch jaduun ku pich ba' mu jimik ja bui gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam? Nap gu' moox maat nax xidhuu, gam jap ja bim xi chu koi'mik.

⁴ Ba' gu Peegro xi ja aagi'ñ nat jax ti ti biipi' dir gio nat jax kai'ñkam mu jimik ja bui gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam, jup ja titda:

⁵ —Aa dho gu' na ñich ja'pni ti ti dho maa'nnim nañ mu ja'k ka oiri Joopi nañ ka tu daan. Ba ti ñich jix dhaam maa'n gu tu' iam gè' ja'p tu'm na jax gu gè' jannulh na bhai' ba timnim silh mi' nañ pai' ka tu daan, ba' buuphichu' kuukgaran bix maakob kap dir, panaas kum ja'tkam bhammi gu'kat bha tibiañdhim titropiñ ki'n.

⁶ Ba' nañ jix bhai' mui' xi ni'i'ñ gui' ji' na ja'p tu'm na jax gu gè' jannulh na bhammi dir bhai' ba timnim jix dhaam, ba ja ti ñich nam mi jiiim bix aixim tu'm gu sasoi', pui' na jax gu gampix kam, gio ba' jai' gui' nam jum sasoigat, gio ba' jai' gui' nam maa'mkob tu tooton, gam jai' gu kooko' mi'p xi jiiim am ip, gam u'ji'.

⁷ Ba' ba kai' ñich nat bhai' ba tum ñio bhammi dir jix dhaam, jup tum kai'ch: “Aapi' Peegro, xi chu koo'n dhi sasoi' kup tu jugia'.”

⁸ Ba' aañ jup titda na cham jir am nañ gan ja kua'da', nam gu' cham jir jum kua'dam, na gu'x xidhuu.

⁹ Gu' ji na gu' gui' na bhammi dir bha tuñ a'gi'ñ jix dhaam jup kai'ch: “Cha'p pui' ka ilhii'ñdha' nam

cham jir jum kua'dam dhi' nañ tu'm aagi'ñ nap tu jugia', na gu' cham tu' kax xidhuu, nat gu' pui' ja'k ba tii gu Dios.”

¹⁰ Ba' ji'k baikim pui'ñ chii'n, mi' dhir ba' giop ba tis jix dhaam gui' ji' na ja'p tu'm na jax gu gè' jannulh.

¹¹ Ba' moo jano' mi' ba ai mit baik gu ja'tkam mi' nañ pai' tibiapka' na mit sap mu ja joot mu dir Sesareeya nam muñ bai'ñpu'.

¹² Ba' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' jotmoda' pui' ja'k xiñ jurtudak nañ sap cham jax ji chi'ji mui' xi jimia' mu ja'k nam pai'ñ baidhidha'. Ba' aañ cham jax ji chi'jik mui'p ma jii dho. Ba' jai'p mañ oi mit dhiñ jaaduñ nam pui'p ti jii'gi'ñ buiñor guch Xoi'kam, dhi xijum maa'n aixim nam ya'p tu'ii'. Ba' na chich pai' dhuuk mummì ba ai na pai' kio gui' ji' nat jaroì' mu tuñ joochxi, bix jachich miji baap kia'mi'ñ.

¹³ Ba' dhi' ji' dhi kiokam bach aagi'ñ nat sap tii maa'n gu nobii'ñ gu Dios mi kia'mi'ñ na ka tu daan, na sap jup titda mi ja'p ji kikbok: “Jaroi' maadit jap mu jootsa' mu gè' kiicham Joopi na bai'ñmira' gu Simoon gui' nam Peegro ki'n jup jix mat ka' na bha jimda' ya' aap jum bui,

¹⁴ na ba' ya' tum a'gidha' nap jax ja'k cham kam tulhiña' gatuuk nap pai' dhuuk mukia' aap gio gum jaaduñ.”

¹⁵ Ba' na ñich pai' dhuuk bhai' ji chu ja a'gi, joidham bhai' ja a'm jim tajaa gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda'. Ba' pui' ja'k jup jum duu nat jax jum duu jano' nat pai' dhuuk jich a'm jum tajaa aach.

¹⁶ Ba' aañ mi' jotmoda' bhai' pup ti'ñcho na bak

gu' p̄in pu'ñi kai'ch ji guch Xoi'kam jano' na pai' dhuuk ya' ka oiri, na ja'pni kai'ch: “Dho gu' gu Juan tu bopkonak dho gu suudai' ki'n, gu' aapi'm gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' ji na pim ki'n kam bopkona'.”

¹⁷ Gu' ba' no' gu' gu Dios d̄iilh jup bax ja maakim gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam gu pu chu'm nat jax chu'm jich maa aach jano' na chich pai' dhuuk ti j̄i'ñ buiñor guch Xoi'kam, ¿jax jañ bia' nañ jup ba ji chi'ya' aañ, nañ gu' cham jir ju-paabkamu'n gu Dios?

¹⁸ Ba' mi' pup cham ñiok am gu bhammi kam Jerusaleen gui' nam ti j̄i'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, dai na mit bhai' pix ji chu daani buiñor gu Dios, jup kai'ch am:

—Dho bak gu' d̄iilh pui' ja'k ba tu duu ji gu Dios na siax bhaai'n ka' gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam nam mi' pui' ba jimia' na jax jix aa', nam ba' cham kam tulhiiña' gatuuk nam pai' dhuuk ko'ya', dai nam ba jimia' jix dhaam ja'k buiñor.

Nam jax ja'k ba ti j̄i'ñdha' buiñor guch Xoi'kam gu Antiokiya kam

¹⁹ Ba' gatuuk na mit pai' dhuuk xi mu'aak gu Teeban, jai' nai'p ji ja gaa mit gui' nam ti j̄i'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam gu Israel kam. Ba' gui' bhai' d̄hir mai' ma boop jamit, mu ja'k bh̄i mit jai' na pai' pui' ti t̄i' Piniisia, jai' ba' mu ja'k Chipre, jai' ba' mu ja'k Antiokiya. Ba' dhi' b̄ix kap na mit ji'k kap ai, mi ja'p pu bhai' ji chu ja a'gi mit gu Israel kam ja'tkam gux bh̄ai'm kai'chdham ñi'look, gu' ba' gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam, cham tu' tu ja a'gi mit.

20 Ba' jai' dhít na mít mi'p ai Antiokiiya gui' nam pui'p ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam nam bhammi' dir ja'k jup jiim na pai' pui' ti tüi' Chipre, jai' ba' mu' dir ja'k na pai' pui' ti tüi' Sireene, mi' ja'p bhai'p ji' chu ja' a'gi' mít gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam gux bhai'm kai'chdham ñi'ook, nam pui' ja' titda na gu Jesus jir di' guch Xoi'kam gui' nar Gø'kam.

21 Ba' mui' ja'tkam ti jüi'ñ jamít buiñor gu Gø'kam jich Xoi'kam, gio ba' na mít cham tu' pui' ja'k ka tu' jii nam jax ja'k ka tu' jimdat bñipi' dir, na gu' gui' na mít jaroi' tu' ja' a'gi, giilhim joidham jix bhai' xi buada' am na mít tu' ja' a'gi, na gu' ja' a'm ti ni'i'ñ guch Gi'kora'.

22 Ba' na mít pai' dhuuk pui' ba' ti kai' gu' Jerusaleen oi'ñkam gui' nam ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, mui' xi joot jamít gu Bernabee na sap jix io'm xi ja' guguuxdhara' gui' na mít kia'pix ba' ti jüi'ñ buiñor guch Xoi'kam.

23 Ba' nat pai' dhuuk mummy ba' ai' gu' Bernabee, joidham jix bhai'm ilh nat ba' ja' tüi' gui' nam ba' ti jüigi'ñ buiñor guch Xoi'kam, na gu' sap ja' a'm ba' ti ñi'i'ñ gu' Dios. Ba'x io'm xi ja' guguux nam sap bñix ja' jujur ki'n jix biiñak kat gammiji' pu' ti jüigi'ñdha' buiñor gu' Gø'kam jich Gi'kora'.

24 Gu' ba' na gu' gu' Bernabee joidham jup jir jix bhai'kam ka' gio na gø' bhaan tajaanixchu'nda' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda', ba' mui' ja'tkam ti jüi'ñ jamít buiñor gu' Gø'kam jich Gi'kora'.

25 Mikkat ba' mi' dñir ma' jii' gu' Bernabee nat ba' gaagam gu' Saulo mu' ja'k na pai' kioka' Tarso.

26 Ba' nat pai' dhuuk ba' tüi, ba' baidhim mu' ja'k Antiokiiya. Mi'm ba' pu' oipot tu' ja' a'gi'ñdha' gu'

mui' ja'tkam, maa'n oidha' mit dho moo mi' ju-ruuñ ja bui gui' nam pui'p ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam. Ba' jano' ji' dir gu mi' kam Antiokiiya, pui' ji ja tüt jamit gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam nam sap jir jich Xoi'kam jügi'ñdham.

²⁷ Ba' jano' mummip ba ji bubua mit ji'kchi gui' nam bhaankamu'n tu a'gada' gu Dios.

²⁸ Ba' maadit na Agaabo tüi', na pui' ja'k jurtu'n gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda', jup kai'ch mi ja'p ji kikbok na sap gatuuk mui' kap bhiogi' ka jimia'. Ba' gatuuk pui' ji chu buus na jax ba kai'ch, ba' jano' pik pui' tum duu na pai' dhuuk gu Klaudio jir gø'kam ka' bhammi dir Rooma.

²⁹ Ba' gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam mummy kam Antiokiiya, maap ba tu a'ga mit nam pui' kai'ch nam sap mu ja joochxidha' gu tuumiñ gui' nam pui'p ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam gu Judea oi'ñkam, nam ji'k pix ilhii'ñ sap bix ji'ma'n nam tu makia'.

³⁰ Ba' gatuuk gu Bernabee gio gu Saulo mit mu joot nam ja ui'dhika' gu tuumiñ gu Judea oi'ñkam gui' nam ja guguuxi'ñdha' gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, nam sap ba' mi' dhir jup ja makia' bix ji'ma'n gui' nam ji'k ti jügi'ñdha'.

12

Gu Jakoobo nam ba mu'aa' gio ba' gu Peegro nam daagi ba kuupa'

¹ Ba' jano' gu Erodis gui' nar gø'kam ka' bhai' ji ja o'bhai' jai' dhit gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam,

² ba' tu chia nam mu'aa' gu Jakoobo gui' nar ja'nni'ñ gu Juan.

³ Ba' na xi ja ñii'ñ gu Eroodis nam joidham jix bhai'm taat gu Israel kam ja'tkam gu pui' nat ji'k jax tu dooda, ba tu chia ip nam dagia' gu Peegro. Ba' jano'r piasta ka' na pai' dhuuk jum a'jida' nam kua'da' gu paan gui' na cham binka' na ki'n jappukar.

⁴ Ba' na mit pai' dhuuk ba daa gu Peegro, mi' pix ka xi chu chia gu Eroodis nam kuupa' mi' nam pai' mi' pu ja kukpada' gu ja'tkam, mi' nam pai' gammiji maakob mi chu nuuka'nda' gu sandaarui'x, na sap ba' mi' dhir gatuuk bhai' ji iat-tulhdha' git ja bui gu ja'tkam na ka xi buusnia' gu piasta bhaan Paaskua ta'm.

⁵ Ba' mi' na mit pai' kuu gu Peegro, giilhim jix bhai' nuuka'n am gu sandaarui'x, gu' ji na gu' gui' nam ti jigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam joidham tu daa'ñxi'ñchu' am buiñor gu Dios.

Gu Dios na ba buusaidha' gu Peegro mi' dhir na pai' ka kuupka'

⁶ Ba' moo jano' gu tukaa' na ba' moo gu Eroodis buimgidhak mu ba aichdha' git gu Peegro ja bui gu ja'tkam, nat kia'pix ba ji koi ja bim'gook gu sandaarui'x buuplhixim noonbiran ki'n gu bapaiñum titropiñ, na ja noonob am ja'k jup buupulh gu gook sandaarui'x nam bixxik dir boobok, nam jai' gook mu ja'p jup ka guguuk gu sandaarui'x dhirap dir nam mi' tu nuuka'n,

⁷ jotmoda' pix mi' bam maax maa'n gu nobii'ñ gu Dios, pix nammi tu maaxir mi' na ji'x jir ba'k chir. Ba' mui' ji ai mi' na pai' bo' gu Peegro, ba' mi' xi dhaagik jano'mgaran ja'p xi joiñdhak xi ñiñiichdhak jup titda:

—Xi bamii'.

Ba' nat bhai' ji bam gu Peegro, nai' p̄ix gan ji ii' gu bapaiñum titropiñ gui' na ki'n ka buuplhich.

⁸ Mi' d̄h̄ir ba' moo gio mui'p ji ñio gu nobii'ñ gu Dios, jup titda:

—Xi ch̄im ti'ii'ñ dh̄im jajannulh, gio dh̄im sussak jap b̄ix jup ba aada'.

Ba' gu Peegro pui'p tu buim na jax titda gu nobii'ñ gu Dios. Mi' d̄h̄ir ba' moo gio mui'p ji ñio, jup titda:

—B̄ix d̄hi daam d̄ir kam jum t̄i'dhara'p xi ch̄i'ji bh̄ai' xiñ oidha'.

⁹ Ba' pui' xi ch̄i'ik gamai' ji jii gu nobii'ñ gu Dios, gu Peegro ba' mui'p xi oi. Ba' cham pik bh̄ai' juraa'n bia'tu' no' moor silhkam gu pui' na jax ti ñidhim ka' ba' gu' cham, ji'x ja'p jum aa' ji na p̄ix bap ti ñidhim.

¹⁰ Gu' ji na gu' na ja'p xi ch̄i ñidhim, maa'n kap mui' ba bubua mit mi' nam pai' guguuk gu sandaarui'x nam mi' tu nuuka'n, gio ja'xp̄ix gama ja'k jup ba bubua mit nam pai' jai'p guguuk nam pui' mi'p tu nuuka'n. Mi' d̄h̄ir namm̄i gama ja'k jup ba ai' mit na pai' baiñum bar ki'ñgob, mi' na pai' pu ba tum busaak mu ja'p d̄h̄irap d̄ir na daa'ñxim mui' bar kikcham. Ba' nam jax j̄im, d̄iil̄h p̄ix joidham nai' jim kupio' gu ki'ñgob, ba' gui' dai na mit mui' ba bubua. Ba' namm̄i gama ja'k pai' nam ka j̄im na daa'ñxim mur kikcham, mi' jotmoda' cham pai' kam maax gu nobii'ñ gu Dios, dai d̄iil̄h p̄ix mui' ba jim gu Peegro.

¹¹ Ba' ba maat gu Peegro nar silhkam gu pui' na jax ti ñidhim, ba'p kai'chim d̄iil̄h p̄ix:

—Xib jañ dho gi ba' ba ti jüigi'ñ ji nar silhkam nat bak bha joot gu nobii'ñ gu Dios na ba' pu'ñi mi' dhir jiñ buusaidha' nañ pai' ka kuupka', na ba' cham jax jiñ dhooda' gu Eroodis gu pui' na jax kam aagit, gio gu jai' Israel kam ja'tkam.

¹² Ba' nat pai' dhuuk pu'ñi ba maat gu Peegro, pu jii mu ja'k buiñor gu Mariiya di'ii'n gu Juan, gui' nam Maarkos ki'n jup jix mat ka'. Ba' jano' ampik mui' mi'p ka jumpax am gu ja'tkam nam mi' tu daan jix dhaam ja'k.

¹³ Ba' na jax jim mui' ba tu son gu Peegro bha ki'ñgob mi' na pai' dhir jax mui' ji chum bapki mu ja'k irban dir. Ba' maa'n gu ubii tiyaa Roodi tügim mui' ji jii nat ba ti tügim nar jaroi' dha' gui' na mu tu son.

¹⁴ Ba' nat ba kai na dhi'r di' gu Peegro, giilhim jix bhai'm ilh, pu cham ji kupio'kdhak xi miñ nat ja aa'ñdham gui' nam mi'p tu'ii', jup ja titda na sap dhi'r di' gu Peegro na mi'ji dir bha tu son ki'ñgob.

¹⁵ Ba' gui'p titda am pix:

—¡Iat ap dho jia!

Gu' ji na gu' gui' xi kük na pui' kai'ch na dhi'r di', ba'p titda am ip gio:

—¡Cham tu' ji nar di'! Chi chu' ii'mdaga'n pix ji ba'.

¹⁶ Gu' ji na gu' gu Peegro pix ji küsaim na mu tu son mi'ji dir ki'ñgob. Ba' gui' bix mu jimük xi kupio' mit gu ki'ñgob, dhi'r di' gu Peegro na mit ba tii. Ba' giilhim jix chooto'n jamit,

¹⁷ gu' ji nat gu' gu Peegro ja'p xi ja duiñ nobii'ñ ki'n nam sap cham ñiokda'. Mi' dhir ba' dai na xi ja aagi'ñ nat jax dhuuk buusai guch Gi'kora' mu dir na pai' ka kuupich. Gio ba' moo ja'pnip ja titda ip:

—Aagi'ñdha' pim gu Santiago gu dhi' pui' nañ jax ba tu jam a'gi'ñ, gio ba' bñx gu jai' gui' nam pui'p ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam.

Ba' daipu' nat pu'ñi xi chi'ñik, mi' dñir pu jii maakam ja'k.

¹⁸ Ba' nat ba xia', nai' tii ti ñi'ñ am gu sandaarui'x, nam gu' cham maat nat pa ja'k bñi gu Peegro nam mi' ka kuupkat.

¹⁹ Ba' gu Eroodis nai' tii xi chu joot nam gaa'mpu' gu Peegro, gu' ji na mit gu' cham pai' ji chñ. Ba' bñai' ji ja o'bñai' gu sandaarui'x gui' nam mi' tu nuuka'ndat, tu chia dho gu' nam ja kooda'. Mikkat ba'p ma jii gu Eroodis bñai' dñir Judea, mu ja'k pu bñi Sesareeya nat ba kiicham.

Na ba mukia' gu Eroodis

²⁰ Ba' moop jix ja bhaamki'ñdha' gu Eroodis gu Tiiro kam ja'tkam gio ba' gu Sidoon kam, ba' gui' maa'n ñi'ook xip duuk mui' ma jii mit buiñor gu Blaasto gui' na iam pñx ja'xbui'p jir gñ'kam ka' na jax gu Eroodis, na mit pu tñdam na sap ja a'mkam nokia', na mi' dñir pu tñda' gu Eroodis na cham ka bhaam ka' ja bui, na gu' nam jix aa' gu Tiiro kam gio gu Sidoon kam nam mi ja'p tu saba'nda' gu koi' na pai' jax jir gñ'kam gu Eroodis na Judea dibñir bhaan bipio'.

²¹ Ba' ba tu ja daax gu Eroodis nam pai' dhuuk mi'm jumpada' buiñor dhi' ji' dhi ja'tkam. Ba' nat bam ai nat pai' dhuuk tu ja daax, giilhim mui' mi' bam jumaap jamit buiñor. Ba' joidham jix abhaar xi chñm tii'dhak bñai' ji dhaibu nam pai' dadaarrida' gui' nam pu'ñir gñ'gñ'kam ka', mi' dñir ba' bñai' ji chu ja a'gi.

22 Ba' gu ja'tkam pix jiiñak suulh jamit, jup kai'ch am:

—iDhi' na ya' tu a'ga, cham tu' ji nar maa'nkam, gu' dhi'r dios ji!

23 Ba' pui' xi chu duu gu nobii'ñ guch Gi'kora' na mi' jotmoda' pix cham bhai' ji chu tatchia gu Eroodis, nat gu' cham taxchaabgi gu Dios gu pui' nam jax titda gu ja'tkam. Mikkat pu muu dho ba', botpoda' mit pix bhai' ji jugio.

24 Gu' ba' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios pix mik ja'p ji kai'ñchaidha', mui' kap pix ja'x pui' ba tum a'gada'.

25 Ba' gu Bernabee gio gu Saulo gio ja'k jup ba suulh jamit ip bhammi dir Jerusaleen na mit pai' dhuuk bhammi xi ja aichulhdhak gu tuumiñ gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam. Bix jamit jup xi baidhak gu Juan gui' nam Maarkos ki'n jup jix mat ka'.

13

Gu Bernabee gio gu Saulo nam ba tu a'gapu' gu ñio'ki'ñ gu Dios

1 Ba' gui' nam ji'k mummix jai'ch ka' Antiokiiya nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, jai' dhit bhaankam tu a'gada' am gu Dios, jai' ba' nam ja'p pix tu mamtuxi'ñdha'. Ba' dhi' nam jir jaroi' dha' moo gu Bernabee, gio gu Simoon gui' nam Jix Hika' ki'n jup jix mat ka', gio ba' moo gu Luusio ip gui' na mummy ja'k kioka' Sireene, gio ba' moo gu Manain ip gui' na mit maap gi'gir gu Eroodis kat gui' na mummir gø'kam kat Galilea, gio ba' moo gu Saulo ip.

² Ba' maa'nnim nam jim saabut maap jumpaxich ka tu daan buiñor guch Gi'kora', pui' ja'k ba ja jujurtuda gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' nam sap diilh pix bhai' ba ji ja aaga' gu Bernabee gio gu Saulo nam pui' ja'k tu'm ki'n ja darsa' nam mi' dhir ja'p ja'k nai' bhaankam ba tu a'gada' gu Dios, nat gu' sap dhi' ja a'm ba ti tii.

³ Ba' gatuuk na mit pai' dhuuk xi chiimuk nam tu daañimik gio nam jum saabuimik, pui' ja'k tu'm ki'n ba ja darai mit gu Bernabee gio gu Saulo, nam sap mi' dhir ja'p ja'k nai' bhaankam ba tu a'gada' gu Dios. Mi' dhir ba' dai na mit bhai' xi ja daagik ma tu daani ja a'mkam buiñor gu Dios. Mi' dhir ba' dai na mit nai' ba ja joot nam tu a'gapu'.

Gu noonbi'ñ guch Xoi'kam nam ba jimia' bhammi dir ja'k na pai' pui' ti tii' Chipre

⁴ Ba' pui' nat jax ja chia gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' gu Bernabee gio gu Saulo, pu jii mit mu ja'k ju'ñdharan gu gɛ' suudai' na pai' pui' ti tii' Siluusia. Mi' dhir ba' bhammi dir ja'k jup bhii mit na pai' alhi'ch jir dibiiir na pui' ti tii' Chipre, dai na mit jax bha tii'is bhaan gu gɛ' kanuub na mi ja'p sɛ' suudai' jugii'ñ.

⁵ Ba' na mit pai' dhuuk bhammi dir ba ai momkoran, bhai' nam pai' gu'ngukda' gu gɛ'gɛr kaknub na pui' ti tii' Salamiina, bhai' pu ji chu a'ga mit gu ñio'ki'ñ gu Dios bha ja'p nam pai' jax chu daanda' gu Israel kam ja'tkam, ba' bii'x jup ja oi'ñchu' gu Juan na jai' ja palhbuidhidha' tu' na pix ki'n.

⁶ Gatuuk ba' bhai' dhir gammiji dir ja'k jup bhii mit na pai' gio jumaip bar ju'ñdharan gu gɛ' suudai'

na pai' pui' ti' tii' Paapos. Ba' na mit pai' dhuuk mummî dir ba ai, mi' ba tii' mit maa'n gu Israel kam maa'nkam nax jiboiñara' ka' gio na giilhim jix iatbi' ka' na pui' kai'chdha' na sap bhaankam tu a'gada' gu Dios.

⁷ Ba' dhi' dhi' maa'nkam nax jiboiñara' ka' mi' daaka' buiñor gui' na mi'r gê'kam ka' na pui' tii' Serkio Paulo, nam gu' gook dit maap jix bhai'm daa'nka'. Ba' dhi' dhi' gê'kam jix chi' bhii'ñ ka' gio nax chu matda' ka', ba' na pui' ba tē kēē na mit mi' pai' ba ai gu Bernabee gio gu Saulo, mui' ba tu ja joochxi, na gu'x ja kaim nam tu a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios.

⁸ Ba' na mit pai' dhuuk mu jimîik bhai' ji chu a'gi gu gê'kam, mi' dhir ja'p mui'p ñiokim gu jiboiñarkam gui' nam Eliimas ki'n jix mat ka' gu griago ñi'ook ki'n, na gu' tii' cham aa' na mu ja'k ba ji ja kaaya' gu gê'kam.

⁹ Ba' gu Saulo gui' nam Paablo ki'n jup jix mat ka', na gu' gê' bhaan tajaanixchu' gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda', mui' xi chîigik

¹⁰ jup titda gu jiboiñarkam:

—iJa'p moox buam tomaat ap jiñ jaduun, gio nap jix iatbi', gam nap cham kîigalhi'ñ gu'x kii'p jum duukam! jir maraa'n ap dho gu ja'ook! Tii' nap gu' cham aa' nam kaaya' gu ja'tkam na jax ja'k jir silhkam nam mi' pui' jimia' na jax jix aa' gu Dios.

¹¹ Ba' xib tu' na jax chui'ka', ka xim tulhiiñchuda' guch Gi'kora', cham ñia ka' ap ji'k tanoolh, jix chu tukgam ka' pix ba' sia ku tîix chu maax ki'n gu tanoolh.

Ba' mi' jotmoda' nat jax pu tii'n, bhai' pix cham ji ñia gu Eliimas, mi ja'p ba' nai' tii' ba tu umuagi'ñ

na jaro'i iam nobchii ba baidhika', na gu' pu cham ji'x ka ñia.

¹² Ba' nat pui' ji' ti tii gui' na mi'r gø'kam ka', giilhim jix choo'n, ba' ba ti jii'ñ nar silhkam gu pui' na jax tu a'gi'ñ gu Paablo gu ñio'ki'ñ gu Dios na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam.

Na ba jimia' gu Paablo gio gu Bernabee bhammi dir ja'k Antiokiiya gui' na mia'n bipio' gu Pisiidia dibii'r

¹³ Ba' mummi dir Paapos gio gamai'p ji jii mit gu Paablo gio gui' na ja bii'm jim, dai na mit jax bha tii'tis bhaan gu gø' kanuub na mi ja'p sø' suudai' jugii'ñ. Ba' silh bhammi dir ja'k pu bhii mit na pai' pui' ti tii' Perje, gui' na bhaan bipio' gu Panpiilia dibii'r. Dai gu Juan ba' mi' dhir pu ja'k gi' bhammi ja'k Jerusaleen.

¹⁴ Ba' na mit pai' dhuuk bhammi dir ba ai Perje, bhai' dhir baasi'n ja'k jup bhii mit na pai' pui' ti tii' Antiokiiya, gui' na mia'n bipio' gu Pisiidia dibii'r. Ba' nat pai' dhuuk bam ai na cham tum juanda', ma jii mit mu ja'p nam pai' tu daanda' gu Israel kam ja'tkam, ba' jii'mdat mi ja'p ji dharaibu mit.

¹⁵ Ba' moo ja'xpix ba ja bai'ñ am gui' nam bhai'r ja gø'kam tuk ka' gu Israel kam ja'tkam na mit pai' dhuuk xi chi'muk nam ja jiñkuixdhimik gu u'uan gu ja'tkam mi' na pai' tu ua'ñix gu pui' na jax ja'k tu aagix ja bui gu Israel kam ja'tkam, gio ba' mi' na mit pai'p tu ua'nak gui' nam bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios, ba' ba ja chian am nam tu ja a'gidha' gu ja'tkam, jup ja titda am:

—Ea no' pim jax jix chu a'gam jich jaaduñ na pim ki'n ja guguuxdha' dhi ja'tkam, xib jir am na

pim ya' pui' xi chi'ya'.

¹⁶ Ba' gu Paablo nat jax jup kikbo, ja'p xi ja duiñ nobii'ñ ki'n gu ja'tkam nam sap ba' xi kaaya' ip na jax tu ja a'gidha', jup ja titda:

—Ea na pim xiñ kaaya'ñ jaaduñ Israel kam gio aapi'm na pim cham jir Israel kam na pim tu' ka'm nii'ñ gu Dios.

¹⁷ Dho gu' gu ja Dios tuk gu Israel kam ja'tkam ja a'm ti tiigik ji guch bopxi kat, ba' ja a'm dir ja mui'dhalh mui' gu ja'tkam jano' nam pai' dhuuk mu ja'k oi'ñka' Ejipto ja bui gu jai' ja'tkam nam cham jir Israel kam, gatuuk ba' mi' dhir ba ja boosolh sia kum tii cham aa' gu mi' kam.

¹⁸ Ba' gatuuk nam pai' dhuuk bhammi dir xi dharaat gampix jix chu gak kir gu gook oo'm oidha' juugit, tii tu nakoo'nda' gu Dios nam cham mi' pui' jii'mda' na jax jix aa'.

¹⁹ Gatuuk ba' dai nat ba ja koi gu Dios gu jai' ja'tkam ji'k xijum gok kap gè'gèr kikcham nam bha ja'p oi'ñka' Kanaan na sap ba' bha ja'p ja oi'ñchuda' guch bopxi kat.

²⁰ Ba' jano' dir nat pai' dhuuk ja a'm ti tii gu Dios guch bopxi kat, jup duu maakob jix cha'tmam oo'm daman jix chamaam mambhix (430) oidha' na mit ba' pik bhammi ja'k ba ai Kanaan.

Jano' ba' maa'n gè'kam ki'n ja bui ba dai gu Dios, gatuuk ba' jumai gè'kam ki'n jup dai nat pai' dhuuk ba muu, gio mi' dhir jumai ip nat pai' dhuuk jup muu, gammiji pui' jano' juugit nat pai' dhuuk gè'kam ki'n jup daasak gui' na bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios na pui' tii' Samuel.

²¹ Mi' dhir ba' jix io'm gè'kam ki'n maa'n ja buip bax aa' am na daasa' gu Dios na sap ba' ja

silhka'nda', gio no't ba muu, mi' dhir gu maraa'n jup bar ja gø'kam tuk ka', gio mi' dhir no't jup ba muu, gu maraa'n ip jup bar ja gø'kam tuk ka', gammiji pui'. Ba' gu Dios gu Sa'uul gook oo'm oidha' ja bui gø'kam ki'n daasak, gui' nar maraa'n kat gu Sis na maadit jir bopxi'ñ kat gu Benjamiin.

²² Gu' ji na gu' mi' dhir cham ka aa' gu Dios nar ja gø'kam tuk ka' gu Sa'uul guch bopxi kat, na gu' cham mi' pui' ka jim na jax jix aa'. Jumai ba' ja bui gø'kam ki'n jup dai na pui' tii' Dabii, na gu' sap mi' pui' jim na jax jix aa', na ja'pni kai'ch gu Dios: “Gu Dabii gui' nar maraa'n gu Isai, mi' pui' jim nañ jax jix aa', gio nax aa' na mi' pui' tu duñia' nañ jax ilhii'ñ, pui' kuñ ba'x kügalhi'ñ.”

²³ Ba' maadit gui' nam jir bopxi'ñ kat gu Dabii jir di' gu Jesus, gui' nat bha joot gu Dios ya' dhi oi'ñga'n na ba' ya' uañchuda' gu ja ua'tulhdhara' gu Israel kam ja'tkam nat jax pu ba tu dai biipi' dir.

²⁴ Ba' gu Juan pu ba ja aagi'ñ gu Israel kam ja'tkam na ba' moo ya' ba aaya' gu Jesus, na pui' ja titdada' na ja a'm jum aa' nam mi' pui' ba jimia' na jax jix aa' gu Dios, gio nam bam bopkona', na gu' sap bar mia'n na bhai' ba jim guch Xoi'kam.

²⁵ Ba' mikkat na pai' dhuuk bar mia'n nam mu'aa' gu Juan, ba ja aagi'ñ gu ja'tkam na sap cham tu'r di' guch Xoi'kam, jup ja titda: “Aañ cham tu'r di' guch Xoi'kam na pim aapi'm jax ilhii'ñ, gu' matgim gui' gatuuk bha jim ji na ni ji'x kuñ cham iam jir jupaabkamu'n nañ iam tu' suuska'n jup ba kookoxdha' git, na gu' giilhim jix io'm jir gø'kam.”

²⁶ Ba' dhix bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga gu pui' nach jax ja'k cham kach chulhiña'

gatuuk nach pai' dhuuk ko'ya', gu' dhi' aapi'm ji na pu jam bui ba jim jiñ jaaduñ na pim jir bopxi'ñ gu Abraam, gio aapi'm na pim cham jir Israel kam na pim tu' ka'm ni'ñ gu Dios.

27 Gu' ji na gu' gui' nam bhammi oi'ñka' Jerusaleen, pu cham maatit am nar tu'p tu'm da' gu Jesus, ni gu ja gə'gərkam tuk kum cham mat ka', gio nam cham maatit kə'kə' gu u'uan na jax ba' kai'ñkam jup jum kai'chdha' mi ja'p na mit pai' jax tu ua'nak gui' nam bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios nam tii tu jiñkui'ñdha' bhai' na pai' tum daanda' gammiji na pai' dhuuk jum a'jida' na cham tum juanda' na dhi' bhaan tu a'gat jup kai'chdha'. Dhi' dho ba' pix pui' ja'k tu kuugalh jamit na jax bam kai'ch gu u'uan na mit tu chia nam mu'aa' gu Jesus.

28 Sia ku gu' tii cham tu' kuiñcha bia'kat nam jax dhui mu'aa' git, chia mit pix ji gu' gu Pilaato na ja chiñia' gu sandaarui'x chugi'ñ nam kuruus ta'm sissapai mu'aa'.

29 Ba' gatuuk nat pai' dhuuk biix ba tum kuugalh gu pui' na jax chu ua'ñix bhaan gu u'uan, giop ba tibaañ jamit bhai' dhir bhaan gu kuruus, mi' dhir ba' dai na mit ba yaas.

30 Ku ba' gu' gatuuk giop dua'ñ ji gu Dios.

31 Ba' mui' tanoolh gio ja buip xi oilhimik gui' nam ji'k pu maap oipoda', pui' na jax nam mu jimida' bhai' dhir Galilea bhammi ja'k Jerusaleen. Ba' xib jir di' am gui' nam nai' tu ja a'gi'ñ gu ja'tkam bhaankam guch Xoi'kam.

32 'Pui' kuch ba' aach ya ja'p jup ba tu jam a'gidhim dhix bhai'm kai'chdham ñ'ook. Na gu' gu pui' nat jax ja'k tu ja daaxdhak gu Dios guch

bopxi kat na pu tu duñia' ja bui,

³³ aach jich bui pui' ja'k ba tu kuugalh nach jir ja bopxi. Ba' dhi' bhaan jix maati' nat pui' ba tu duu nat giop dua'ñ gu Jesus, pui' na jax ba tu ua'ñix bhaan gu u'uan mi' na pai'r Salmos ta'm, na ja'pnim kai'ch: “Aañ joidham jix bhai'ñ chaat nap jir jiñ mar.”

³⁴ Pui' pu ba kai'ch gu Dios na pu'ñi giop dua'ñdha' na ba' cham jum ja'bsuna' gu tukga'n, pui' ku ba' jumai kap ja'pnip tu ua'ñix bhaan gu u'uan, na ja'pnim kai'ch: “Tu kuugalhdha' iñ gu pui' na ñich jax ja'k ba tu daax gu Dabii nañ pu tu duñia'.”

³⁵ Pui' ku ba' ja'pnip tu ua'ñix ip jumai kap, nap jum kai'ch: “Nap gu' pui' tu duñia' na cham tu'm ja'bsuna' gu tukga'n gum tujuandam tuk, na gu' mi' pui' tu duñiim nap ji'k jax jix aa'.”

³⁶ Ba' gu Dabii cham tu' dñih jum aagat jup kai'ch, na gu' ja'ppix jir ja gø'kam tuk kat gu ja'tkam na jax pix ja'k chiañidha' gu Dios. Na gu' nat pai' dhuuk ba muu, cham tu' gio duadik jup ka bam mi' na mit pai' yaas ja sanoop nam pai' yassap gu gi'korga'n, gu' mi' ji nat pum ja'bsu gu tukga'n.

³⁷ Gu' gui' nat jaro' Dios giop dua'ñ, cham tu' ji nat jum ja'bsu gu tukga'n, nat gu' giop bamii' mi' dhir koi'ñga'n tir.

³⁸⁻³⁹ Ba' gu xib dai na jam a'm bam aa' pix ba'ñ jaaduñ na pim jix mat ka' na gu Jesus buiñor jix bhai' na pim ti jii'ñdha' na ba' pu'ñi ja'k uañchudhix ka' gu jam ua'tulhdhara', pui' na jax gui' nam cham mi' pui' jim gu pui' nat jax ja'k tu ua'nak gu Moisees na tu aagix ka' no' cham ji'x ka bhai' na uañchuda' gu ua'tulhdhar ga'n.

40 Moo pim mi' pui' xi jimiiñ jaaduñ nañ jax jam titda na pim cham mi' pui'p ba ji bubuakia' na jax jum kai'ch gu u'uan mi' na mit pai' tu ua'nak gui' nam bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios, na ja'pnim kai'ch:

41 Ba jiboi'ñgia' pim totdoni aapi'm na pim cham ti jüigi'ñ gu pui' na jax ti kai'chdha' gu Dios, nañ gu' aañ bix aixim ka tu duñia' aapi'm jam bui, dai ji na pim gu' cham ti jüigi'ñdha' sia ku jaroi' ti ba jam aagi'ñ.

42 Ba' na mit pai' dhuuk ba tïmu nam xi chu a'gimik, na mit mi' dhir ba bubua na pai' tum daanda' gu Paablo ja bim gui' nam maap jim, mu ja'p pui' ba ja titda am gu ja'tkam nam sap gio pui' ja'k jup tu ja a'gidha' na pai' dhuuk gio mui'p jim bhïya' na cham tum juanda'.

43 Ba' na mit pai' dhuuk xi chïmuk nam tu daañimik, na mit mi' dhir ba jii gu Paablo gio gu Bernabee, jai'p ma ja oi mit gu Israel kam ja'tkam gio jai' gui' nam pui' ja'k jup ba tu jimda' na jax gu Israel kam. Ba' gui' xi ja guguux jamit nam sap cham jim o'jolhdhat gammiji bix ja jujur ki'n ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, nat gu' sap pu kai'ñkam jix ja joi'mdak ja a'm ba ti ti gu Dios.

44 Ba' gu jumai simaan nat pai' dhuuk giop bam ai na cham tum juanda', giilhim mui' mi' mam jumaap jamit gu ja'tkam gu mi' kam gø' kiicham nam jix kaim gu ñio'ki'ñ gu Dios na mi' tu a'ga gu Paablo.

45 Gu' ji na gu' gu jai' Israel kam ja'tkam nam cham ti jüigi'ñ buiñor guch Xoi'kam, giilhim bhai' ji bhaak jamit na mit ba ja ti gu ja'tkam nam nammi

xi ju' nam mi' tɛ kɛɛ. Ba' bhai' ji ñiokbo mit buiñor gu Paablo, bɪx aixim jam tii xi chitda.

⁴⁶ Gu' ji na gu' gu Paablo gio gu Bernabee cham ji chotdonit mui'p xi chu a'ga am, jup ja titda am:

—Gu' aach aapi'm ji ba' pik bha jam aa'ñdham dhix bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios na pim jir Israel kam ja'tkam, gu' ji na pim bak gu' cham kaim, cham maachim japim na jax ja'k gammiji jam a'm ba ti ñii'ñdha' gu Dios. Ba' gu xib tu' na jax chui'ka', ya' dir ja'p ja'k gu jai' ja'tkam jach pix ba tu ja a'gi'ñpu' nam cham jir Israel kam ja'tkam,

⁴⁷ na gu' pui' ja'k jix aa' gu Dios na pui' ja'k tu ua'ñix bhaan gu u'uan, na ja'pnim kai'ch:

Aañ pui' ja'k tu'm ki'n bam dai nap ja'p ji buusnia' na jax gui' na ki'n jix chu maax ka' ja bui bɪx gu ja'tkam nam jai' ñiiñio'k ki'n tu a'ga, na ba' ya' dir ja'p ja'k jix bhaai'n ka' nap tu ja a'gi'ñmira' bɪx kap na ji'x jir oi'ñga'n nam ba' maati mi' pui' ba jimia' nañ jax ja'k cham ka ja tulhiiñchuda'.

⁴⁸ Ba' na mit pu'ñi kai gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam, joidham jix bhai'm ilh jamit, ba' pui' ji chai mit na sap jir jix kii' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Gi'kora'. Mi' dhir ba' dai na mit ba ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam bɪx nam ji'k pu ba aagix bɪpi' dir nam pu'ñi ba ti jii'ñdha' nam jax ja'k gammiji buiñor bap tui'ka' gu Dios.

⁴⁹ Gatuuk ba' mu ja'p nai'p ji chu ja a'gi mit gu ñio'ki'ñ gu Dios gui' nam mu ja'p oi'ñka' na ji'x bhaan bipio' gui' gu dibɪr.

⁵⁰ Gu' ji na gu' gu Israel kam ja'tkam gui' nam cham ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, gui' na mit bɪpi' dir pu ba ja ñiok, bhai' ji ja iatgi mit ji'kchi

gu u'uub nam jir jix chutumñigam ka' gio nam tu' ka'm ti ni'iñdha', gio ba' jai' gu chichio'ñ gui' nam bhai' gè' kiicham jir jix a'aixkam ka', nam pui' ja titda nam sap mai' ja jootsa' gu Paablo gio gu Bernabee.

⁵¹ Ba' gui' bhai' dhir jup ba jii mit, dai na mit mi ja'p xixiixkak gu dibir nat ji'x mi' bam ti ja tooton am na ba' bhaan jix maati' ka' na mit jai' cham ja kii'galh gu bhai' kam. Bhai' dhir ba' mu ja'k pu bhii mit Ikoonio.

⁵² Ku gu' gui' na mit ji'k ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam joidham jix bhai'm taat am ji, gio na gè' ja a'm jup tu'ii' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda'.

14

Na ba jimia' Ikoonio ja'k gu Paablo gio gu Bernabee

¹ Ba' na mit pai' dhuuk bhammi ja'k jup ba ai Ikoonio gu Paablo gio gu Bernabee, ma jii mit mu ja'p nam pai' tu daanda' gu Israel kam ja'tkam, ba' mi' bhai' ji chu ja a'gi mit ip gui' nam ji'k mi'p tu'ii' nam tu daan. Ba' giilhim joidham jix bhai' xi bua am nam xi ja kèè, ba' mui' ja'tkam pix ja'x ji chi jii'ñ jamit buiñor guch Xoi'kam pui' na jax gu Israel kam gio gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam.

² Ba' jai' dhit nam cham ti jii'gi'ñ buiñor guch Xoi'kam nam pui'p jir Israel kam ja'tkam, bhai' giilhim ji ja a'ga mit ja bui gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam nam sap ba' pui' jim aaga' nam cham jir kiki' ja'tkam gui' nam ji'k ba ti jii'gi'ñ buiñor guch Xoi'kam.

³ Ba' pui' kai'ñkam bhai' pup oipo am gu noonbi'ñ guch Xoi'kam, mui' tanoohl jamit bhai'

juruuñ, tu ja a'gi'ñdha' am gu ja'tkam cham ji totdonit, nam gu' buiñor jix biiñak ka' guch Gi'kora', gio na gu' ja palhbui'ñdha' nam jup tu buada' gux kii'p jum duukam nam tu' cham pai' nii'ñdha' gu ja'tkam na ba' bhaan jix maati' ka' nar silhkam ka' gu pui' nam jax kai'chdha' nam pai' dhuuk tu a'gada' na jax ja'k jix chu joi'gi'n gu Dios.

⁴ Ba' cham tu' maa'n ñi'ook kap duuk am gu ja'tkam gu bhai' kam gø' kiicham, nam gu' jai' mu ja'k ba ja kaichu' gu noonbi'ñ guch Xoi'kam, jai' ba' mu ja'k jup ja kaichu' am gu Israel kam ja'tkam gui' nam jix bhaak ka' ja bui dhi gook.

⁵ Ba' dhi' dhi Israel kam ja'tkam gio gui' nam cham jir Israel kam maap ba tu a'ga mit ja biim gu gø'gerkam nam sap pu ja dooda' gu noonbi'ñ guch Xoi'kam nam jax ilhii'ñ, gio nam ja ma'yasai ja kooda'.

⁶⁻⁷ Gu' ji na mit gu' pui' ba ti kai gu Paablo gio gu Bernabee nam ba ja o'bhagi'ñ, ba' bhai' dhir mai' ma boop jamit, Listra ja'k jamit pu bhii, gatuuk ba' bhai' dhir Derbe ja'k jup bhii mit. Ba' tu ja a'gidhidha' am gu ja'tkam gux bhai'm kai'chdham ñi'ook sia mu ja'p na pai' ji'dilh jir kikcham. Ba' dhi gok kap kikcham na mit ai bhaan bipio' gu Likoonia dibir.

Gu Paablo nam ba ma'yasa' joodai ki'n gu Listra oi'ñkam

⁸ Ba' bhai' Listra maa'n jup jai'ch ka' gu maa'nkam na cham tu oirida', na gu'x ma'mkulhi' ka' pu ilhi'ch dhim dir nat pai' dhuuk dir maaxir. Ba' dhi' dhi maa'nkam mi ja'p daakat køø gu Paablo na tu a'ga.

9 Ba' na xi ñi'ñ gu Paablo nax io'm soi'm ilhii'ñ gu maa'nkam, ba maat na tiix dhuadhim nax aa' na ba tu oirida'.

10 Ba'p titda gu Paablo gø' ki'n:

—jiñ jaduun, xi kikbo!

Ba'x kii' nammi ja'p pu tuu'n gu maa'nkam nat jax pu tii'n, jano' dir ba' bhai' pu ji chu oilhich.

11 Ba' pix jiiñak suulh jamit gu ja'tkam bhai' kam Litra na mit pu'ñi ji chiigik gu Paablo nat dua'ñ gu maa'nkam, jup kai'ch am gu Likoonia ñi'ook ki'n:

—Xib ba' ya' ba ai mit gu didios jich bui ja'tkam jup jim duuk.

12 Ba' gu Bernabee pui' xi chiiti' am na sap jir di' gu ja dios tuk gui' nam pui' tiiti'nda' Seus, gu Paablo sap ba'p jir di' gu jumai ja dios tuk gui' nam pui'p tiiti'nda' Eermes, na gu' dhi' pik nax io'm mui' xi chu a'ga gux bhai'm kai'chdham ñi'ook.

13 Ba' gui' na bhai'r gø'kam ka' bhai' na pai' tu daanda' ja biim gu ja'tkam buiñor gu ja dios tuk gui' nam pu'ñi tiiti'nda' Seus, bhai' na pai' dhir jax mui' ji chum bapki mu ja'k irban dir bhai' gu gø' kiicham, xi mi nat ja saadam gu tutuur, na sap ba' ja makgirxidha' gu noonbi'ñ guch Xoi'kam. Ba' nat pai' dhuuk mi' ba ai, gam yooxi' xi chu ua'. Mi' dho gu' bax chu ja makgirxidham, gio na ja bui bax chu daañim ja biim gu ja'tkam.

14 Gu' ji na gu' na mit pai' dhuuk ba maat gu Bernabee gio gu Paablo, giilhim jix buam jum ilh jamit, ba' xi ja saassak jamit gu daam dir kam ja kuktun mui' ji jii mit miji ja'p ja saagi'ñ gu ja'tkam, xi jiiñkidhat am jup kai'chim am:

15 —Cha'pim pui' tu buada'ch jaaduñ. Nach gu' aach jir ja'ppix ja'tkam ja'p na jax aapi'm. Gu'

aach pu kai'ñkam ji ba' bha jii na chich bha jam aa'ñdham na pim cham pui' ja'k ka tu buada', na pim mi' pui' ba jimia' ji na jax jix aa' gu Dios nar maaxik dua kam gui' nat jaroi'p duu gux dhaam, gio dhi dib̄ir, gio gu suudai' na ḡe' nai' suu'n na ji'x jir oi'ñga'n, gio na ji'k tu'x chu jai'ch b̄ix ji'ma'n bhaan.

¹⁶ Na gu' sia gu bijik na cham tu'p jum buixi'ñdha' gu Dios ja bui gu ja'tkam nam b̄ix aixim p̄ix tu jimda' nam jax ilhii'ñdha' d̄ilh.

¹⁷ Pu gammiji jix bhai' tu buada' na jax jir am, pui' na jax aapi'm na bha jam joochxi'ñ gu duuk na ba' ki'n jix bhai' tu kaipbhar na pim ba' gammiji bia'ka' na pim tu' xi kua'dat jix bhai'm taat ka'.

¹⁸ Gu' ji na gu' ni ji'x kum pui' ilhii'ñ nat jax t̄i xi chu ja a'gi gu Paablo, nam gu'x xijaim ilhii'ñ, jix ja makḡirxidham am p̄ix ji gu' gu tutuur, gio nam jix chu daañim ja bui.

¹⁹ Ba' moo bhai'p ba ai mit ji'kchi gu Israel kam ja'tkam gui' nam jix bhaaktu' ja bui gu noonbi'ñ guch Xoi'kam gui' nam bhammi oi'ñka' Antiokiiya gio gui' nam bhai' ja'k jup oi'ñka' Icoonio, ba' bhai' ji ja iatgi mit nam bhai' kax ja daañim. Ba' gui' giilhim bhai'p ji bhaak jamit, maap jamit xim daagik bhai' ji ma'yasa gu Paablo joodai ki'n. Ba' nam pai' dhuuk ilhii'ñ nat ba muu, t̄im̄irak jamit mu ja'p xi buapuk na pai'r ju'ñdharan bhai' gu ḡe' kiicham.

²⁰ Ba' gui' nam ti j̄igi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam mui' jim jumaap jamit mi' na pai' kaat gu Paablo. Mi ja'p gu'kat jam ba' mi' ba ni'ñ b̄ix xikoolh dh̄ir, ba' bhai' ji bam gu Paablo. Mi' dh̄ir ba' dai na mit ba baidhak ip gio mu ja'k irban dir gu ḡe' kiicham

na sap ba' ja bui xi chibiapui. Buimgidhak ba' dai nat ba jii Derbe ja'k bii'ma'n gu Bernabee.

21 Ba' na mit pai' dhuuk bhai' ba ai Derbe, bhai' ji chu ja a'gi mit gu ja'tkam gux bhai'm kai'chdham ñi'ook. Ba' mui' ja'tkam pi'x ja'x jup ji chi jii'ñ jamit buiñor guch Xoi'kam. Gatuuk ba' dai na mit bhai' dhir ja'k ba suulh baasi'n ja'k Listra, bhai' nam pai' dhir ja'k jiiim. Bhai' dhir ba' gammiji ja'k jup bhi mit Icoonio gio ba' bhai' dhir Antiokiya ja'k ip.

22 Ba' bhai' ji' ja'p na mit jax bhi, giop xi ja guguuxdhidhat am gui' na mit ji'k bii'pi' dir ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam, nam pui' ja titdaim nam sap gammiji bii'x ja jujur ki'n pu ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, gio nam jup ja titdaim ip na sap jum aa' nam jum tulhiina' bii'x aixim nam ba' pu'ñi ja'k dui gammiji buiñor ba'p tui'ka' gu Dios.

23 Gio ba' nam ji'ma'n xi ja darsaidhat gui' nam ti jii'gi'ñ buiñor guch Xoi'kam nam sap ba' ja guguuxi'ñdha' gu jai' nam pui'p ti jii'gi'ñ buiñor guch Xoi'kam. Ba' gatuuk nam pai' dhuuk xi chiiuidhat nam xi chu ja daa'ñxidhat gio nam jum saabuimii, pui' xi ja titdaidhat am na gammiji ja a'm ti niidhidha' guch Gi'kora' gui' na mit jaroi' buiñor ba ti jii'ñ.

*Na ba jimia' gu Paablo gio gu Bernabee Antioki-
iya ja'k gui' na bhaan bipio' gu Siiria dibii'r*

24 Ba' bhai' dhir pu jii mit na pai' bhaan bipio' gu Pisiidia dibii'r, gui' na Panpiilia dibii'r bhaan jup bipio' mit ba'p ba ai, bhai' na pai' pui' ti ti' Perje.

25 Ba' bhai'p ma tu ja a'gi mit gu ja'tkam gux bhai'm kai'chdham ñi'ook. Gatuuk ba' dai na mit

giop ba jii Ataalia ja'k, bhai' na pai'r ju'ñdharan gu gø' suudai'.

²⁶ Ba' bhammi dir na mit jax bha tütis bhaan gu gø' kanuub, bhai' pu jii mit mi ja'k Antiokiiya mi' nat pai' dhir mu ja joot gu Dios nam bhaankamu'n tu ja a'gi'ñpu' gu ja'tkam.

²⁷ Ba' na mit pai' dhuuk mummi ba ai Antiokiiya, ba ja bai mit gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, ba' ba ja aagi'ñ am nat jax ja'k ja palhbui gu Dios na mit jup tu duu gux ki'p jum duukam ja bui gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam nam ba' ti jü'ñdha' buiñor guch Xoi'kam.

²⁸ Mi' ba' pup oipo am gu Paablo gio gu Bernabee ja bui gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, mui' tanoolh jamit mi' juruuñ.

15

Nam Jerusaleen maap jim jumpadai ba tu a'gada' gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam

¹ Ba' jano' ji'kchi mummi'p ba ai mit Antiokiiya gu Judea oi'ñkam, ba' mi' bhai' ji ja iatgi mit gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, nam pui' ja titda na sap cham ji'xkat uañchudhix ka' gu ja ua'tulhdhara' no'm cham matgilhdhix nat jax ja'k tu ua'nak gu Moisees na pui' ja'k tu aagix ka'.

² Ba' gu Paablo gio gu Bernabee ji'x juugit ja bui tii ma ñiokbo mit, gu' ji nam gu' cham maa'n ñi'ook jup bua. Pui' ku ba' guch Xoi'kam jügi'ñdham Antiokiiya kam ma ja darai mit pu chu'm ki'n gu Paablo gio gu Bernabee gio ba' jai' dhit gui' nam pui'p ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, nam sap mu jimia' bhammi Jerusaleen nam ja tikkapu' gu

dhi' pui' jì' gu noonbi'ñ guch Xoi'kam gio gu jai' gui' nam ja guguuxi'ñdha' gui' nam jì'k ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam.

³ Ba' gui' mi' dhir jup ma jii mit Antiokiiya bhammi ja'k Jerusaleen nam jax ja titda gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam. Ba' gamai' kikcham nam jax bhijim gui' na bhaan bipio' gu Piniisia dibir gio ba' gui' na bhaan jup bipio' gu Samaaria dibir, xi ja aa'ñdhidhat am gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam nam jir Israel kam na mit sap pui'p ba ti jüñ buiñor gu Xoi'kam gui' nam cham jir Israel kam, gio nam sap cham tu' mi' pui' ka tu jim nam jax ja'k tu jimdat bipi' dir. Ba' bix joidham jix bhai'm ilh jamit na mit jì'k kap pu'ñi ja aa'ñ gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam gui' nam jir Israel kam.

⁴ Ba' na mit pai' dhuuk bhammi ba ai Jerusaleen gu Paablo gio gu Bernabee, pix jix bhai' ja ti'n jamit gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, gio gu noonbi'ñ guch Xoi'kam, gio ba' gui' nam ja guguuxi'ñdha' dhi' jì' nam ti jügi'ñdha'. Ba' pui'p ba ja aagi'ñ am nat jax ja'k ja palhbui gu Dios na mit ti jüñ buiñor guch Xoi'kam gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam.

⁵ Ba' jai' dhit nam bhai'p tu'ii' gui' nam pariseos jum titi'nda' nam pui'p ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, na mit jax guguu jup kai'ch am:

—Dho dai dho ba' na ja a'm bam aa' na pim ja matgilhdha' gui' nam pui' mu pai' ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam nam cham jir Israel kam ja'tkam, gio ba' na pim ja chiña' nam mi' pui' jimia' nat jax ja'k tu ua'nak gu Moisees na pui' ja'k tu aagix ka'.

⁶ Ba' maap jim jumpadak ma tu a'ga mit gu noonbi'ñ guch Xoi'kam gio gu jai' gui' nam ja guguxi'ñ gui' nam ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam,

⁷ gu' ji nam gu' cham maa'n ñi'ook jup bua. Ba' gu Peegro nat jax kikbo jup ja titda:

—Ea na pim aañ alhiop ka xiñ kaaya'ñ jaaduñ nañ jax jam titda'. Dho gu' na pim jax bax maat jia nat ji'kchi tanoolh bap duu nat dir jiñ a'm ti tü gu Dios aapi'm jam bui nañ ba' nai' tu ja a'gidha' gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ nam ba' kēēji mi' pui' ba jimia' na jax jix aa'.

⁸ Gu' ba' na gu' gu Dios jix bhai'x maat jia gu ja jujur am bhaan, ba' ja tajaañxi gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' ja'p nat jax jich tajaañxi aach. Ba' dhi' bhaan jix maati' na pui'p jix ja kügalhi'ñ sia kum cham jir Israel kam ja'tkam.

⁹ Cham tu' jai' kam ja ilhii'ñ gu Dios sia kum cham jir Israel kam ja'tkam, pui' pix jup ja ilhii'ñ ji matgim na jax aach. Dhi' bhaan jix maati' nat pui'p uañchuda gu ja ua'tulhdhara' na mit pai' dhuuk ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam ja'p na jax aach.

¹⁰ Ba' gu xib, ¿jax ku pim ba' tu' pix ilhdhat gu Dios pui' kai'ch na pim ja chiñia' guch jaaduñ nam pu duñia' na jax ja'k giilhim jix xijai, na cham ji'xkat jaroi' pu duñia' sia aach, ni guch bopxi kat dho moo kum cham mi' pui' jiidat?

¹¹ Gu' matgim na chich ba ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam, pui' pix ba uañchudhix ji guch ua'tulhdhara', nat gu' ba tu namki gu Gē'kam Jesus sia ja bui gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam.

¹² Ba' mi' pix pup tu'ii' am, pu cham jaroi' ñiok,

dai nam tē kēē pīx nat pai' dhuuk bhai'p ji chu a'ga gu Bernabee gio gu Paablo, nam ja aagi'ñ nat jax ja'k ja palhbui gu Dios na mit jup tu duu gux kii'p jum duukam ja bui gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam nam tu' cham pai' ni'i'ñ, na ba' bhaan jix maati' ka' nam silhkam jup kai'chdha' nam pai' dhuuk tu ja a'gi'ñdha'.

13 Ba' na mit pai' dhuuk tiimu nam xi chu a'gimik, mi' dhir ja'p mui'p ji ñio gu Santiago, jup kai'ch:

—Ea na pim aañ jup xiñ kaaya'ñ jaaduñ nañ jax jam tiida'.

14 Dho gu' ya' bach aagi'ñ dho dhich jaduun Simoon nat jax ja'k pui' ja a'm ti ti gu Dios gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam gui' nat bii'pi' ja a'm ti ti nam ba' mi' dhir bar ja'tkam tugi'ñ ka'.

15 Ba' dhi' ya' pui' ba tum kuugalh dho gu pui' na mit jax ja'k tu ua'nak gui' nam bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios, na ja'pni mui' ji kiksa:

16 Mi' dhir ba' dai nañ giop ba kisa' gu bhi'ñbaki'ñ gu Dabii gui' na xib ialhix,

bix gu tuumki ga'n jañ maap jumpadai mi' pui' duña' na jax tui'kat bii'pi' dir,

17 nam ba' soi'm ilhdha' aañ jiñ bui gu Israel kam ja'tkam ja bim gu jai' ja'tkam nam bix aixim jai' ñii'ño'k ki'n tu ñiok nam ji'k pu ba aagix nam ti jii'ñdha' aañ jiñ bui.

18 Ba' dhi' guch Gi'kora' nat pu'ni ja'k ti bijik.

19 'Ba' gu xib aañ pui' ilhii'ñ jiñ jaaduñ na gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam, gui' nam ji'k mi' pui' jimiim na jax jix aa' gu Dios gio nam cham pui' ja'k ka tu jim nam jax ja'k tu jimdat bii'pi' dir, na

pim cham ja chianda' nam mi' pui' duñia' gu pui' nat jax ja'k tu ua'nak gu Moisees na tu aagix ka'.

20 Dai pix ji nach mui' xi chu ja ua'ñxidha' na pui'm kai'chidha' nam cham ka tu kua'da' gu tu' na ja bui makgixix ka' gup duiñxim didios, sia gu i'ñir nam cham kua'da' gam gu sasoi' gui' nam ja bhiikchudat ja koo'nda', gio ba' nam cham jai'x bhai' ka ja titdada' gu u'uub.

21 Nam gu' pu bijik dir ba'x jai'ch nai' ja'p gui' nam pu'ñi ja'k tu a'gada' gu pui' nat jax ja'k tu ua'nak gu Moisees na pui' ja'k tu aagix, gui' nam gammiji jiñkui'ñdha' mu ja'p nam pai' jax tu daanda' gu Israel kam ja'tkam jano' na pai' dhuuk cham tum juanda'.

Gu Israel kam nam ba tu ja ua'ñxidha' gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam

22 Ba' gu noonbi'ñ guch Xoi'kam ja bñm gu jai' gui' nam ja guguuxi'ñ gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, gio ba' bñx dhi' ji' nam ji'k ti jügi'ñdha', maa'n ñi'look bap duu mit nam sap jai' dhit mu ja jootsa' ja bñm gu Paablo gio gu Bernabee mummi Antiokiiya gui' nam pui'p ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam. Ba' bhai' ji aa mit gu Juudas gui' nam Barsabaas ki'n jup jix mat ka', gio ba' moo gu Siilas ip, nam gu' dhi' pik jix io'm tu' ka'm ja niñ'ñdha'.

23 Ba' mui' ba ja joot jamit xi ja maakak gu u'uan, na ja'pnim kai'chim:

“Aachi' nach jir jam jaaduñ gio nach jir noonbi'ñ guch Xoi'kam, ja bñm gu jai' gui' nam ja guguuxi'ñ gui' nam ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, aach ya' dir mui' xi chu jam guguuxi'ñ jich jaaduñ,

aapi'm na pim cham jir Israel kam na pim mummi oi'dha' Antiikiiya, gio gui' na bhaan bipio' gu Siiria dibiiir, gio ba' aapi'm ip na pim bhammi dir ja'k jup oi'dha' na pai' bhaan bipio' gu Siliisia dibiiir.

24 Ba' aach ya' pui' ba tē kēēch jaaduñ, na mit jai' dhit ya' dir mummi ji ēēk bhai' ji jam iatgi, sia ku chich tii cham mu ja joot. Ba' aapi'm cham bhaai' na pim jax kam duñia'.

25-26 Ba' aach xi chu a'gak maa'n ñi'ook xip duuk pui' ja'k tii nach jai' dhit pui' ja'k tu'm ki'n ja darsa' nam mu jimia' mummi aapi'm jam bui ja biiim jai' guch jaaduñ, pui' na jax gu Bernabee gio gu Paablo, gui' nam jaroi'm tulhiiñ nam bhaankamu'n tu a'ga gu Gē'kam jich Xoi'kam, nam tiix ja koodam ka' gu ja'tkam nam cham ja kaim ka'.

27 Ba' dhi' nach jaroi' ja biiim mui' xi jam joochxidha', jir Juudas gio ba' gu Siilas ip, nam ba' diihl jix bhai' jam aagi'ñdha' na jax ja'k jir am gu dhi' pui' ji'.

28 Na gu'x aa' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' gio aach diihl nach mui' xich ga'nga, nar am nach cham jam chianda' na pim mi' pui' jimia' gu pui' na jax ja'k tu aagix ja bui gu Israel kam ja'tkam. Ba' dai na tu' pik jum aa' na pim pu duñia',

29 na pim cham ka ja kua'da' gu sasoi' gui' nam ja bui makgixix ka' gu didios jup duiñxim, sia gu i'iiir na pim cham kua'da' gam gu sasoi' gui' nam ja bhiikchudat ja koo'nda', gio ba' na pim cham jai'x bhai' ka ja titdada' gu u'uub. Ba' biiix dhi' pui' no' pim it mi' pui' jii, jir pui' ka' dho na jax jir am. Ja'pni daipu'."

30 Ba' gui' dai na mit jax ja tabuimgi gui' nam ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam pu jii mit mu ja'k Antiokiiya, mu ja'k na mit pai' ba ja joot. Ba' dai na mit jax eek maap xi ja jumpadak ba ja maa mit gu u'uan gui' nam ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam.

31 Ba' gui' dai na mit xi jiñkui, ba' joidham jix bhai'm ilh jamit, na gu' joidham jum kai'ch nam jax ja guguuxi'ñ.

32 Ba' gu Juudas gio gu Siilas jix io'm jup xi ja guguux jamit, na gu' pui' ja'k ja a'm ta-jaañixchu'nda' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' nam ba' bhaankam tu a'gada' gu Dios.

33 Ba' gatuuk ji'kchi jurni'ñ ki'n mi' dhir ba ja joot jamit gui' nam ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam nam sap giop ba jimia' bhammi ja'k Jerusaleen na mit pai' dhir mu ja joot, dai na mit pui' ja'k xi ja tabuimgidhak na sap gammiji ja a'm ti niidhidha' guch Xoi'kam.

34 Dai ba' gu Siilas mummi pup bii,

35 gio ba' gu Paablo ip gio gu Bernabee, mi ja'p jam ba' pu oipot tu a'gada' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios ja biim jai' mui' dhit gui' nam ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam.

Gu Paablo na giop ba tu a'gara' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios, ba' dhi' ki'n bar gookim ka'

36 Ba' gatuuk ji'kchi jurni'ñ ki'n giop ba baidhim gu Paablo gu Bernabee, jup titda:

—Maik jach giop ja paxiartu'npu' guch jaaduñ mu ja'p biix kap na chich pai' jax bhii biipi' dir na chich pai' dhuuk tu ja a'gi'ñpuk gux bhai'm

kai'chdham ñio'ki'ñ gu Gø'kam jich Xoi'kam, nach ja tii'mpu' nam jax jum ilhii'ñ.

³⁷ Ba' gu Bernabee bii'x tii'p jix baidhikam gu Juan gui' nam Maarkos ki'n jup jix mat ka'.

³⁸ Gu' ji na gu' cham aa' gu Paablo, nat gu' biipi' dir gu Maarkos cham ja oi bhammi' dir Panpiilia, baasi'n ja'k na mit tii ba tu a'gam gu ñio'ki'ñ gu Dios, dai nat bhai' dhir ja'k ba gi.

³⁹ Pui' dho gu' cham maa'n ñi'ook jup duu mit, dai nam jup kai'ch nam ji'dilh bhiiya'. Ba' gu Bernabee dai gu Maarkos xi baidhak ba jii bhammi' dir ja'k Chipre na pai' alhi'ch jir dibii', dai na mit jax bha tii'tis bhaan gu gø' kanuub.

⁴⁰ Gu Paablo ba' dai gu Siilas xi baidhak jup ba jii. Ba' gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam ja a'mkam xi chu daani mit na mit jax mi' dhir gamai' ji jii na sap ba' ja a'm ti niidhidha' guch Gi'kora' mu ja'p nam pai' jax bhiiya'.

⁴¹ Ba' mummi ja'p ji bhii mit na pai' bhaan bipio' gu Siiria dibii', gatuuk ba' mi' dhir bhammi' dir ja'k jup bhii mit na pai' bhaan jup bipio' gu Siliisia dibii', ja guguuxdhim am gui' nam ji'k ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam mu ja'p nam pai' jax tu daanda'.

16

Gu Paablo na ba baidhika' gu Timoteo

¹ Ba' bhammi' dir ja'p ji bhii gu Paablo na pai'r Derbe gio ba' bhammi' ja'k Listra, ba' bhai' ba tii maadi' gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam na pui' tii' Timoteo, nar maraa'n maa'n gu

ubii Israel kam na pui'p ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, gu taata'n ba' dair griago.

² Ba' bix pix joidham jix kügalhi'ñdha' am gu Timoteo gui' nam jik ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam gu bhai' kam Listra gio ba' gu Icoonio kam.

³ Ba' ba baidhim gu Paablo gu Timoteo nam sap maap tu a'gapu' gux bhai'm kai'chdham ñi'ook, dai nat bii'pi' dir xi matgilhdhak na mit ba' moo gamai' ji jii na sap ba'x maati' ka' na pui'p jir Israel kam, nam ba' sap jix kügalhdha' gu Israel kam ja'tkam gammiji nam jax bhüya' ja bui, nam gu' bix pix jup jix mat ka' gu Timoteo na griagor taata'n.

⁴ Ba' gammiji gu gø'gø' kikcham nam jax aajim ja bui gui' nam ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, bix jup xi ja aa'ñdhidhat am gu pui' na mit jax ja'k maa'n ñi'ook jup duu gu noonbi'ñ guch Xoi'kam bhammi Jerusaleen ja büm gu jai' nam ja guguuxi'ñdha' gui' nam ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam.

⁵ Ba' bix ja jujur ki'n jix biiñak ka' am buiñor guch Xoi'kam gio nam pix ji mui'dhidha', nam gu' jai' pix jup ji chi jii'ñdhidha' nabap tanoolh.

Gu Masedoonia kam maa'nkam na buiñor bam maaxdha' gu Paablo

⁶ Ba' pui' ja'k ba ja jujurtuda gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' nam cham tu' mu ja'k tu a'gapu' gux bhai'm kai'chdham ñi'ook na pai' jax bhaan bipio' gu Aasia dibür, mu ja'k ba' pu bhii mit na pai' bhaan bipio' gu Priijia dibür gio ba' gui' na bhaan jup bipio' gu Galaasia dibür.

7 Mi' dhir ba' nammi ju'ñdharan ba ai mit mi' na pai' dhir bhaan ba bipio' gu Miisia dibիր. Ba'p jum aa' am nam mi' dhir mu ja'k jup bhiiya' git na pai' bhaan bipio' gu Bitiinia dibիր, gu' ji nat gu' gio pui' ja'k jup ba ja jujurtuda gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' ga'n guch Xoi'kam nam sap cham tu' mi' ja'k bhiiya'.

8 Silh ba' pu bhii mit gammiji na pai' jax bhaan bipio' gu Miisia dibիր, gammiji dir ja'k jamit ba' ba ai na pai'r ju'ñdharan gu gē' suudai', na pui' ti tii' Troas. Mi' ba' gan ji chibia mit.

9 Ba' tukaa' na ka koos gu Paablo, ba tii'tki maa'n gu Masedoonia kam maa'nkam nat mi ja'p ji kikbok soi' ba tida, ja'p sap kai'ch: “Mu jimia' ap iam bhammi dir Masedoonia nap jich palh-buidha'.”

10 Ba' nat jax pui' ji' ti tii' gu Paablo, moo jano' jix kii' bach dhuu chich nach bar jii'mdak bhammi dir ja'k Masedoonia, nach gu'x maat na dhi'r di' gu Dios na much bai'ñ nach bhammi dir ja'p nai' tu a'ga' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ.

Gu Paablo gio gu Siilas nam Piliipos ji oipot ba tu a'gada' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios

11 Ba' mummi dir Troas dai na chich jax bha tii'tis bhaan gu gē' kanuub, pu jii chich silh bhammi dir ja'k na pai' ilhi'ch jir dibիր na pui' ti tii' Samotraasia. Bhai' dhir ba' kabuimuk gio gamai'p ji jii chich baasi'n dir ja'k na pai' pui' ti tii' Niapulis.

12 Ba' bhai' dhir Niapulis baasi'n ja'k jup bhii chich na pai' pui' ti tii' Piliipos, ba' bhai' dhi gē' kiicham jix io'm mui' bha oi'ñka' am gu Rooma kam ja'tkam, cham tu' pui' na jai' kap. Ba' dhi'

bhaan bipio' gu Masedoonia dibixr, bhai' ba' pup oipo ich jikchi tanoolh.

¹³ Ba' moo maa'nnim nat pai' dhuuk bam ai na cham tum juanda', ma jii chich mu ja'p ju'ndharan bhai' gu gē' kiicham, mu ja'p bix ak jach pix tu tui'dhi' nach pai' ilhii'ñ nam jum jumpa'nda' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda'. Ba' mi ja'p ba ja tii chich maa'n kap nam tu daan gu u'uub, ba' aach mu ja'k ji ai. Mi ja'p jachich ba' ji dharaibuk bhai' ji chu ja a'gi gux bhai'm kai'chdam ñi'ook.

¹⁴ Ba' maadit gui' ji' gu u'uub Liidia tii', nar mu ja'k kam ka' Tiatira, ba' tu ga'rada' gu jajannulh gux ñakaabma' gux kiki'. Ba' na gu' gammiji tu daanda' buiñor gu Dios, ba' pui' ja'k xi jurtuda nax bhai' xi kēkē' gu Paablo na jax kai'ch na tu a'ga.

¹⁵ Ba' ja'xpix dai nat ba ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam, gio ba' nat bam bakua ja bii' gui' nam jik jir jum maap oi'dhagim ka'. Mi' dhir ba' dai na soi' bach chitda nach sap xi chibiappui mu ja'k na pai' kio, jup kai'ch:

—No' pim ilhii'ñ jiñ jaaduñ nañ silhkam ba ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam, xi chibiappui pim muñ ki'aam.

Ba' aach jup ma oi, na gu' soi' kai'ch nach baidhim.

¹⁶ Ba' maa'nnim na chich giop ba tu daañim mu ja'k na pai' tum daanda', ba tii chich nach mui' ka jiiim na mi ja'p daa maa'n gu ubii tiyaa na bhaan jup tu'ii' gu cham kii' ii'mda'. Ba' bix aixim tu' na pix jix mat ka' no' jaroi' tu' tikka namkidhat, pui' kum ba' mi' daaska' gu ja'tkam, nam gu' mui' tuumiñ bhaan mi mai'chikda'.

17 Ba' gui' ji' gu ubii t̄iyaa gatuuk dir mui' jich oi jup kai'chim ḡe' ki'n:

—Dhi'ñi dhi ja'tkam jir tujuandam tugi'ñ am gu Dios gux dhaam kam. Pui' kum ba' ya ja'p tu jam a'gidhim na pim jax ja'k mi' pui' jimia' na ba' uañchudhix ka' gu jam ua'tulhdhara'.

18 Ba' maa'n na pui'ch chitda nach pai' dhuuk mui' ba jiidma' mu ja'k na pai' tum daanda'. Ba' maa'nnim nax oodat pix ba k̄ēē gu Paablo, nat jax ja'k gi' jup titda gu cham k̄i' ii'mda' na bhaan jup tui'dhi' gu ubii t̄iyaa:

—Aañ pum titda bhaankamu'n guch Xoi'kam nap buusnia' bhai' dhir bhaan dhi ubiñ jaduñ.

Ba' mi' jotmoda' buus gu cham k̄i' ii'mda' bhai' dhir bhaan gu ubii t̄iyaa, jix k̄i' dho gu'p jum duu.

19 Ba' giilhim bhai' ji bhaak jamit gui' nam jaroi' mi' ka daaska' gu ubii t̄iyaa, na gu' cham ka bhaai' nam jax dhui bhaan ka mai'chia' gu tuumiñ. Na gu' nam t̄i xi ñi'ñ, ni ji'x ku cham ka mamti gu tu' nam t̄i xi chikka gu ja'tkam namkidhat. Ba' ba daa mit gu Paablo gio gu Siilas, mi' dhir ba' dai na mit ba ja u'uuk mu ja'k irban gu ḡe' kiicham ja bui gu ḡe' ḡerkam.

20 Ba' mu ji ja aichdhak bhai' ji ja iattulh jamit ja bui gu ḡe' ḡerkam, jup kai'ch am:

—Aach ya' ja bai'ñchu' dhi Israel kam ja'tkam nam mu ja'p oipot ja kokdhichu'n guch ja'tkam tuk,

21 gam nam pui' kai'ch nach sap maakam ba tu jimda' na jax ja'k ni ji'x ku iam jir am nach pui' ja'k tu jimda', nach gu' aach jir Rooma kam.

22 Ba' gu ja'tkam na mit pui' ji' ji ja k̄ēk, giilhim bhai' ji bhaak jamit, gio gu ḡe' ḡerkam ba pui' ip.

Ba tu chia m̄it dho gu' nam xi ja kookoxdhai gu ja jannulh ja ḡi'bia' o'xia ki'n.

23 Mi' dh̄ir ba' dai na m̄it ba tu chia nam ja ku-
upa', ba' xi chian̄ik jam̄it gui' na mi' tu nuuka'nda'
na sap jix bhai' ja nuuka'nda' nam ba' cham
bubuakia'.

24 Ba' gui' nat pui'p ji ja k̄ek, jix io'm tuukab ja'k
xi ja kuu gio nat jix bhai' u'uux cha'm xi baapai gu
ja tooton.

25 Gu' ji na gu' moo jano' gu iraab tukaa' nam ka
tu daan gu Paablo gio gu Siilas, gio ba' nam ka tu
laala'n gu alabaa'n buiñor gu Dios, gam gu jai' nam
t̄ k̄ek gui' nam mi'p kuup,

26 jotmoda'x io'm bhai' ji chum gi'nduki sia mi
ja'p dh̄irap m̄iji irban dh̄ir mi' nam pai' ja kukpada'
gu ja'tkam. Ba' nai' p̄ix jim kukpio' gu kiki'ñgob,
gio ba' gu bapaiñum t̄tropiñ am jup xi i'ki' gui' nam
ki'n ka buuplhich b̄ix gui' nam mi' kuup.

27 Ba' nat pai' dhuuk ba ñiñia gui' na mi' tu
nuuka'nda', ba t̄i na b̄ix kukpio'kix gu kiki'ñgob
mi' nam pai' ja kukpada' gu ja'tkam. Ba' bhai' ji
baabu gu t̄eb kuxiiru'n na sap mi' xim mu'ai d̄ilh,
na gu' ja'p jum aa' na m̄it pu nakoo gui' nam mi'
kuup na mi' ja nuuka'n.

28 Gu' ji nat gu' jotmoda' mu jiñkui gu Paablo, jup
t̄itda:

—Cha'p jum mumua'da'ñ jaduun̄. Ya'p tu'ii' ich
b̄ix.

29 Ba' pui' cham kam mua gui' na mi' tu
nuuka'nda' nam pai' ja kukpada' gu ja'tkam, dai
nat ba tu chia p̄ix nam t̄i b̄i'ñdha'. Mi' dh̄ir ba'x
choo'nnichḡit gio na ji gi'bokidhat m̄irdat mi' ba

baa nam pai'p tu'ii' gu Paablo gio gu Siilas, mi ja'p ba' ja tooton am bii'pi' dir ja'k o'lhia'n ki'n ji kikbo.

³⁰ Gatuuk ba' xi ja boosgak ba ja tikka na sap jax ja'k jix bhaai' na uañchudhix ka' gu ua'tulhdhar ga'n, jup ja titda:

—¿Tu'ñ jax dhuñia'ñ jaaduñ na ba' ba uañchudhix ka' guñ ua'tulhdhara'?

³¹ Ba' gui'p titda am:

—Dho nap ti jii'ñdha' dho buiñor guch Xoi'kam ja bii'm gum ki'aam kam na ba' ba uañchudhix ka' gu jam ua'tulhdhara'.

³² Ba' pui' xi chüdak bhai' ji chu a'gi mit gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Gi'kora', bii'x sia gui' nam ji'k mi'p tu'ii' kia'mi'ñ.

³³ Mi' dhir ba' dai nat ba ja bakuañ bha ja'p nam pai' jax jix ko'ktulhdhix nam ja gibii'mik. Mi' dhir ba' dai nat ba ja umua' nam bakuana' mu ja'p na pai' suu'n gu suudai' ja bii'm gui' nam ji'k jir jum maap oi'dhagim.

³⁴ Mi' dhir ba' giop ba ja baidhak mu ja'k kia'mi'ñ, ba tu ja onbai' ba', joidham pix jix bhai'm taat ji gu' ja bii'm gui' nam jir kia'mi'ñ kam, na gu' sap joidham jir am na mit ba ti jii'ñ buiñor gu Dios.

³⁵ Ba' kabuimuk nat ba xia', mui' ba ja joot jamit gu gè'gèrkam gu ja o'rosiiris tuk nam sap pu tii'npu' gui' na mi' tu nuuka'nda' nam pai' ja kukpada' gu ja'tkam na sap ja do'ñcho' gu Paablo gio gu Siilas.

³⁶ Ba' pui'p ba titda gu Paablo gui' na mi' tu nuuka'nda', jup kai'ch:

—Ba jimia' pim jiñ jaaduñ, na mit gu' sap bha tu joot gu gè'gèrkam nañ jam do'ñcho'.

³⁷ Gu' ji na gu' cham aa' gu Paablo, dai nap ja titda gu o'rosiiris gui' na mit mu ja joot:

—Dho gu' ja'pji na gu' moo cham jup jir am na mit ja'p pix tu chia nam jich g#'bia' gio nam jich kuupa', nach gu' aach pui'p jir ja'tkam tugi'ñ gu g#'kam Rooma kam. Pu cham xich chikkak jamit no' moor pui' nam jax jich chitda gui' na mit yach aich, ka' ba' gu' cham. ¿Gu xib ba' ilhii'ñ am aa nam moox ixchuixim jup bach dho'ñcho'? Gu' ja'pji diih ji jia nam ya'ni bha jimich dho'ñcho'.

³⁸ Ba' gu o'rosiiris ba ja aa'ñdham jamit gu g#'g#rkam. Ba' na mit pui' ba ti kai nam jir ja'tkam tugi'ñ gu g#'kam Rooma kam, giilhim jix chooto'n jamit.

³⁹ Ba' xi boop jamit na mit pu ja tiidam nam sap ka tu ja uañi'ñka' gu pui' na mit ji'k jax ja dooda gu Paablo gio gu Siilas. Mi' dhir ba' dai na mit soi' xi ja tiidak ba ja joot nam sap ba jimia' mi' dhir g#' kiicham.

⁴⁰ Ba' gu Paablo gio gu Siilas na mit jax jup bubua mi' dhir nam pai' kuupich, pu jii mit mu ja'k na pai' kioka' gu Liidia. Ba' mi' giop ba ja ti mit gui' nam ti jii'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, ba' xi ja guguuxdhak ba jii mit ip gio.

17

Gu ja'tkam nam ba bhaaku' gu Tesaloonika oi'ñkam

¹ Ba' bhammi dir mu ja'k pu bhii mit gu Paablo gio gu Siilas na pai' jai' kap jup jir g#'g#r kikcham ka', na pui' ti ti' maa'n kap Anpiipolis, gu jumai kap ba' Apoloonia ip. Ba' bhai' ji' ja'p nam xi oipimik bhai' dhir mu ja'k jup bhii mit na pai' pui' ti ti' Tesaloonika, ba' bhai' maa'n kap jup tu daanda' am gu Israel kam ja'tkam.

² Ba' gu Paablo na gu' ko'raarda' na ba ji jimia' mu ja'p pai' nam jax tu daanda' gu Israel kam ja'tkam, ba' ji'k baikim na pai' dhuuk pu'ñim a'jida' na cham tum juanda' mui' ba ji jimia' mu ja'p nam pai' pu'ñi tu daanda' gu Israel kam ja'tkam gui' nam bhai' oi'ñka' Tesaloonika, ba' gammiji ja aagi'ñdha' bhaan gu u'uan mi' na mit pai' tu ua'nak gui' nam bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios,

³ na pui' ja titdada' na sap pui'm kai'ch na kam kuugalhdha' nam pai' dhuuk mu'aa' guch Xoi'kam gui' na Dios pu'ñi bha jootsa'. Mi' dhir sap ba' duadii giop bamgia' mi' dhir koi'ñga'n tir, jup ja titdada':

—Ba' gu Jesus jir di' guch Xoi'kam gui' nañ jaro'i jam aagi'ñ, gui' na saak Dios pu'ñi bha jootsa'.

⁴ Ba' jai' dhit ti jii'ñ jamit buiñor guch Xoi'kam gu Israel kam ja'tkam, mi' dhir ba' dai nam ba kaichu' gu Paablo gio gu Siilas. Gio ba' jai' gui' nam griago ñi'look ki'n tu a'gada', gui' nam ji'k pu gammiji tu daanda' buiñor gu Dios, pui' mui'p ti jii'ñ jamit buiñor guch Xoi'kam, gio ba' jai' gu u'uub ip gui' nam jir jix a'aixkam ka' pui' mui'p ti jii'ñ jamit buiñor guch Xoi'kam.

⁵ Ba' jai' gui' na mit cham ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam gu Israel kam ja'tkam bhai' ji bhaak jamit, ba' ba ja umua' mit ji'kchi gu ja'tkam gui' nam bha ja'p oipot jix buam tomaat ka' na ji'x jir gè' kiicham, ba' pui' ja titda am nam sap ja iatgidha' gu ja'tkam gui' nam ji'k cham ti jii'ñdha' buiñor guch Xoi'kam nam sap ba' jai' bhai'p ji bhaaku' ja bui gu Paablo gio gu Siilas. Ba' pui'm duu dho, giilhim bhai' ji bhaak jamit. Ba' bix maap xim

daagik mui' tii jii mit mu na pai' kioka' gu Jason na mit tii o'bhai' gu Paablo gio gu Siilas, nam gu mi' tibiapka' buiñor dhi' ji' dhi maa'nkam, nam sap ba' mi' dhir ja boosgai mu ja baidhika' git ja bui gu ja'tkam.

⁶ Gu' ji na mit gu' cham mi'p ja tii nam tii pup xi ja gaagaimik, ba' gu Jason pix bhai' ji o'bhai' mit. Tiimirak jamit dho gu' gamai' pix tu dooda ja bim gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, nam gu' maap mi' ka daraa. Mu ba' ba ja aich jamit jiiñkidhat nam pai' darka' gu g'e'g'er kam jup kai'chim am:

—Ya' ja'k jup ba ai mit gu ja'tkam gui' nam biix kap nai' oipidhat ja ñiokbotu'n gu ja'tkam,

⁷ ba' dhi Jason mu xi ja aich kia'mi'ñ. Cham tu' ka'm ni'ñ am dho biix dhi' dhi ja'tkam gu pui' nat jax ja'k tu dai gu g'e'kam Rooma kam na pui' ja'k tu aagix ka', nam gu' pui' kai'ch na sap jumaip jix jai'ch gu g'e'kam na pui' tii' Jesus.

⁸ Ba' giilhim bhai' ji bhaak jamit gu ja'tkam na mit pui' ji' ja kai, gio gu g'e'g'er kam ba pui' ip.

⁹ Gu' ji na gu' gu Jason gio gui' na mit maap mi ja aich, jotmoda' xi ja namki mit gu g'e'g'er kam. Ba' pui' cham jax ka ja dooda mit, dai na mit ba ja joot nam ba jimia'.

Gu Paablo gio gu Siilas nam ba jimia' Bereeya ja'k

¹⁰ Ba' moo jano' nat jax gamai' ji chuk, bhai' dhir ba ja joot jamit gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam nam sap ba jimia' mu ja'k Bereeya gu Paablo gio gu Siilas, ba' gui' bhai' dhir jup ma jii mit mu ja'k nam pai' tu ja aagi'ñ. Ba' na mit jax

øøk, pu jii mit mu ja'p nam pai' tu daanda' gu Israel kam ja'tkam.

11 Ba' mu ji øøk bhai' ji chu ja a'gi mit gux bhai'm kai'chdham ñi'ook. Ba' gui' cham jax ji chi'ik jup ti jii'ñ jamit, nam gu' diilh kat pur jix bhabhai'kam ka' dhi' ji' dhi Israel kam ja'tkam nam bhai' oi'ñka' Bereeya, cham tu' pui' na jax gui' nam bhammi ja'k jup oi'ñka' Tesaloonika. Ba' gammiji nabap tanoolh tu jii'kui'ñdha' am gu ñio'ki'ñ gu Dios nam jix maachim ka' no' moor silhkam gu pui' na jax tu ja a'gi'ñdha' gu Paablo gio gu Siilas.

12 Ba' mui' dho ti jii'ñ jamit buiñor guch Xoi'kam gu Israel kam ja'tkam, gio jai' gui' nam griago ñi'ook ki'n tu a'gada' pui' mui'p ti jii'ñ jamit buiñor guch Xoi'kam, pui' na jax gu chichio'ñ gio ba' gu u'uub ip gui' nam jir jix a'aixkam ka'.

13 Gu' ji na mit gu' pui' ba ti kai gu Israel kam ja'tkam gui' nam bhammi ja'k jup oi'ñka' Tesaloonika na gu Paablo mu ja'k Bereeya ji oirit jup ba tu a'ga gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios. Ba' mu jimik mu ja'k bhai'p ji ja iatgi mit gu ja'tkam gui' nam ji'k cham ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, ba' gui' na mit pui'p ji ja øøk giilhim bhai' ji bhaak jamit.

14 Gu' ji na gu' gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam jotmoda' xi joot jamit gu Paablo na sap bhai' dhir ba jimia' mu ja'k taatsab na pai'r ju'ñdharan gu gø' suudai'. Dai ba' gu Siilas gio Timoteo bhammi pup oipo am Bereeya.

15 Ba' jai' dhit jup ma oi mit gu Paablo gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam mummi juugit na pai'r gø' kiicham ka' Ateenas ti tiigim. Mi' dhir ba' giop ba ja joot nam ba jimia' bhammi ja'k Bereeya

pui' xi ja t̄idak nam sap pu t̄ida' gu Siilas gio gu Timoteo nam mui' xi j̄imda' mumm̄i na pai' oiri gu Paablo.

Gu Paablo na Ateenas oir̄ida'

¹⁶ Ba' na mu ja'p ka oiri gu Paablo na pai' jax jir ḡe' kiicham, bhamm̄i dir na pai' pui' t̄i t̄ii' Ateenas, na bhai' ja n̄ira gu Siilas gio gu Timoteo, bhai'x buam ji chu tatdat nat ba ja t̄i gu didios jup duiñxim nam mi ja'p p̄ix ja'x tuut b̄ix kap na j̄i'x jir ḡe' kiicham.

¹⁷ Ba' gamm̄iji ba ji chu ja a'gidha' gu Israel kam ja'tkam mu ja'p nam pai' tu daanda', gio gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam ba pui' ip, gui' nam j̄i'k gamm̄iji pu tu daanda' buiñor gu Dios, gio gui' nam mu ja'p jum jumpa'nda' irban gu ḡe' kiicham.

¹⁸ Ba' jai' dh̄it bhai' ji ñiokbo mit buiñor gu Paablo gui' nam pui' ilhii'ñdha' nam b̄ix aixim xi chu buada' nam ba' dhi' k̄i'n jix bhai'm taat ka', gio ba' gui' nam pui' ja'k jup ilhii'ñdha' na dhi' k̄i'n jix bhai' tu ja jimda' no'm cham jax jum aa' sia ku b̄ix aixim jix buam tu ja jim. Ba'p kai'ch am:

—¿Tu' ba' aagat jup kai'ch dhi maa'nkam jix xopkigim?

Jai' ba'p kai'ch am ip:

—Panaas ku ja a'mkam tu a'ga dhi maa'nkam gu jai' didios nam cham jir ya' kam, nam sap ba' gui' ja bui t̄i j̄i'ñdha' git gu ja'tkam.

Ba' dhi' pu'ñi ja'k kai'ch am, na gu' gux bhai'm kai'chdham ñi'look na tu ja a'gi'ñ gu Paablo na bhaan tu a'ga gu Jesus gio nat jax ja'k jum duu nat duadik giop bam mi' dh̄ir koi'ñga'n tir.

19 Ba' pui' xi kai'chimik ba baidhim am gu Paablo mu ja'p na pai'r Areopago, mu ja'p nam pai' gammiji mi'm jumpa'ndat tu a'gada' gu tu' na jax jum buada' nai' ja'p. Mu ba' ji aichdhak jup titda am:

—Jich aagi'ñdha' ap jich jaduun nar tu'p tu'm da' dhi' nap jax ja'k kia'pix ya ja'p tu a'gim.

20 Na gu' dhi' pui' nap ji'k jax tuch a'gi'ñ, aach cham pai' pui' tē kēkēt, pui' kuch ba' tiix maachim na jax jir jum duukam.

21 Ba' dhi' dhi' ja'tkam nam bhammi dir oi'ñka' Ateenas, gio gu jai' gui' nam mik dir bhai'p oi'ñka', gammiji ja ko'raarda' nam jix kaim ka' gu jaroi' no' pu'ñi jax tu a'ga, gio ba' moo na ja ko'raarda' ip nam mi' dhir pui'p ba tu a'gada' no'm pu'ñi cham pai' jaroi' pui' kēkēt.

22 Ba' gu Paablo dai nat jax jup kikbo mi' ja saagi'ñ gu mui' ja'tkam nam mi'p tu'ii' Areopago bhai' ji chu ja a'gi, jup ja titda:

—Dho gu' ea na pim ka xiñ kaaya'ñ jaaduñ na pim ya' oi'dha' Ateenas. Dho gu' aañ pui' jam ni'ñ dho na pim giilhim tu' ka'm ja niidhat ja daan gu jam didios tuk.

23 Ba' maa'n kap na ñich ti tii mu ja'p na pim pai' jax chu daan ja bui gu jam didios tuk, bha tu ua'ñix bhaan gui' na pim mi' tu ja makgixi'ñ, na ja'pnim kai'ch, “Gu Dios na cham jaroi' maat.” Ba' dhi' dhi' Dios na pim pui' cham maat na pim daan, aañi' dho jam aagi'ñdha' nar jaroi' dha'.

24 Dho dhi' dhor di' gui' nat jup duu dhi oi'ñga'n gio na ji'k tu' ya ja'p jix chu jai'ch bhaan, gui' nax dhaam jir gē'kam gio ya ja'p dhi oi'ñga'n, ba'

cham tu' ya ja'p pai' kio bhaan gu chichiop gui' na ja'tkam jup jir ja duiñ.

25 Ni na cham tu' a'miram jum aa' na mu pai' palhbui'ñdha' gu jaroi' gu tu' no' jax jix dhuñiim, na gu' dhi' pix jir di' nach maak gu ii'mda' bix ji'ma'n, pui' na jax gu jibih nach ki'n iibhi, gio bix aixim na tu'ch a'm jum aa'.

26 'Gio dai maa'n ip gu maa'nkam nat bhaan dir ja mui'dhalh mui' gu ja'tkam nam sap ba' bix kap nai' oi'ñka' na ji'x jir oi'ñga'n, gio ba' nat ja daax nam ji'x pix juugit duduaka' gio nam pai' jax oi'ñka',

27 nam ba' ba gaaga' gu Dios na pa ja'k jup tu'ii', katti iam tu tattamidhat am pix tigia' am na pai'p tu'ii', sia ku gu' gu Dios tii cham tu' mik jup tu'ii' aach jich bui bix ji'ma'n.

28 Na gu' gu Dios buiñor jia nach ba' dudua, pui' ku ba'x bhaai' nach joiñ, gio nach ba' ya ja'p jix jai'ch dhi oi'ñga'n bhaan, ja'p na mit jax ja'k tu ua'nak ip gui' nam tu u'uanda' gu ya' kam aapi'm jam bui, na ja'pnim kai'ch: "Aach jir maamra'n gu Dios."

29 Ba' no'ch jir maamra'n gu Dios, cha'ch puich aa'nda' na panaas gu Dios jir pu chu'm na jax gu ja'ppix didios jup duiñxim gux u'uam bapaiñum totbikdam, piam gui' na pu chu'm na gux chua baiñum totbikdam, piam gu ja'ppix jodaip duiñxim jax ña tu'm jup jix dhuñiim ka' diih gu maa'nkam.

30 Dho gu' bijik gu Dios cham tu'p jum buixdhat dho ja bui gu ja'tkam, sia kum bix aixim pix tu jimda' nam jax ilhii'ñdha' diih, gu' xib pui' kai'ch ji nam sap bix kap mi' pui' ba jimia' gu ja'tkam na jax jix aa'.

³¹ Nat gu' ba tu dai jia gu Dios na pai' dhuuk ba ja aagi'ñdha' bñix gu ja'tkam nam jax ja'k tu jimdat bñix ji'ma'n. Ba' dhi' bhaankam pui' tu duñia' gui' nat jaroi' pu bijik dir bhaan ti tñi, ba' jano' nat pai' dhuuk dua'ñdhak gio mi' dhir jup bamii' koi'ñga'n tir, bñix ja mattuda gu ja'tkam.

³² Ba' na mit pu'ñi kai na bhaan tu a'ga gu koi'ñga'n nam giop duduar, bhai' bñix aixim ji ai'chux jamit. Jai' ba' siamrip kai'ch am:

—Moo chi jumai tanoolh jach ba' giop jum kaaya' gu dhi' pui' nap jax tu a'ga.

³³ Ba' gu Paablo mi' dhir pu jii ja bui gu ja'tkam.

³⁴ Ba' jai' dhit siamri pix chu'p jum duu mit na mit ba oi gu Paablo. Maadit jir di' gui' nam mi'r gē'gērkam ka' Areopago na pui' tñi' Doniisio, gio ba' maa'n ja'ppix ubii mui'p xi jimchu' Damaaris tñigim, gio ba' jai' ji'kchi pup gu ja'tkam. Ba' dhi' bñix ti jñi'ñ jamit buiñor guch Xoi'kam.

18

Gu Paablo na ba jimia' Koriinto ja'k

¹ Ba' gatuuk na bhammi dir xi oilhimik gu Paablo na pai'r gē' kiicham Ateenas ti tñigim, bhai' dhir gammiji ja'k jup bhii na pai' jumaip jir gē' kiicham ka' na pui' ti tñi' Koriinto.

² Ba' na mi ja'p ka oiri gu Paablo, mi ja'p ba tñi maa'n gu Israel kam maa'nkam na pui' tñi' Akiila. Ba' dhi' dhi maa'nkam mu ja'k maaxir na pai' bhaan bipio' gu Ponto dibñir, ba' kia'pix pa' mu ja'p ai mit na pai'r Koriinto bñima'n gu binga'n Prisiila. Bhammi dir ja'k jam jiiim na pai'r Rooma, gui' na bhaan bipio' gu Italia dibñir, na gu' gui' na bhai'r

gɛ'kam ka' na pui' tii' Klaudio, bhai' dhir mai' ja aadi bix nam ji'k bha ja'p ka oi'ñkat gu Israel kam ja'tkam, pui' ku mit ba' mu ja'k ma oi'ñcham. Ba' gu Paablo ma ja paxiaram mu ja'p nam pai' oi'ñka'.

³ Ba' na gu' pu chu'm ka'm bhaan jup tu juanda' gu Paablo nam jax chu'm ka'm bhaan tu juanda' gui', nam jup tu buada' gu gɛ'gɛr jajannulh nam ja ga'rada' nam ja ba'kichdha' gu ja'tkam, ba' mi' pu bhai' ji chu jua gu Paablo ja biiim.

⁴ Ba' na pai' dhuuk jum aajidha' na cham tum juanda', ba jimia' gu Paablo mu ja'p nam pai' tu daanda' gu Israel kam ja'tkam. Ba' gammiji ba ji chu ja a'gidha' na tiix aa'nda' nam ba ti jii'ñdha' git buiñor guch Xoi'kam, gio gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam ba pui' ip.

⁵ Ba' na mit pai' dhuuk mummi ba ai gu Siilas gio gu Timoteo bhammi dir ja'k na pai' bhaan bipio' gu Masedoonia dibix, cham tu' ka tu jua gu Paablo, dai nat pix bhaan ji bam na gammiji tu ja a'gi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam gux bhai'm kai'chdham ñi'ook, na pui' ja titdada' na gu Jesus jir di' guch Xoi'kam gui' na saak Dios pu'ñi bhai' ba jootsa'.

⁶ Gu' ji na gu' gui' ni ji'x kum ti jügi'ñdha', dai na mit bhai' pix ji bhaak, gio na jax aa' kum pu titda na jax cham jir am. Ba' gu Paablo xixiixkak gu jajannulhi'ñ na sap ba' bhaan jix maati' ka' na mit cham kigalh gu pui' na jax ti pup tu ja a'gidhimik, jup ja titda ba':

—Dho gu' aapi'm dho ba' diih bar jam kuiñcha ka' na jam tulhiiñchuda' gu Dios, aañ cham tu' kar jiñ kuiñcha ka', nañ gu' aañ ba jam aagi'ñ. Ba' xib dir ja'p ja'k dai gu jai' ja'tkam jañ pix ba tu ja

a'gi'ñmira' nam cham jir Israel kam, na pim gu' aapi'm cham kaim.

⁷ Ba' daipu' nat pu'ñi xi ja tiidak gu Paablo, mi' dhir pu jii na pai' tum daanda', mu ja'k ba' pix ji ai buiñor maa'n gu maa'nkam na pui' tii' Tiisio Juusto, gui' na gammiji tu daanda' buiñor gu Dios gio na mi' dhir ja'p amuub kioka' bii'gan mi' nam pai' tu daanda' gu Israel kam ja'tkam.

⁸ Ba' maadit gui' nam bhair' g'e'g'er kam ka' nam pai' tu daanda' gu Israel kam ja'tkam Krispo tiigim, ba ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam ja bii' gui' nam ji'k jir jum maap oi'dhagim ka', gio ba' jai' gui' nam jir mi' kam Koriinto. Pui' mui'p ti jii'ñ jamit buiñor guch Xoi'kam moo jano' na mit jax kai gux bhair'm kai'chdham ñi'ook gio na mit pum bopko ip.

⁹ Ba' maa'nnim tukaa' ba kai gu Paablo nat bhair' ba ñio guch Xoi'kam jix dhaam dir, jup titda:

—Cha'p toodon ka' Paablo. Aap moo xi chu ja a'gi'ñchu'nda' gu ja'tkam gux bhair'm kai'chdham ñi'ook, xi oidhidha' ap moo,

¹⁰ nañ gu' aañ jum a'm ti niidhim jia. Ba' cham ji'xkat jaroi' jax jum dooda', sia ku tii xim mu'aam, ja'p dho ji nañ gu' aañ mui' ya' ka ja bia' gu ja'tkam ya' dhi g'e' kiicham nam ka ti jii'ñdha' aañ jiiñ bui.

¹¹ Ba' mi' pup oiri ip gu Paablo na pai'r Koriinto, maa'n oi'dha' dho moo daman taak mi' juruuñ, tu ja a'gi'ñdha' ba' gu ja'tkam gux bhair'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios.

¹² Gu' ji na gu' jano' na pai' dhuuk jup bar g'e'kam ka' gu Galion bii'x kap na ji'x bhaan bipio' gu Akaaya dibii', maap xim daagik jamit gu Israel

kam ja'tkam ba daa gu Paablo, pu bhik jamit dho gu' mu na pai' daaka' gu gè'kam.

13 Ba' mu ji aichdhak bhai' ji iattulh jamit, jup kai'ch am:

—Aach ya' bai'ñchu' dhi maa'nkam na ya ja'p oirit pui' ja titda gu ja'tkam nam sap buiñor tu daanda' gu Dios na jax ja'k cham jir am nach pui' ja'k tu daanda' aach, na gu' maakam tu aagix aach jich bui.

14 Ba' kia'pix mui' bax chu a'gam kat gu Paablo, gu' ji nat gu' mui'p ba ñio gu Galion, jup ja titda gu Israel kam ja'tkam:

—Aa gu' dhi' matgim na pim tu' a'gañ jaaduñ, gu' dhi' gu tu' ji no't jax dhuu no' giilhim jir jix buam jum duukam piam no't jaroi' mua nañ ba' dho gi cham jax ji chi'ji jam kaaya' git ji na pim jax kai'chdha' aapi'm na pim jir Israel kam ja'tkam.

15 Gu' ji na gu' gu tu' ñi'ook ki'n pix nam jax tu a'ga gu ja'tkam, gio na jax ja'k pui' tu aagix aapi'm jam bui na pim tu jimda', gu' dhi' aañ cham maat ji, diilh japim mu pui' xi dhuu na pim jax ilhii'ñdha'.

16 Ba' pui' xi ja tidak mi' dhir gammiji xi joot.

17 Ba' gui' palhip gama ja'k na mit ji bhii, bhai' ji o'bhai mit gu Soostenes gui' na mi'r gè'kam ka' nam pai' tu daanda', daagik jamit gibiiimik. Ba' gu Galion cham tu'p jum buixi'ñ sia ku mi ja'p jax chum bua.

Gu Paablo na gio ja'k jup ba gixia' Antiokiiya ja'k, mi' dhir ba' giop ba jimia' na tu a'gara' gu ñio'ki'ñ gu Dios, ba' dhi' ki'n bar baikim ka'

18 Ba' mui' tanoolh mi' kapup xi juruuñ gu Paablo na pai'r Koriinto. Gatuuk ba' mi' dhir ba

jii ja b̄im gu Prisiila gio gu Akiila, dai na mit jax ja tabuimgi gui' nam ti j̄igi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam. Pu jii mit ba' mu ja'k na pai' bhaan bipio' gu Siiria dib̄ir, dai na mit jax bha t̄itis bhaan gu ḡe' kanuub. Ba' b̄ipi' dir nat chakui bha tis gu Paablo bhaan gu ḡe' kanuub, soosnapan xi j̄iak gu kuupa'n na ba' bhaan jix maati' ka' nat ba tu kuugalh gu pui' nat jax ja'k tu dai b̄ipi' dir na pu tu duñia'.

¹⁹ Ba' na mit pai' dhuuk bhammi dir ba ai Eepeso, bhai' pix juugit oi mit gu Paablo gu Prisiila gio gu Akiila. Ba' ma jii gu Paablo mu ja'p nam pai' tu daanda' gu Israel kam ja'tkam, ba' mu ji ēk bhai' ji chu ja a'gi b̄ix nam ji'k mi'm jumpa'nda'.

²⁰ Ba' gui' t̄i soi' ba t̄ida am na sap ji'k tanoolh pup mi' ka xi juruuñdhai ja bui, gu' ji na gu' cham jup aa'.

²¹ Dai nat ba jii jup xi ja t̄idak:

—Gioñ ya ja'p jup ba jam paxiaraidha' jia no' moox aa'nda' git gu Dios.

Ba' daipu' xi ja t̄idak bhai' dhir pu jii Eepeso, dai nat jax bha tis bhaan gu ḡe' kanuub.

²² Ba' nat pai' dhuuk mumm̄i ba ai Sesareeya, mi' dhir jup ma jii bhammi ja'k Jerusaleen nat ba ja paxiaram gui' nam ti j̄igi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam. Ba' na bhammi xi oilhimik, bhai' dhir mu ja'k jup bh̄i na pai'r Antiokiiya.

²³ Ba' mumm̄i dir Antiokiiya ji'kchi jurni'ñ ki'n mi' dhir giop ma jii gu Paablo bhammi dir ja'p na pai' bhaan bipio' gu Galaasia dib̄ir gio ba' gui' na bhaan jup bipio' gu Priijia dib̄ir na ja guguuxdhim gui' nam ti j̄igi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, na pui'

ja tít daim nam sap gammiji ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam.

Gu Apoolos na Eepeso ji oirit ba tu a'gada' gux bhai'm kai'chdham ñi'ook

²⁴ Ba' jano' bhammi ñir ja'k jup ba ai na pai'r Eepeso maa'n gu Israel kam maa'nkam na pui' tii' Apoolos na mu ja'k kiokat Alijandriiya. Ba' dhi' dhi maa'nkam joidham jix bhai' xi buada' na pai' dhuuk xi chu a'gada', gio nax bhai'x mat ka' mi' na mit pai' tu ua'nak gui' nam bijik bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios.

²⁵ Na mit gu'x bhai' tu mamtuxdhak na jax ja'k mi' pui' jiidma' na jax jix aa' guch Gi'kora', pui' ku ba' joidham jix bhai' xi buada' na pai' dhuuk xi chu a'gada' na jax jir tu'm kam gu Jesuus, sia ku gu' daipu' kax mat ka' na jax jir jum duukam ka' na tu bopkonaimik gu Juan.

²⁶ Ba' bhai' ji chu a'ga gu Apoolos gux bhai'm kai'chdham ñi'ook mu ja'p nam pai' tu daanda' gu Israel kam ja'tkam. Ba' na mit pai' dhuuk ba kai gu Prisiila gio gu Akiila, mu ja'p jamit dilhkob xi baidhak jix bhai' xi aagi'ñ na jax pik ja'k jir silhkam gu pui' na jax tu a'ga bhaankam gu Dios.

²⁷ Ba' na pai' dhuuk bhai' ñir bar jimdam gu Apoolos bhammi ñir ja'k na pai' pui' ti tii' Akaaya, jix io'm xi guguux jamit gui' nam ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, gio ba' maa'n u'uan jamit mui'p xi maa na sap ja makia' gu bhammi ñir kam gui' nam pui'p ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam. Ba' gu u'uan pui'm kai'chim nam sap pix jix bhai' tii'da' gu Apoolos na pai' dhuuk bhammi ñir ba aaya' ja bui. Ba' nat pai' dhuuk bhammi ñir ba ai

na pai'r Akaaya, jix io'm bhai' jim guguux jamit gui' nat ji'k pu bii'pi' dir ja a'm ba ti tii' gu Dios nam ti jii'ñdha' buiñor guch Xoi'kam,

²⁸ na gu' gu Apoolos bhai' pui' xi ja titda gu Israel kam ja'tkam ja kaixdhat bii'x gu ja'tkam na sap cham tu'r pui' nam jax ja'k ilhii'ñ. Ba' cham bhaai' nam jax tiida', na gu' maaxik jir pui' na jax ja titda. Ba' bhaan tu ja a'gi'ñdha' mi' na mit pai' tu ua'nak gui' nam bijik bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios na pui' ja titdada' na gu Jesus jir di' guch Xoi'kam gui' na saak Dios pu'ñi bha jootsa' gatuuk.

19

Gu Paablo na Eepeso ja'k ba aaya'

¹ Ba' na bhammi dir ja'k ka oiri gu Apoolos na pai' pui' ti tii' Koriinto, gu Paablo bii'x jukgam ji bhik bhammi dir ja'k jup ba ai na pai'r Eepeso. Ba' bhai' ba ja tii' ji'kchi gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam,

² ba' ja'pni bhai' ba ja tikka:

—¿Aapi'm jam a'm jum tajaa aa gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' na pimit pai' dhuuk ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam?

Ba' gui'p kai'ch am:

—Aach pu cham maat jia nar tu'p tu'm da' gu tu'x Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda', nach gu' cham pai' jaroi' pu chu'm ke'ke'et na pu'ñi ja'k tuch a'gi'ñ.

³ Ba' gu Paablo xi ja tikka na mit sap jax ja'k jum bopko, jup ja titda:

—¿Gu' jax ja'k japimit gim bopkoñ jaaduñ?

Ba' gui'p kai'ch am:

—Dho pui' na jax ja'k tu bopkonaimik gu Juan.

4 Ba'p ja titda gu Paablo:

—Dho gu' gu Juan ja bopkonaimik dho gui' nam ji'k jix aa'nda' nam mi' pui' ba jiidma' na jax jix aa' gu Dios, ku gu' pui' xi ja titdat ji nam sap ti jii'ndha' buiñor gui' na jaroi' gatuuk bha jimda', na dhi' aagit jup kai'chdha' gu Jesusus.

5 Ba' gui' na mit pui' ji' ji kexek gu Paablo na pu'ñi tu ja a'gi'ñ, giop mam bopko mit buiñor gu Gexkam Jesusus.

6 Ba' nat pai' dhuuk bhai' xi ja daa gu Paablo, pu ja a'm jum tajaa gux Dhuudu' kam jix Uañ Li'mda', ba' jai' ñiiñio'k ki'n bhai' ji chu a'ga mit. Mi' dhir ba' dai nam ba tu a'ga bhaankamu'n gu Dios, na gu' pui' ja'k ja jujurtu'n.

7 Ba' dhi' bix nat ji'k ja a'm jum tajaa gux Dhuudu' kam jix Uañ Li'mda', aix am mambhix daman gook gu chichio'ñ.

8 Mi' ba' pu oirida' gu Paablo, baik masaa'n dho moo mi' juruuñ. Ba' gammiji ba ji jimia' mu ja'p nam pai' tu daanda' gu Israel kam ja'tkam na pai' dhuuk jum a'jida' na cham tum juanda', ba' gammiji ba ji chu ja a'gidha' gu ja'tkam cham ji choo'nnit na pui' ja titdada' nam sap ba ti jii'ndha' buiñor guch Xoi'kam na sap ba' pu'ñi ja'k gammiji ja a'm ba ti niidhidha' gu Dios.

9 Gu' ji na gu' jai' ni ji'x kum cham ti jii'ndha' gu dhi' pui', dai na mit bhai' pix giilhim ji ai'chux guch Xoi'kam gui' na ja'p ji buusan na jax gu xibkam gu boi, na jax aa' kum pu kai'ch na jax cham jir am ja kaixdhat gu mui' ja'tkam nam mi'p tu'ii'. Ba' gu Paablo mi' dhir ba jii ja bui xi ja baidhak dai gui' nam ji'k ti jii'ndha' buiñor guch Xoi'kam. Ba' maa'n kap xim taiñbuidhak gu ba'aak

mi' na pai' tu ja mamtuxi'ñdha' gu ja'tkam maa'n gu maa'nkam na pui' tii' Tiraano, mi' ba' pu tu ja mamtuxi'ñdha' gammiji, dai na ji'x juugit pix gu tanoolh.

10 Gook oidha' juugit ba' tu ja mamtuxdhak, ba' biiix jup kai mit gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Gi'kora' gui' nam bha ja'p oi'ñka' na ji'x juugit bhaan bipio' gu Aasia dibiiir, pui' na jax gu Israel kam ja'tkam gio gui' nam cham jir Israel kam.

11 Ba' joidham jix kii'p jum duukam jix bhai' xi chu buada' gu Paablo, na gu' palhbui'ñdha' gu Dios, na gu' bhaan ti niidhidha'.

12 Sia ji gu' gu papñios ga'n gu Paablo gam jajan-nulhi'ñ nam ja u'tiki'ñdhat ja a'm xi ja da'ñxi'ñ gux kako'kkam, pu duduar am. Ba' jai' na ja a'm jup tui'ñgit gu cham kikii' i'ii'mda', pu biiix ja a'm dir bubua mit.

13 Ba' jai' ji'kchi gu Israel kam ja'tkam bha ja'p jup oipoda' am nam pui' mai'p ja jootosda' gu cham kikii' i'ii'mda' na ja a'm jup tui'ñgida' gu ja'tkam. Ba' tii ilhdhat am nam bhaankam gu Jesus mai' xi ja jootsa' git gu cham kikii' i'ii'mda' na bhaan jup tui'dhi' maa'n gu maa'nkam. Ba' bhai' ji ja ñiok jamit, jup ja titda am:

—¡Aach ya' pu jam titda bhaankamu'n gu Jesus, gui' na jaroi' Paablo bhaankam tu a'ga, na pim mu ja'k bubuakia' bhai' dhir bhaan dhi maa'nkam!

14 Ba' dhi' pu'ñi ja'k ja titdadat mai' ja jootosda' am gu cham kikii' i'ii'mda' gu xijum gook maamra'n maa'n gu Israel kam maa'nkam na pui' tii' Esseeba, gui' nar ja gø'kam tuk ka' gui' nam ja a'mkam tu daanda' gu ja'tkam mu ja'p na pai' tum daanda'.

15 Gu' ji na gu' maa'nnim nam mi' pui' ka titdatu' gu maa'nkam na bhaan jup tui'dhi' gu cham ki' ii'mda', jotmoda' mui' ji ñio, jup kai'ch:

—Jix maat iñ dho gu Jesusus, gio gu Paablo pui'ñ jup jix maat nar jaroi' dha'. ¿Gu' aapi'm jir jaroo da' ku pim ba' bha ja'k puñ chitda?

16 Ba' daipu' xi chi'ik, pu mui' jimii gu maa'nkam na bhaan jup tui'dhi' gu cham ki' ii'mda'. Mi ja'p dho gu' nai' ji ja gibiimi na ji'x jix oo', pu bix dho gu' tu ja saasxichulh gu ja jajannulh. Pui'x dha'npak jamit pix ba jiboi'ññor giox kako'ktulhdhix kam.

17 Ba' na mit pui' ba ti kai gu Israel kam ja'tkam gui' nam mi oi'ñka' Eepeso, giilhim jix chooto'n jamit, gio gui' nam cham jir Israel kam ba pui' ip. Ba' mui' kap pix ja'x pui' tum a'gada' bhaankam gu Gè'kam Jesusus.

18 Ba' jai' mui' gu ja'tkam gui' na mit ji'k ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam mi aajidhat ja kaichdhat gu ja'tkam pui' ba titdada' am gu Paablo nam sap cham ka aa' nam pui' ja'k tu jimda' nam jix buam tu buimik bi'pi' dir.

19 Ba' jai' mui' gui' na mit bam mantuxdhak gu jiboiñ mi ja aichdhak ba ja mii'ñ jamit gu ja u'uan ja nii'ñchudat gu mui' ja'tkam, gui' na mit bhaan mi' ba tum mantuxdhak gu jiboiñ. Ba' nam xi chu ja'kilhi'ñ nat ji'k ka'm mi' ba ti mii' gu u'uan, jup jum duu gook oo'm daman mambhix miil gu bapaiñum tuumiñ jix chooto totbikdam.

20 Ba' dhi' pu'ñi mui' kap pix ja'x pui' tum a'gada' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ guch Gi'kora', gio ba' na bix aixim jix ki'p jum duukam jup tum buada' na ba' bhaan jix maati' ka' nar gè'kam.

21 Ba' gatuuk pui' ba kai'ch gu Paablo na sap giop paxiarmira' bhammi dir ja'p na pai' bhaan bipio' gu Masedoonia dibiiir, bhai' dhir sap ba' mu ja'k jup bhiiya' na pai' bhaan jup bipio' gu Akaaya dibiiir. Mi' dhir sap ba' bhammi ja'k jup bhiiya' Jerusaleen, gio ba' moop kai'ch ip na sap bhammi na xi e'ejji Jerusaleen bhai' dhir Rooma ja'k jup bhiiya'.

22 Ba' jai' biiipi' gook mui' ba pup xi ja joot gui' nam oi'ñchu'nda' nam palhbuidhidha' tu' na pi'x ki'n, nam sap biiipi' bhammi dir ja'p ba' oipoda' na pai' bhaan bipio' gu Masedoonia dibiiir. Ba' dhi' nat jaroi' mu ja joot, maa'n jir Timoteo, maa'n ba'r Erasto ip. Diih ba' bhammi dir pup oiri' gu Paablo na pai' bhaan bipio' gu Aasia dibiiir, ji'kchi tanoolh bhai' xi juruuñ nat ba' moo ba jii.

Nam ba bhaaku' gu Eepeso oi'ñkam

23 Ba' jano' bhai'p ji bhaak jamit gu ja'tkam gui' nam bhai' oi'ñka' Eepeso na mit bhaan ji chu a'gak guch Xoi'kam,

24 nat gu' maakam ja iatgi maa'n gu maa'nkam na pui' tii' Demetrio. Na gu' dhi' dhi maa'nkam jup tu buada' gu i'lhich didios jix a'bhar totbik-dam pu chuutu'm na jax gu ge' ubii dios tugi'ñ na pui' tii' Artemiisa, gio nam pu'ñi chichiop kir jup tuuttuda' gu i'lhich didios. Ba' gui' nam ji'k palhbui'ñdha' nam jup tu buada', jix dha'ram ja namki'ñdha'.

25 Ba' maa'nnim biiix dhi' ji' nam ji'k palhbui'ñdha', gio gu jai' nam pu chu'm ka'm jup tu juanda', ba ja bai nam mi'p tui'ka' buiñor. Ba' na mit pai' dhuuk biiix mi' ba ai, jup ja titda:

—Aapi'm jiñ jaaduñ, na pim jax bax maat bo jia na joidham jir am dhi' nach tu' bhaan tu juan.

²⁶ Gu' ji na gu' buam pix ba tum bua na pim jax ba ti nai'ñ, gio na buam pix ba tum kai'ch na pim jax ba tɛ kɛɛ, na pui' kai'ch gui' na saak jir Paablo nam sap cham tu'r didios gui' nam pu'ñi ja'tkam jup ja bua gu didios. Ba' mui' ja'tkam ba ja iatgi pu'ñi ji ja titdaimik, gio gu' bix kap ip na ji'x bhaan bipio' gu Aasia dibir, cham tu' dai ya' na pai'r Eepeso.

²⁷ Ba' dhi' pui' aañ jiñ bui cham jir am, nam gu' cham ka ja nini'i'ñdha' gu ja'tkam dhi' nach tu' bhaan tu juan, gio gu chiop mi' na pai' kiik guch ñaan Artemiisa, pui' dho cham jup ka nini'i'ñdha' am, nam gu' cham gɛ'kam ka ilhii'ñdha'. Ba' cham ya' ka tu daanda' am gui' nam ya' buiñor tu daan bix kap dir na ji'x juugit bhaan bipio' gu Aasia dibir, gio ba' nai' ja'p bix kap dir na ji'x jir oi'ñga'n.

²⁸ Ba' na mit pu'ñi kai gui' na mi' pui' ja titda, giilhim bhaakuk pix jiiñak gi mit, jup kai'ch am:

—iGu' dhi'r gɛ'kam ji dhich ñaan Artemiisa nar jich dios tuk bix nach ji'k jir ya' kam dhi Eepeso!

²⁹ Ba' mi' cham bhai' nam jax kam duñia' gu ja'tkam nam ji'k mi oi'ñka' na ji'x jir gɛ' kiicham, nam gu' cham ka maat na jax pik ja'k jir silhkam. Ba' ba daa mit gu Gaayo gio gu Aristaarko, gui' nam maap jiiim gu Paablo, nam jir bhammi dir ja'k kam na bhaan bipio' gu Masedoonia dibir. Ja tiibiopak jamit gamai' pix tu' ja dooda na mit ba ja baidhak mu ja'k na pai' mi' pu tum a'gada'.

³⁰ Ba' gu Paablo mui' tiir jimdam nax chu ja a'gi'ñmiram gu ja'tkam gui' nam jix bhaak, gu' ji

nam gu' cham aa' gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam.

³¹ Gio ba' jai' nam ampik mi'p ka oipo gu bhabhai' kai'chdham tugi'ñ gu Paablo mui'p ba tu joot jamit nam sappu tiida' na cham mu ja'k jimda'. Ba' dhi' bhammi dir ja'k jiiim am ja bui gui' nam biix kap jir gē'gē'kam ka' na ji'x bhaan bipio' gu Aasia dibiiir.

³² Ba' gu ja'tkam piix jiiñak biit am mi' ji jumpaxich na pai' tum a'gada'. Jai' maakam jup kai'ch am gio jai' maakam ip, nam gu' jai' mui' cham maat na mit jax kai'ñkam mi' jim jumpadak giilhim ba kai'ch gui' nam mi'x bhaak.

³³ Ba' jai' dhit gui' nam jix maat na jax jir jum duukam, ba aagi'ñ am gu Alijaanru. Ba' gu Israel kam ja'tkam mui' ji ñu'yasa mit mu ja'k nam pai'x bhaak gu ja'tkam, mi ja'p jamit ba' xi kii biipi' dir ja'k na sap ja a'mkam nokia' nam cham ja juanda'. Ba' gu Alijaanru nobii'ñ ki'n ja'p xi ja duiñ gui' nam mi' giilhim jix bhaak nam sap alhio ka xi kaaya' na jax tu ja a'gidha'.

³⁴ Gu' ji na gu' na mit pai' dhuuk ba maat na pui'p jir Israel kam maa'nkam, gio piix jiiñak jup giit mit. Miikim pa' moo nam mi' pu jiiñak, jup kai'ch am:

—iGu' dhi'r gē'kam ji dhich ñaan Artemiisa nar jich dios tuk biix nach ji'k jir ya' kam dhi Eepeso!

³⁵ Ba' gu gē'kam gui' na tu u'uanda' gu mi' dhi gē' kiicham siamri dakoo ma ja soo'mchulh nam cham ñiokda' gui' nam mi' giilhim jix bhaak, jup ja titda ba':

—Jiñ jaaduñ na pim jir ya' kam dhi Eepeso, jax dhui nam moo biix jix maat gu ja'tkam nach

aach ya' umua'ñdhix nach ji'k jir ya' kam dhi gɛ' kiicham nach nuuka'nda' dhi chiop mi' na pai' kiik guch ñaan Artemiisa, na dhi'r di' gu jodaip duiñxim nat jix dhaam dir ya gi.

³⁶ Ba' cham ji'xkat jaroi' jax dhooda', na gu'x bhai' nuukdhix. Ba' aañ pu jam titda na pim cham ñiokda', cha'pim ja'p pɪx pu tu buada' na pim jax ilhii'ñdha'.

³⁷ Na gu' dhi ja'tkam na pimit ya' ja aich, cham pai' buam tu bua am jia mi' nach pai' tu chiopi', ni kum cham pai' giilhim jup a'ga guch dios tuk na jax cham jir am.

³⁸ No' gu' dhi Demetrio tu'x a'gam gu jaroi' buiñor gio dhi jai' nam maap tu juan, dho mi'ñi dho daraa am gu gɛ'gɛrkam gui' nam jaroi' ti silhka'n, nam ja bui pui' xi chi'ya' gu tu' nam pui' ki'n jix bhaak, na ba'x maati' ka' na jaroi' silhkam tu a'gada'.

³⁹ Piam no'm gu' maakam jup jix chu a'gam, dhox bhai' pɪx jam dhop xi chu a'gai jia pai' na silhkam tu'm a'gada', cham tu' pai' na ja'p pɪx tum a'ga.

⁴⁰ Na gu' dhi' pui' na pim jax ja'k tu bua gu xib, dhi' cham jir am ji, na gu' cham bhaai'n ka' nach jax ja titda' gux io'm gɛ'gɛrkam no' mit jax dhuuk maatik bhai' jich chikka gu dhi' pui' na pim jax kai'ñkam pui' tu bua. Dho gu' pui' dhoch chiida' am na aach jir jich kuiñcha ka' na chich diilh jix buam ji chu doodak gu tu' na cham jir am.

⁴¹ Ba' daipu' xi ja titdak ba ja joot nam ba jimia' mi' dhir.

*Gu Paablo na ba jimia' Masedoonia ja'k, mi' dhir
ba' Greesia ja'k jup bh#ya'*

¹ Ba' nat pai' dhuuk ampix ji chu juu nam tii pup mi' xix bhaakut gu ja'tkam, ba ja bai gu Paablo gui' nam ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam. Xi ja guguuxdhak ba', xi ja ñio'kdhak ba jii bhammi dir ja'k na pai' bhaan bipio' gu Masedoonia dib#ir.

² Ba' b#x kap ai na ji'k kap bhaan bipio' gu Masedoonia dib#ir, ja guguuxdhidha' soi' ja titdaidhat gui' nam ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam. Gatuuk ba' bhai' dhir mu ja'k jup bhii na pai'r Greesia.

³ Baik masaa'n ba' mu ja'k jup juruun, mi' dhir ba'p bar jimdam kat bhammi dir ja'k na pai' bhaan bipio' gu Siiria dib#ir. Alhi'ch pix ba aagit na moo bhai' ba tisdia' git bhaan gu g#' kanuub, gu' ji nat gu' pui'p ba ti kai nam o'bhagi'ñ gu Israel kam ja'tkam gu bhammi dir kam. Ba' pui' ja'k g#sik gio pui' gamai' bhii b#x dib#ir ta'm, gio bhai'p buusnichu' na pai' bhaan bipio' gu Masedoonia dib#ir.

⁴ Ba' jai'p ma oi mit gui' nam ti jüigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, moo gu Soopatir gu Bereeya kam maraa'n gu Piiro, gio ba' gu Aristaarko ip, gio ba' moo gu Seguundo ip gu Tesaloonika kam, gio ba' gu Gaayo ip gu Derbe kam, gio ba' moo gu Timoteo ip. Gio ba' moo gu Tiikiko ip, gio ba' moo gu Troopimo ip, ba' dhi gook jir bhammi dir ja'k kam am na pai' bhaan bipio' gu Aasia dib#ir.

⁵ Ba' b#x dhi' ji' dhich jaaduñ b#pi' gamai' xi jii mit, bhammi dir jam ba' bach ñ#ira na pai'r Troas.

⁶ Ba' aach gatuuk nat pai' dhuuk xi buus gu piasta jano' na pai' dhuuk jum kua'da' gu paan gakhidhi'ñchix kam na cham binka' gui' na ki'n jap-

pukar, mi' dhir gamai'p ji jii chich na pai'r Piliipos bhaan gu gø' kanuub. Bhammi dir jachich ba' ba ai jix chamaam tanoolh ki'n nam pai' oipo gu jai' na mit biipi' mu jii. Bhai' chich ba' juruuñ xijum gook tanoolh.

Gu Paablo na ba ja paxiarmira' gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam gu Troas oi'ñkam

⁷ Ba' nat kia'pix mui' ba jim bhii gu simaan, maap bach jumaap jachich nach ba tu jugia' gu paan ta'tak xich jaixdhai, ba' bhai' ji chu ja a'gi gu Paablo gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam. Ba' na gu' buimgidhak bar jimdam ka', mui' pu xi chu ja a'gi'ñchu' iraab tukaa' juugit.

⁸ Ba' mi' ba'k chir nach pai'p tu'ii', jir tø'kob, gio na mui' mimiichdhix gui' na ki'n jix chu maax.

⁹ Ba' moo maa'n bha ja'p jup daa gu biapma' na pai' dhir mu ja'p jix chu maax mi' dhir ba'k chir, Eutiko tiigim. Ba' bhai' pui' ma koi na jax ka daa, na gu' pix cham jum tiimuim na tu a'ga gu Paablo. Ba' ja'xpix bhai' dhir ma ji gii, mijimmi ji dhuu bipta'n. Ba' na mit tiitmigik ti xi bamii', attiuro muukix, pu cham ji'x joiñ.

¹⁰ Ba' gu Paablo timnik daam dir xi bo'nik mi' xi koom gu biapma', jup ja titda ba' gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam:

—Cha'pim totdon ka'. Dua ji matgim dhi biapma'.

¹¹ Mi' dhir ba' gio mui'p ji chis gu Paablo bhammi ja'k daam dir, gio aach biix. Mi' dhir ba' dai nat ta'tak bach jaix gu paan, ma tu juu chich dho gu'. Gatuuk ba' gio bhai'p ji chu a'ga biix chukaa', nai' pu ji xia'. Mi' dhir ba' dai nat ba jii.

12 Gio gu biapma' jix kii' mi' dhir jup ba baidhak jamit. Ba' giilhim joidham jix bhai'm taat am na mit pui' ji' tii nat cham muu gu biapma', sia kut tɛ'kob dir ji gii.

Gu Paablo na ba jimia' mi' dhir Troas mu ja'k na pai' pui' ti tii' Mileeto

13 Ba' aach biipi' gamai' xi jii bhaan gu gɛ' kanuub, miji dir ja'p biix gakoolh jachich bhii biix suudai' dhaam. Bhammi dir jachich ba' ba ai na pai' jumaip jir gɛ' kiicham ka' ju'ndharan gu gɛ' suudai' na pui' ti tii' Aaso. Dai gu Paablo ba' cham jich oi, na gu' pui'x aa' na silh bhuya' biix dibir ta'm.

14 Ba' na chich pai' dhuuk maap bach ñaanam mi' na pai'r Aaso, mi' dhir maap ba jii chich, dai na chich jax bha tiitis bhaan gu gɛ' kanuub, gamai' pu bhii chich biix suudai' dhaam. Bhammi dir jachich ba' ba ai na pai' ilhi'ch jir dibir na pui' ti tii' Mitileene.

15 Mi' dhir ba' gio gamai'p ji jii chich gu biix suudai' dhaam bhaan gu gɛ' kanuub. Na bar buimgidhak nammi chich ba bubua amuub mi' dhir ja'p na pai' pui' ti tii' Kiiyo. Gu jumai buimgidhak ba' nammip ba ai chich na pai' jumai ilhi'ch jup jir dibir na pui' ti tii' Saamos. Mi' dhir ba' na chich gio gamai'p ji jii, bhammi dir ja'k jup ba ai chich na pai' pui' ti tii' Mileeto.

16 Ba' dhi' pu'ni ja'k jich dhuu chich, na gu' cham aa' na mik bha ja'p oilhidha' gu Paablo na pai' bhaan bipio' gu Aasia dibir. Pui' ba' cham xi paxiarmirak mu Eepeso ja bui gui' nam ti jigi'ndha' buiñor guch Xoi'kam, na gu' jootom jix

aimtu' bhammi Jerusaleen, na gu' bhammi ja'k jix buusaidham gu piasta bhaan Pentekostees ta'm.

Gu Paablo na ba tu ja a'gidha' gui' nam ja guguuxi'ñdha' gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam gu Eepeso kam

17 Ba' nach pui bhammi dir ka oipo Mileeto, ba tu ja joochxi gu Paablo gui' nam ja guguuxi'ñdha' gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam gu Eepeso kam.

18 Ba' na mit pai' dhuuk mi' ba ai, bhai' ji chu ja a'gi, jup ja titda:

—Dho gu' na pim jax bax maat jiañ jaaduñ na ñich jax ja'k tu jii aapi'm jam bui, sia gu pu jano' dir na ñich pai' dhuuk ya ja'p ai na pai' bhaan bipio' dhi Aasia dibiiir,

19 nañ gammiji tu jam a'gi'ñdha' bo bhaankam gu Dios soi'ñ ilhdhat büx jiñ jur ki'n, gam nañ xi suakit na mit gu' giilhim bhai' ji bhaak jiñ bui gu Israel kam ja'tkam, nam tii ilhdhat nam puñ dhooa' git nam jax tii ilhdhat.

20 Ku gu' cham tu' ji na ñich moo dhi' ki'n cham jup ka tu jam a'gidham, gu' ja'pji nañ mui' xi chu jam a'gi'ñchu' ji mi ja'p maaxik ja kaixdhat gu ja'tkam, gio mu ja'p jam kiikia'am ba pui' ip, gu pui' na pim jax ja'k jum guguuxdhai mi' pui' jümda' na ba'x bhai' tu jam jimda' gammiji.

21 Pui' na jax gu Israel kam ja'tkam, sia gui' nam cham jir Israel kam jañ pui' ja titdada' nam mi' pui' ba jimia' na jax jix aa' gu Dios, gio nam ba ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam gui' nar Gø'kam na Jesus tii'.

22 Ba' gu xib, Jerusaleen ja'k bhichu' iñ, na gu' pui' ja'k jiñ jurtu'n gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda'. Dai ji nañ gu' cham maat na tu'ñ dhuñia' bhammi,

23 na gu' nañ ji'k kap oilhidha' gu gø'gø'r kikcham, pui' ja'k jiñ jurtudidha' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' na sap kam aajim nam pai' dhuuk jiñ dhaagi' kañ kuupa' gio nam bix aixim jiñ chulhiinchuda'.

24 Ku gu' dhi' cham jax bua ji sia mit puñ dhoda, gu' aañ nañ jix aa' ji nañ jix bhai'ñ chaatit mi' pui' duiñchu'nda' nañ ji'x juugit duaka' gu pui' nat jax ja'k kai'ñkam jiñ a'm ti tii guch Xoi'kam, nañ pu'ñi nai' tu a'gidha' gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios na jax joidham jix chu joi'gi'n.

25 'Ba' pu xib dir bax maat iñ na cham jaroi' maadit kañ chigia' aapi'm na ñich ji'k ba tu jam a'gi gux bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga na jax ja'k jir gø'kam gu Dios.

26 Ba' aañ cham tu' kar jiñ kuiñcha ka' sia kut jaroi' cham mi' pui' jii na jax jix aa' gu Dios,

27 na ñich gu' aañ bix pui' ba tu jam a'gi na jax ja'k jix aa' na pim tui'ñgit mi' pui' jii'mda', ni ji'x kuñ cham iam xix ixchu.

28 Ba' xib dir ja'p ja'k jam a'm jum aa' na pim mi' pui' xi jii'mdat nañ jax ba tu jam a'gi'ñ na pim jix bhai' xi ja guguuxdhat gui' nam pui'p ti jii'gi'ñ buiñor guch Xoi'kam, nat gu' pu kai'ñkam jam a'm bam tajaa jia gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda'. Ba' ja'p ji buusanda' pim na jax gu bipia'dam, na pim gu' ja guguuxi'ñdha' gui' na pim maap tu daan buiñor gu Dios nam ba' cham maakam pix ba jujurtika', nat gu' ba ja saba'lh gu i'ra'n ki'n guch

Xoi'kam nat jum jaax.

29 Ba' aañ pu ba jam aagi'ñ nam gatuuk ka jai'chdhilhia' gui' nam ja'p ji bubuakia' na jax gu sisi' gux bhaa'mnagim nam jix ja ji'dilhkadam ka' gui' nam ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam.

30 Sia dho aapi'm na pim ji'k ti jügi'ñ buiñor guch Xoi'kam jam bui dhir jai'chdhilhia' am gui' nam bhai' ji ja iatgidha' gu jai' nam pui'p ti jügi'ñdha', nam jax dhuix aa'nda' pix nam ji'k jup xi ja kaichgida'.

31 Moo pim siamri xi chi'ñchukat na ñich jax ja'k jam aa'ñdhak bix ji'ma'n jano' na ñich pai' dhuuk baik oidha' jam bui juruuñdhak nañ tu jam a'gidhimik nabap tanoolh gio nabap tukaa', siañ jax xi suakit.

32 Ba' gu Dios pix jam a'm ti ni'ñdha'ñ jaaduñ na pim moo mi' pui' xi jüimdat na jax jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga na jax ja'k joidham jix chu joi'gi'n. Na gu' gui'x ai'chu'n jia na pu tu duña' na mui' xi jam kaapakada' gu jam i'ii'mda' bhaan na pim ba' gammiji mi' pui' jüimda' na jax jix aa', na ba' pui'p jam makia' gui' nat tu' ba ja iimchuda gui' nat ji'k ja a'm ba ti ti.

33 Ba' ja'pniñ ja'k jup xi jam tüdam jiñ jaaduñ na ñich cham jari' taanik gu tu' nañ a'm jum aa', nich chu' tuumiñ ni gu jajannulh nañ ja ti'ya'.

34 Gu' ja'ppi na ñich diilh jiñ ñoonob ki'n tu juanak tu saba'lh gu tu' nañ a'm jum aagaidha', na pim jax bax maat, sia gui' nam ji'k jiñ bim jüimda' ba pui' ip.

35 Gio aapi'm jañ bix pui'p tu jam a'gi'ñdha' na pim pu'ñi tu juanda' gio na pim siamri xi ja maakidhat gui' nam cham bia'ka' nam tu' ki'n tu

saba'da', pui' pim xim aagit nat pin jax ti'ik gu Gɛ'kam jich Xoi'kam na saak jix io'm jix abhaaruix no'ñ pu'ñi tu' nañ pix ja maakim gu ja'tkam, cham pui' na jax no'm ja'kbui' kat tuñ maak.

³⁶ Ba' daipu' nat pu'ñi xi ja tiidak gu Paablo, mi ja'p o'lhia'n ki'n xi kikkok ma tu daani ja bɛm gui' nam ji'k mi' pu'ñi tu ja a'gi'ñ.

³⁷ Mi' dhir ba' bɛx mui' ji ai mit gu Paablo xi suañidhat gio na mit xi koomkik,

³⁸ na mit gu'x buam jim ilh na pui' ja titda nam cham pai'ka tigia'. Mi' dhir ba' na chich pai' dhuuk ba jii, jai' bɛx dappaam jup mach oi mit mummi juugit nam pai' gu'ngukda' gu gɛ'gɛr kaknub.

21

Gu Paablo na ba jimia' bhammi ja'k Jerusaleen

¹ Ba' na chich jax bha tiitis bhaan gu gɛ' kanuub na mi ja'p sɛ' suudai' jugii'ñ, pu silh bhii chich bhammi dir ja'k na pai' pui' ti tii' Kos. Kabuimuk ba' bhai' dhir mu ja'k jup bhii chich na pai' pui' ti tii' Roodas, mi' dhir ba' mu ja'k jup bhii chich na pai' pui' ti tii' Paatara.

² Ba' mi' Paatara ba tii chich na maa'n kia'pix mi' dhir bar jimdam gu gɛ' kanuub na mi ja'p sɛ' suudai' jugii'ñ na silh jim bhammi dir ja'k na pai' bhaan bipio' gu Piniisia dibɛr, ba' aach bhaan bhai' pu xi chii'tis.

³ Ba' nammi pai' nach ba jiiim gu suudai' iraab, ba tii chich na mu ja'p pix alhi'ch jir dibɛr na pai' pui' ti tii' Chipre. Ba' aach ja'p gai dhir xi bhik, maa'n nach jiiimchu' bhammi dir ja'k na pai' bhaan bipio' gu Siiria dibɛr. Ba' silh mu ja'k

bhïchu' ich na pai' pui' ti tii' Tiiro, nam gu' mu ja'k ti tïpxidha' gu tu' nam bha tu bhiiñor bhaan gu gë' kanuub.

⁴ Ba' na chich pai' dhuuk mi' ba ai, ba ja tii chich gui' nam pui'p ti jïgi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, mi' chich ba' ja bui xi juruuñdhak xijum gook tanoolh. Ba' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' pui' ja'k ba ja jujurtuda nam pu tïda' gu Paablo na cham mu ja'k jimda' bhammi Jerusaleen.

⁵ Ba' gatuuk na chich pai' dhuuk mi' dhir giop ba jii gu xijum gook jurni'ñ ki'n, jai' ji'x juugit jup mach oi mit guch jaaduñ bïx sia dappaam gu ja bïpna' gio gu ja maamar mi' juugit na pai'r ju'ñdharan gu gë' suudai', mi' na pai' juugit jir gë' kiicham ka'. Mi' dhir ba' dai na chich mi ja'p jich o'lhia ki'n xi gu'kik ma tu daani.

⁶ Mi' dhir ba' pu jii chich, dai na chich jax xi ja ñio'kdhak guch jaaduñ na chich jax bha tïtis bhaan gu gë' kanuub na mi ja'p së' suudai' jugii'ñ. Gui' ba' mi' dhir ja'k jup ba suulh jamit mu ja'k ja kiikia'am.

⁷ Ba' mi' ji' dir na pai' pui' ti tii' Tiiro mu ja'k jup bhï chich silh na pai' pui' ti tii' Tolimaida. Ba' na chich pai' dhuuk mi' ba ai, mi'p ba ja tii chich ip jai' gui' nam pui'p ti jïgi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, ba' mi'p xi juruuñdhak jachich ja bui maa'n tanoolh.

⁸ Kabuimuk ba' mi' dhir giop ba jii chich, mu ja'k jachich jup bhï na pai' pui' ti tii' Sesareeya. Ba' na chich pai' dhuuk mummï ba ai, ma jii chich mu ja'k na pai' kioka' gu Piliip gui' na tu a'gada' gu ñio'ki'ñ gu Dios, na maadit jir di' gu xijum gook gui' nam ja palhbui'ñdha' gu noonbi'ñ guch Xoi'kam.

Ba' mi' buiñor xi chibiapuk jachich.

⁹ Ba' dhi' ji' na pui' tii' Piliip, tu maamar ka' maakob gu u'uub di'dilhdhim, ba' dhi' pui'p tu a'gada' am bhaankamu'n gu Dios.

¹⁰ Ba' ji'kchi jurni'ñ ki'n maa'n mummip ba ji buus gui' na bhaankam jup tu a'gada' gu Dios na pui' tii' Agaabo, na bhammi dir ja'k jim na pai' bhaan bipio' gu Judea dibiiir.

¹¹ Ba' na jax jim, bhai' ji dhaa gu bhiisparu'n gu Paablo, ba' ki'n xi buuprak gu diilh noonbi'ñ gio gu tootna'n jup kai'ch ba':

—Gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' pui' ja'k jiñ jurtuda nam sap gu Israel kam ja'tkam pu'ñi buuphia' bhammi Jerusaleen gui' na jaroir' bhiisparu'n dhi'ñi. Mi' dhir jam sap ba' ja chiñia' nam kuupa' gu jai' ja'tkam nam cham jir Israel kam ka'.

¹² Ba' aach na chich pu'ñi kai, bhai' tii soi' ji chi'n gu Paablo na git cham mu ja'k jimda' bhammi Jerusaleen, gio gu jai'ch jaaduñ gu mi' kam Sesa-reeya pui' tii soi'p titda am.

¹³ Gu' ji na gu' cham jich jiiigi'ñ gu Paablo, dai nat jup xich chiidak pix:

—¿Jax ku pim ba' moo ja'p dhi' ki'n jup ba suan? Aañ ba' jai' pui'x buam jup ba tu tatda', gu' aañ matgim cham jax jiñ aa' ji sia ku mit jiñ buupra bhammi Jerusaleen. Ku gu' cham tu' ji dai no' mit jiñ buupra nañ ba' cham jax jiñ aa', gu' ja'pji sia ji no' mit jiñ mua nañ cham jax jiñ aa', pix ji no' mit dhi' ki'n jiñ bhaamkidhak jiñ mua nañ mi' pui' duiñchu' na jax jix aa' gui' nar Gø'kam na Jesus tii'.

¹⁴ Ba' nat gu' cham jich kai nach jax tii pup titdaimik, aach ba'p kai'ch:

—Dho bak gu' pui' tu tui'ka' ku gi na jax jix aa' guch Gi'kora'.

15 Ba' gatuuk dai na chich jax jix kii'ch dhuu, pu jii chich bhammi ja'k Jerusaleen.

16 Ba' jai' dhit jup mach oi mit guch jaaduñ gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam. Ba' nammi nat ba jur, mach baidhak jamit nach tibiappu' mu ja'p na pai' kioka' maa'n guch jaduuiñ na pui' tii' Nasoon. Ba' dhi' bijik dir ba ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, jir mu ja'k kam ka' na pai' alhi'ch jir dibir na pui' ti tii' Chipre.

Gu Paablo na ba paxiarmira' gu Santiago

17 Ba' na chich pai' dhuuk bhammi ba ai Jerusaleen, joidham jix bhaim ilh jamit guch jaaduñ gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam.

18 Ba' buimgidhak na chich ba paxiaram mu ja'p na pai' kioka' gu Santiago, jai'p mach oi gu Paablo. Ba' ampik bir mi'p daraa am gui' nam ja guguuxi'ñdha' gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam.

19 Ba' gu Paablo xi ja ñio'kdhak ba ja aagi'ñ nat jax ja'k palhbui gu Dios nat jix kii'p jum duukam jup tu duu ja bui gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam.

20 Ba' na mit pui' ji' kai, joidham jix bhaim ilhdhak ma tu daani mit buiñor gu Dios. Mi' dhir ba' moop titda am gu Paablo:

—Dho gu'ch jaduuiñ, nap jax bax maat jia na mit mui' ba ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam gui' nam jir ya' kam dhi Israel, ba' nam gu' pui' ilhii'ñ na pui' ja a'm jum aa' nam mi' pui' jii'mda' gu pui' nat jax ja'k tu ua'nak gu Moisees na tu aagix ka'.

21 Gu' ji nam gu' ya' pui' ja titda na sap gui' nam jir ya' kam nam mu ja'p oi'dha' jai' kap na pai' jax cham jir Israel, nap sap aap pui' ja titdaidha' mu ja'p ji oilhidhat na cham kam aa' nam mi' pui' jiiinda' gu pui' nat jax ja'k tu ua'nak gu Moisees na tu aagix ka', nam sap cham ka ja matgilhchudidha' gu ja maamar na ba' bhaan jix maati' ka' nam jir Israel kam ka'.

22 ¿Jax jap ba' xi ilhii'ñ gu dhi' pui'ch jaduñ? Ja'p dho ji nam gu' pui' ba ti kaaya' gu ja'tkam na pich ya' ba ai.

23 No' pich gi ja'pni ja'k tu duu nam kapbhai' ya' jai'ch maakob guch jaaduñ na mit ba tu dai buiñor gu Dios nam tu makgixidha'.

24 Dhi'p xi ja baidhai mu jimia' mu gø' chiop nap ba' ja biiim mi' pui' xi chu kuugalhdha' na mit jax ja'k ba tu dai buiñor gu Dios. Ba' jano' na pai' dhuuk jum aaya' na pim pu'ñi ba tu kuugalhdha', aap ja a'mkam xi chu namkidha' na ba' mi' dhir ja'p ja'k bax bhaai'n ka' nam jiiika' gu ja kuup nam ba'm tigia' gu ja'tkam nap tu' ka'm nii'ñ gu pui' na jax ja'k tu aagix, nam ba' bax mat ka' na cham tu'r pui' nam jax kai'ch aap jum bui.

25 Ba' gui' nam ji'k cham jir ya' kam dhi Israel na mit pui'p ti jii'ñ buiñor guch Xoi'kam, pui' ja'k mui' ba tu ja ua'ñxi chich nam cham ka tu kua'da' gu tu' na ja bui makgixix ka' gup duiñxim didios, sia gu i'ñir nam cham kua'da' gam gu sasoi' gui' nam ja bhiikchudat ja koo'nda', gio ba' nam cham jai'x bhai' ka ja titdada' gu u'uub.

Gu Paablo nam ba dagia' gu ja'tkam na mi' ka oirida' gø' chiop

26 Ba' gu Paablo pui' tiip tu buim nam jax titda gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam. Mui' ma jii xi ja baidhak gu maakob jich jaaduñ, buimgidhak ba' dai na mit pix pui' ja'k bhaan ji baapam nam ba tu kuugalhdhim gu pui' na mit jax ja'k tu dai buiñor gu Dios nam pu tu duñia'. Mi' dhir ba' dai nat mu ba baa gu Paablo gè' chiop nat ba tu aagam nam pai' dhuuk tu makgixidha' gu Dios biix ji'ma'n.

27 Gu' ji na gu' jano' na pai' dhuuk bam aajidhat nam pai' dhuuk ba tu kuugalhdha' git gu pui' na mit jax ja'k tu dai buiñor gu Dios, ba tii mit gu Paablo na mi' oiri' na pai'r gè' chiop ji'kchi gu Israel kam ja'tkam gui' nam bhammi dir ja'p oi'ñka' na pai' jax bhaan bipio' gu Aasia dibiiir. Bhai' ji ja iatgi mit gu ja'tkam nam sap ba' bhai' ji bhaaku' buiñor gu Paablo,

28 jup ja titda am gè' ki'n:

—Gor jich palhbui'ñ jich jaaduñ Israel kam kuch daagii tulhiiñchuda' dhi maa'nkam na nai' jimdat ja iatgidhidha' guch ja'tkam tuk, na pui' ja titdaidha' na sap pur cham tu' gu pui' nat jax ja'k tu ua'nak gu Moisees na tu aagix ka', gio sap ya' dhi gè' chiop sia pur cham tu'. Daman nat ya' ja baapai gu jai' ja'tkam nam cham jir ya' kam dhi Israel, sia ku gu'x io'm tiix chu xidhuu.

29 Ba' dhi' gu Troopimo aagit jup kai'ch am, gui' nar bhammi dir ja'k kam Eepeso, nam gu' biipi' dir ka nii'ñ nam bha ja'p maap ka jim gu Paablo na pai' jax jir gè' kiicham, ba' ja'p jum aa' am nat mu baidhak gè' chiop.

30 Ba' na mit pui' ji ja kèk gu ja'tkam, giilhim bhai' ji bhaak jamit, pix giilhim ba kai'ch am biix

kap bhai' na ji'x juugit jir gɛ' kiicham. Ba' jai' dhit mu boopok bhai' pu ji dhaa mit gu Paablo, tiimirak jamit gamai' pu bhich mu ja'k na pai'r diirap dir bhai' gu gɛ' chiop, ba' xi buusaidhak jotmoda' bhai' pu tu kukpa mit gu kiki'ngob nam gu' giilhim jix bhaaktu'.

³¹ Ba' ja'p pik ba ji mu'aak jamit, gu' ji nat gu' moo ampik pui'p ba ti kai gu ja gɛ'kam tuk gu sandaarui'x gu Rooma kam nam giilhim jix bhaak gu ja'tkam bix kap na ji'x juugit jir gɛ' kiicham.

³² Ba' nat jax maap ja jumaap gu sandaarui'x chugi'ñ mu dai'bus. Ba' na mit ba ti gu ja'tkam na mui' ba milhchu' gu ja gɛ'kam tuk gu sandaarui'x gio gu jai' sandaarui'x chugi'ñ, mi' pui' pup tu'ii' am nam mi' ka gibchu' gu Paablo, cham ka juan am.

³³ Ba' gu ja gɛ'kam tuk gu sandaarui'x mui' xi ɛk mia'n xi dhaagik gu Paablo xi ja chia gu sandaarui'x chugi'ñ nam buuphia' gook bapaiñum titropiñ ki'n. Mi' dhir ba' ba ja tikka gu ja'tkam nar jaro'i' dha' gio nat tu' jax dhuu gu tu' nar jix buam jum duukam kum ba' mi' bax mu'aam.

³⁴ Gu' ji na gu' cham maatit ja kɛɛ, nam gu' giilhim gɛ' ki'n bha jiiñak gio nam bix aixim kai'ch, jai' maakam jup kai'ch am gio jai' maakam ip. Ba' pui' ma tu chia nam bhika' gu Paablo mu ja'k nam pai' oi'ñka' gu sandaarui'x.

³⁵ Ba' na mit mu ba aich na pai' dhir mu tim tissa'n mi' na pai' dhir jax mui' ji chum bapki miji' nam pai' oi'ñka' gu sandaarui'x, tɛ'kob daagik ma bhik jamit gu Paablo nam ba' cham daagi mu'aa' gu ja'tkam gui' nam mi'x bhaak buiñor,

³⁶ nam gu' gatuuk dir giilhim mu boopo'

jiĩnkidhat, jup xi kai'chidhat am:

—¡Mu gor mu'aiñ dhi maa'nkam!

Gu Paablo na ba tu ja a'gidha' gu ja'tkam gui' nam jix bhaak ka' buiñor

³⁷ Ba' na mit kia'pix ba ji kuu gu Paablo mi' nam pai' oi'ñka' gu sandaarui'x, ba tikka gu ja gø'kam tuk gui' ji' gu sandaarui'x, jup titda:

—¿Cham jir am aa no' ñich alhio ka xi chum a'giñ jaduun?

Ba' gu ja gø'kam tuk gu sandaarui'x jup kai'ch:

—¿Ja'p aa griago ñi'ook ki'n tu ñiok ap jiñ jaaduñ?

³⁸ ¿Dho bak gu' cham tu' aap jir di' ji jia gu Ejipto kam maa'nkam gui' nat maa'nnim mummĩ ma ti jigialhchuda gampix jix chu gak kir ja biim maakob miil gu sandaarui'x nat ja kokda gu Rooma kam?

³⁹ Ba' gu Paablo jup kai'ch:

—Cham, aañ jir jumai ji matgim jiñ jaduun. Jir ya' kam iñ dhi Israel, mu ja'k jañich maaxir na pai'r gø' kiicham na pai' pui' ti ti' Tarso gui' na bhaan bipio' gu Siliisia dibir. Ba' aañ ja'p ti xim tiidam jiñ jaduun nap git alhioñ dho'ñcho' nañ ka xi chu ja a'gidha' dhi ja'tkam nam ya'x bhaak.

⁴⁰ Ba' gu ja gø'kam tuk gu sandaarui'x cham jax ji chi'ik jup xi chia na tu ja a'gidha' gu ja'tkam. Ba' bhai' xi kirkbok gu Paablo na pai' dhir mu tim tissa'n, ja'p xi ja duiñ gu ja'tkam nobii'ñ ki'n nam sap cham ñiokda', ba' gui' pix cham jup ñio mit. Mi' dhir ba' dai nat bhai' ji chu ja a'gi ebreo ñi'ook ki'n, jup ja titda:

22

¹ —Ea na pim alhio ka xiñ kaaya'ñ jaaduñ nañ jax jam tiida'.

² Ba'x io'm pix cham ñio mit gu ja'tkam na mit kai na ebreo ñi'ook ki'n tu ja a'gi'ñ. Ba' ja'pni mui' ji kii:

³ —Dho gu' aañ pui'p jir ya' kam dho dhi Israel jiñ jaaduñ, mu ja'k jañich maaxir na pai' pui' ti tiñ Tarso, ya' ja'k jañich ba' gi'ñir dhi Jerusaleen. Ba' buiñor tuñ mamtuxdhak jañich gu Gamalial, ba' tu maat jañich gu pui' na mit jax ja'k tu ua'nak gux io'm bijik dir kam guch bopxi kat. Pui' kuñ ba' aañ gammiji buiñor tu daanda' gu Dios ja'p na jax aapi'm jiñ jaaduñ na pim gammiji tu daanda'.

⁴ Ba' biipi' dir giilhim jix ja bhaamki'ñdha' iñ gui' nam ji'k pu'ñi ti jügi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, gui' na ja'p ji buusan nar xibkam gu boi, ja da'ngit jañ ja kukpada' gu chichio'ñ gam u'uub.

⁵ Jix maat dho gu dhi' pui' gu ja gè'kam tuk gui' nam bhai' gè' chiop ja a'mkam tu daanda' gu Israel kam ja'tkam, sia gux a'aixkam jum aa'ndam jich jaaduñ, na mit gu' dhi' muñ joot mu Damaasko jiñ maakak maa'n gu u'uan nañ ja tiñ'ñchuda' guch jaaduñ gui' nam mummì oi'ñka' gu ya' dir ja'p kam Israel, na sap ba' dhi' ki'n jix bhaai'n ka' nañ ja da'ngii bha ja ui'ka' git guch jaaduñ gui' nam ji'k ti jügi'ñdha' buiñor gu Jesus Nasareet kam, nach ba' ya' Jerusaleen ja aichdhai ja tulhiñchuda' git.

Gu Paablo na ba ja aagi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nat jax dhuuk ti jü'ñ buiñor guch Xoi'kam (Noo. 9:1-19; 26:12-18)

6 'Gu' ji na gu' gammiji gu b̄ix boi nañ mui' ka jim jix dhaam duuk, nañ kia'pix ba aajidhat mu Damaasko, ba t̄i ñich nat jiñ a'm b̄ix xikoolh bhai' ba tum ton bhammi ñir jix dhaam giilhim jix o'jo' k̄'n.

7 Ba' aañ mi' pu ia nañ jax ka jimdat, ba' ba kai ñich nat bhai' ba tum ñio bhammi ñir na pai' bha tum tanoor, jup tum kai'ch: “Aapi' Saulo, ¿jax kup ba'ñ o'bhagi'ñchu?”

8 Ba' aañ xi chikka nar jaroi' dha', ja'p jañ chitda: “¿Jir jaroop gi dha' aapi' Ḡ'kam?” Ba' gui'p kai'ch na bhammi ñir bha tuñ a'gi'ñ: “Aa dho aañi' dhor di' gu Jesusus Nasareet kam gui' nap jaroi' o'bhagi'ñchu!”

9 Ba' giilhim jix chotdon am gui' nañ ja b̄im jim, nam gu' b̄ix jup nii'ñ na bha tum tanoor bhammi ñir jix dhaam, dai nam cham k̄̄ gu jaroi' na bha ñiok bhammi ñir. Dai aañ ñilh nañ ba' k̄̄.

10 Ba' aañ giop xi chikka gui' na bhammi ñir bha ñiok, ja'p jañ chitda: “¿Tu'p jix aa' nañ jax dhuñia' aapi' Ḡ'kam?” Ba' gui'p kai'ch: “Dho nap bamgi' giop ba jimda' dho mu ja'k nap pai' ja'k jim Damaasko. Mummim ba'm aagi'ñdha' nap tu' jax dhuñia' aañ jiñ a'mkam.”

11 Ba' nañ gu' cham ka ñia nat pui'ñ dhoda gui' na bhammi ñir bha tanoordat, pui' mit jiñ ñobchik mañ baidhak mu ja'k Damaasko gui' nañ ja b̄im jim.

12 'Ba' maa'n mi'p kioka' guch jaduun Anani-iyas t̄igim nax io'm tu' ka'm nii'ñdha' gu Dios na mi' pui' jimda' nat jax ja'k tu ua'nak gu Moises na tu aagix ka', gio nam b̄ix pix joidham jix k̄galhi'ñdha' gui' nam ji'k ya' ñir ja'p Israel

mummi ja'k oi'ñka' Damaasko.

¹³ Ba' dhi' ji' dhich jaduun Ananiyas tii'gim mui' ma jii mu na mit pai'ñ chibiaptuda, jup jiñ chitda ba' mu ji eek: “Aapi'ñ jaduun Saulo, bhañ joot guch Gi'kora' nap sap giop bax ñia ka' xib dir ja'p ja'k.” Ba' mi' jotmoda' bhai' ji ñiata ñich nat jax puñ chii'n. Jix bhai' giop bax chu maax nañ nai' xi chi ni'i'ñ.

¹⁴ Mi' dhir ba' moo ja'pni ja'k bhai'p ji chuñ a'gi, jup jiñ chitda: “Jum a'm ba ti tii jiñ jaduun gu ja Dios tuk guch bopxi kat nap sap ba'x io'm jix bhai' ba machia' na jax pik ja'k jix aa', gio nap ba' tigia' maaxik gui' na jaroi'x io'm jir jix bhai'kam, gio nap ba' pu'ñi ke'ke' na bha tum a'gi'ñdha',

¹⁵ nap sap gu' aap ba'r di' ka' jia nap nai' tu ja a'gidha' gu ja'tkam na pich ji'k jax ba ti tii gio na pich jax ja'k ba ti kai.

¹⁶ Ba' gu xib jum aa' nap xim dikoo'ñdha' nap bam bakuanmira' mu ja'p pai' na jax suu'nka' gu suudai' soi'm ilhdhat bui'ñor guch Xoi'kam na ba' uañchuda' gum ua'tulhdhara'.”

Gu Paablo na ba ja aagi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nat jax dhuuk tu ja a'gi'ñmirak gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gu Dios gui' nam cham jir Israel kam

¹⁷ 'Ba' na ñich pai' dhuuk gio ya'p ba ai dhi Jerusaleen, mui' ma jii ñich mu g'e' chiop na ñich ba tu daa'ñim. Ba' nañ mi' ka tu daan,

¹⁸ ba tii ñich gu G'e'kam jich Gi'kora' nat mi ja'p bam maax, jup jiñ chitda ba': “Ba jimia' ap ya' dir dhi Jerusaleen, xib moo, nam gu' cham ji'xkat jum jii'gi'ñdha' sia kup tii ja aagi'ñ nañ jir tu'p tu'm da' aañ.”

19 Ba' aañ bhai' tii soi' ji chii'n ja'p jañ chitda: “Ja'pji nam gu'x maat nañ aañ bii'pi' dir mu ja'p nai' ja da'ngit ka ja tulhiiñchu'nda' gui' nam ji'k ti jii'gi'ñdha' aap jum bui, na jax aa' kuñ pui' ja gibdat ja ko'ktulhi'ñdha'.

20 Gio jano' na mit pai' dhuuk ma'yasimik mua gu Teeban, gui' nam a'mkam ka tu a'gat gu pui' nap jax ja'k jix aa', nam gu' bii'x jup jix maat nañ aañ jai' mi ja'p jup xi kii'k nañ ja nuukxi'ñ gu daam dir kam ja tii'dhara' gui' na mit mi ja'p xi ja darsak na mit mi' ba ji mua. Jai' ja'xbui' pui'p xiñ chaat iñ na sap pik ba'r am nam mu'aa'.”

21 Ba' maa'n na jax jiiñ chitda gu Gø'kam jich Gi'kora', jup kai'ch: “Ja'pji nap ba jimia', nañ gu' aañ jix aa' nap mik ja'k bhii'ya' ja bui gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam.”

Gu Paablo nam tii bax gii'bim ka' gu sandaarui'x

22 Ba' ja'xbui' juugit pix kai mit gu Paablo nat tu ja a'gi, mi' dhir gu' gio pix jiiñak jup suulh jamit ji, jup kai'ch am:

—iMu gor mu'aiñ dhi maa'nkam, na gu' cham jir am gu pui' na jax kai'ch!

23 Ba' pix mijii dir ji kiksa am nam pui' kai'ch, gio nam mi ja'p nai' xi ja xiixkaim gu ja jajannulh, nam gu' giilhim jix bhaak, gio gu dibii'r nam jax da'ngi nai' tø'kob xi buppa am.

24 Ba' gux io'm ja gø'kam tuk gu sandaarui'x xi chu chia nam giop baidhika' gu Paablo mu ja'k nam pai' oi'ñka' gu sandaarui'x, gio sap nam xi gii'bia' na sap ba' tu aaga' nam jax kai'ñkam jix bhaamki'ñ gu ja'tkam.

25 Gu' ji na gu' na mit pai' dhuuk ba buupra gu Paablo nam ba' moo ba gii'bia' git, ba tikka gu ja gø'kam tuk gu sandaarui'x, jup titda:

—¿Aagix aa na pim ja gibda' gui' nam ji'k jir ja'tkam tugi'ñ gu gø'kam Rooma kam, pui' na jax aañ nañ maadit jir di', gio no' pu'ñi chakui maati' no' ñich tu' jax dhuu gu tu' nar jix buam jum duukam ka' ba' gu' cham?

26 Ba' nat pu'ñi kai gu ja gø'kam tuk gu sandaarui'x, xi mii nat aa'ñdham gux io'm ja gø'kam tuk gu sandaarui'x, jup titda:

—¿Jax jap ba' ilhi'ñ gu maa'nkam na pich jich chia nach gii'bia'? Maadit jir di' gu ja'tkam tugi'ñ gu gø'kam Rooma kam.

27 Ba' nat jax pui' ti kai gux io'm ja gø'kam tuk gu sandaarui'x, mu dai'bus nat tikkam gu Paablo, jup titda:

—¿Jir silhkam aa nap aap maadit jir di' gu ja'tkam tugi'ñ gu gø'kam Rooma kam?

Ba' gu Paablo jup kai'ch:

—Jir pui' dho nap jax kai'ch jiñ jaduun.

28 Ba' gux io'm ja gø'kam tuk gu sandaarui'x jup titda:

—Aañ mui' tuumiñ tu namki nañ ba' maadit bar di' gu ja'tkam tugi'ñ gu gø'kam Rooma kam.

Ba' gu Paablo jup kai'ch:

—Ja'pji aañ ilhi'chdham dir pur pu chu'm ji.

29 Ba' pui' cham ka gii' mit gu Paablo, na mit gu' dai bax chooto'n na mit ba maat na maadit jir di' gu ja'tkam tugi'ñ gu gø'kam Rooma kam, sia ji gu' gux io'm ja gø'kam tuk gu sandaarui'x giilhim jix choo'n nat gan tu chia nam buuphia' bapaiñum titropiñ ki'n.

Gu Paablo na ba tu ja a'gidha' gu ja gɛ'gɛrkam tuk gu Israel kam ja'tkam nam tii bax iattulhdham ka'

³⁰ Ba' buimgidhak ba tu chia gux io'm ja gɛ'kam tuk gu sandaarui'x nam sap alhio ka xi dho'ñcho' gu Paablo na buupulh bapaiñum titropiñ ki'n. Mi' dhir ba' dai nat ba tu ja joochxi gu ja gɛ'gɛrkam tuk gui' nam bhai' gɛ' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam gio ba' jai' gui' nam ja'ppix jir ja gɛ'gɛrkam tuk ka', nax maachim nam jax kai'ñkam buiñor jix bhaak gu Paablo. Ba' na mit pai' dhuuk bix mi' bam jumaap mi' na pai' tum a'gada', ba tu chia nam mu baidhika' gu Paablo, mi ja'p ba' xi ja kix ja saagi'ñ gui' nam mi' bax iattulhdham.

23

¹ Ba' gu Paablo bha ja'p nai' xi ja tiigik gu gɛ'gɛrkam nam mui' mi' ba jumpax nam mi' bax iattulhdham, jup ja titda:

—Aañ gammiji mi' pui' jim jiñ jaaduñ na jax ja'k jix kii' ka'm nii'ñ gu Dios.

² Ba' gu Ananiiyas gux io'm ja gɛ'kam tuk gui' nam bhai' gɛ' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam, xi ja chia nam bha gii'bia' chiñi'ran gu Paablo gui' nam ji'k mi ja'p amuub jup tu'ii'.

³ Gu' ji na gu'p titda gu Paablo:

—Aap dho pui' ja'p jup ji buusnia' nam gii'bia' gu Dios, na gu'm tulhiñchuda'. Tii' nap gu' cham mi' pui' jim na jax jix aa' nap moo mi ja'p daakat bhai'p ba tu chian nam bhañ gii'bia' dhi ja'tkam jiñ chiñ am, sia ku gu' tii cham tu' pui' ja'k tu aagix, gio nap sap pik ba' ya' ba xi chuñ a'gidham na jax ja'k jir am nañ mi' pui' jimda' na jax ja'k tu aagix.

⁴ Ba' gu jai' gui' nam mi'p tu'ii' ip jup titda am gu Paablo:

—Jax ba' kup ba' pui' pik jup titda dhi' nat Dios gɛ'kam ki'n dai na ba' pu'ñix io'm jir ja gɛ'kam tuk ka' gui' nam bhai' gɛ' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam?

⁵ Ba' gu Paablo gio mui'p ji ñio, jup ja titda:

—Dho gu' aañ cham maait jiñ jaaduñ no' moop jir di' gux io'm ja gɛ'kam tuk gui' nam bhai' gɛ' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam. Na gu' gu u'uan ta'm pui'm kai'ch jia gui' na mit bhaan mi chu ua'nak gui' nam bijik bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios na sap pu'ñi cham jir am nañ giilhim titdada' gu jax chu'm gɛ'kam na ja silhka'nda' gu ja'tkam.

⁶ Mi' dhir ba' moo ja'pni ja'k bhai'p ji chu ja a'gi nat ba ja tii nam jai' dhit mi'p tu'ii' gui' nam pariseos jum tii'ti'nda' gio ba' jai' gui' nam saduseos jup jum tii'ti'nda', jup ja titda gɛ' ki'n:

—Aañ dho pui' maait jup jir di'ñ jaaduñ gui' nam pariseos jum tii'ti'. Ja bui maaxir jañich, ba' pui'p ti jii'gi'ñ iñ nam gio duduardat jup bapmi' gu koi'ñga'n. Pui' ku pim ba' dhi' ki'n xiñ bhaamkid-hat ya' ba xiñ iattulhdam.

⁷ Ba' nat jax pu'ñi ja tii'n gu Paablo, ma tu a'ga mit gu pariseos jum tii'tgidam ja biim gu saduseos. Mi' dho gu' cham maa'n ñi'ook kap duuk am nam tii pup xi chu a'gimik.

⁸ Nam gu' jai' maakam jup kai'ch, pui' na jax gu saduseos nam gu' pui' kai'chdha' nam sap cham tu' duduardat giop ka bapmi' gu koi'ñga'n, gio sap nam cham tu' jai'ch gui' nam jir noonbi'ñ gu Dios, ni jax chu'm ii'mda' dho sap moo ku mu pai' ka

oirida'. Gu' ba' gu pariseos pui'p kai'chdha' am ip nam sap gu' giop duduardat jup bapmi' ji gu koi'ñga'n, gio sap gui' nam jir noonbi'ñ gu Dios nam jix jai'ch, sia gu jax ña pix chu'm ii'mda' sap na mu pai' oirida'.

⁹ Gø' ki'n dho gu' pix jiiñak biit am biix nam ji'k mi'p tu'ii' nam pu'ñi kai'ch, jai' nam pui' kai'ch na cham tu'r pui' na jax kai'ch gu Paablo, jai' ba' nam pui' kai'ch na silhkam jir pui' ji na jax kai'ch. Gio jai' mi' dhir ja'p na mit jax jup guguu gui' nam sap jix mat ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios nam pui' ja'k jup tu jimda' na jax gu pariseos, jai' bhai' bhaankam jup ji ñio mit gu Paablo, jup kai'ch am:

—Dho gu' maaxik cham tu' jax bua ji dhich jaduun gu tu' nar jix buam jum duukam. ¿Jax jach gi bia' nach jup tida' no' gu' pui' ja'k aagi'ñ maadit gu nobii'ñ gu Dios na ba' pui' ja'k tu jim, piam gu jax chu'm ii'mda'? Dho gu' cham jir am dho nach jax dhui moop ba ji soo'mchulhdha'.

¹⁰ Gu' ji na gu' jai' gui' nam cham ti jügi'ñ gu dhi' pui' ja'k, giilhim cham ti jikgir am nam bhax bhaak. Ba' pui' too'nnik giop ka xi chu chia gu ja gø'kam tuk gu sandaarui'x nam giop ka xi kuupa' gu Paablo mu ja'p nam pai' oi'ñka' gu sandaarui'x nam sap ba' cham daagi' giiimii ta'tak jup dooda'.

¹¹ Ba' moo jano' nat jax gamai' ji chuk, buiñor bam maax guch Xoi'kam mi' na pai' kuup gu Paablo, ba'p titda:

—Aap moo cham jax jum aa'nda' Paablo, nam gu' cham ji'xkat jax jum dooda' sia kum jax ti ilhii'ñ gui' nam xim bhaamki'ñ gu ya' kam dhi Jerusaleen. Na gu' kam aa' nap jiiñ a'mkam bhammi dir ja'k ka tu ja a'gi'ñmira' gu ja'tkam na

pai'r Rooma ja'p na pich jax ja'k ba tu ja a'gi ya' dhi
Jerusaleen.

*Gu Israel kam ja'tkam nam maap jim jumpadai
ba tu a'ga' nam jax ja'k dui mu'aa' git gu Paablo*

¹² Ba' moo jano' buimgidhak nat jumai gamai'p
ji chu maaxir, jai' dhit maap jim jumpadak ba tu
a'ga mit gu Israel kam ja'tkam nam pui' kai'ch
nam sap mu'aa' gu Paablo. Gio na mit pui' ti nam
sap cham tu' jugia' gio nam cham tu' i'ya', nam
pai' dhuuk xi mu'ai sap nam ba' ba tu jugia'. Piam
sap no' mit gu' moo jax dhuukat cham jax dhoda,
diilh dho sap ba' cham bhai' tu ja jimia'.

¹³ Ba' dhi' na mit ji'k pu'ni ja'k maa'n ñi'ook jup
duu, aix am gook oo'm damdir ji'kchi pup.

¹⁴ Gatuuk ba' na mit pu'ni xi chu a'gak, dai na
mit ba ja aa'ndham gu ja g'e'g'er kam tuk gui' nam
bhai' g'e' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam
ja'tkam gio gui' nam ja'ppix jir ja g'e'g'er kam tuk ka'
gu Israel ja'tkam, jup ja titdaim am mu ji e'ek:

—Aach pui' ba tii nach cham tu' jugia' gio nach
cham tu' i'ya', nach pai' dhuuk xi mu'ai gu Paablo
nach ba' ba tu jugia'. Piam ku chich gu' moo cham
jax dhoda, diilh dho ba' cham bhai' tuch jimia'.

¹⁵ Ba' gu xib ja'pni ja'k jix bhaai' na pim aapi'm
mu jimia' ja biim gu jai' ja'ppix jich g'e'g'er kam tuk
na pim pu ti'npu' gu ja g'e'kam tuk gu sandaarui'x
na kabuimuk bha jam bai'ñxidhika' gu Paablo, ja'p
japim xi iatgidhai na pim jix bhai'x chikkam nat
tu' ba' jax dhuu gu tu' nar jix buam jum duukam.
Aach ba' dai nach gama ja'k pai' boi cha'm ba ti
niirda' biipi' dir nach ba' mi' pu mu'aa' na bhai' ka
bai'ñchu'nda'.

16 Gu' ji na gu' moop ja kēē maa'n gu biapma' nar tataalhi'ñ gu Paablo, ba' jotmoda' xi mii nat aa'ñdham mu na pai' kuup ja bui gu sandaarui'x.

17 Ba' gu Paablo nat pui' ji' kai, maadit ba tu joochxi gu sandaarui'x, ba' pui' ba titda nat pai' dhuuk mi' ba ai na sap mu baidhika' gu biapma' buiñor gu ja gē'kam tuk na sap ba'x xi'lhim tu a'gidha'.

18 Ba' gu sandaarui'x cham jax ji chi'ik mui'p ma baidhak gu biapma' mu ja'k na pai' daaka' gu ja gē'kam tuk, jup titda ba' mu ji ēēk:

—Aañ ya' bai'ñchu' dhi biapma' nat bhañ joot gu Paablo gui' na mu kuup, na sap jix xi'lhim xi chum a'gidham.

19 Ba' gu ja gē'kam tuk gu sandaarui'x xi ñobchik mu ja'p xi baidhak gu biapma' na pai' cham jaroi' xi ja kēēkē' nam jax kai'chdha', ba tikka ba', jup titda:

—Jax jap xiñ chidam jiñ jaduun?

20 Ba' gu biapma' mui' ji ñio, jup titda:

—Dho gu' na ñich bham aa'ñdham dho na mit maa'n ñi'ook bap duu gu Israel kam ja'tkam nam sap pik ba' bha jimii pum tida' nap kabuimuk mu ja bai'ñxidhika' gu Paablo nam sap pik ba'x bhai'x chikkam nat tu' ba' jax dhuu gu tu' nar jix buam jum duukam.

21 Ku gu' aap cham mi ja jigi'ñdha' ji no'm moo ya' pai' jümdat pui' bam titdaim, nam gu' pui' kai'ch jai' dhit gu ja ja'tkam tuk nam sap gook oo'm aixkam damdir jikchi pup mi' pai' ti nirda' boi cha'm jix ixchuixim, nam sap ba' mi' pu mu'aa' gu Paablo nap mui' ka bai'ñchu'nda', na mit gu' sap bii'pi' dir pui' ja'k ba ti nam cham tu' jugia' gio

nam cham tu' i'ya', nam pai' dhuuk xi mu'ai sap nam ba' ba tu jugia'. Piam sap no' mit gu' moo jax dhuukat cham jax dhooda, diilh dho sap ba' cham bhai' tu ja jimia'. Ba' gu xib dai aap pix nam ka xim kaim nap jax chi'ya'.

²² Ba' gu ja gø'kam tuk gu sandaarui'x pix cham jax jup tii. Mi' dhir ba' dai nat xi soo'mchulhdhak ba joot gu biapma' na sap diilh pix pui'x chu mat ka' gu pui' nat jik jax ba tu a'gi.

Gu sandaarui'x nam Sesareeya ja'k ba do'ñchopu' gu Paablo

²³ Gatuuk ba' dai nat gook ba ja bai gu sandaarui'x chugi'ñ, jup ja titda ba' na mit pai' dhuuk mi' ba ai nam sap xi ja chiña' gu jai' sandaarui'x chugi'ñ nam jix kii' bam duña' nam ba' ja'xpix gamai' ji jimia' na ji chukgia' nam do'ñchopu' gu Paablo mu ja'k na pai'r Sesareeya, jik gook jix cha'tmam oo'm sap nam jiidma' gui' nam aagix nam pui' ja tooton ki'n oipoda', gio ba' jai' baik oo'm daman mambhix aixkam ip sap gui' nam kakbai cha'm jup aagix nam oipoda', gio ba' gook jix cha'tmam oo'm ip sap gui' nam jup aagix nam dai laansas ja ua'dat jup oipoda'.

²⁴ Gio nat xi ja chia ip nam ja ulhña' gu kakbai na ba' maa'n bhaan jup jimda' gu Paablo, gio nap ja titda nam sap jix bhai' bai'ñchu' git mu aichulhdha' gux kai' Peeles.

²⁵ Damdir maa'n u'uan mui'p xi ja maa na ja'pnim kai'chim na mi chu ua'ñixchu':

²⁶ “Aañi' nañ pui' tii' Klaudio Liisias ya' dir jañ mui' xi chum guguuxi'ñ bhaan dhi u'uan nap jax jum ilhii'ñ aapi'ñ jaduun Peeles nap jir jix kai'.

27 Mi' dhir jañ ba' moo ja'pni ja'k jup xim t̃idam na mit gu Israel kam ja'tkam ya' daa dhi maa'nkam gio ba' na mit ja'p pik ba ji mu'aak, gu' ji na ñich gu' aañ mu dai'ññik ma palhbui ja b̃im guñ sandaarui'x chuk, na ñich gu' pui' ba ti kai na dhi' maadit jir di' gu ja'tkam tugi'ñ gu g̃'kam Rooma kam.

28 Gatuuk jañich ba' ti ma baidhak mu nam pai' tu a'gada' jim jumpadat gu Israel kam ja'tkam gu tu' no'm bax a'gam, nañ gu' tiix maachim nam tu' ba' ki'n jix bhaamki'ñ.

29 Ba' bhaan bhai' ji chu a'ga mit gu pui' na jax ja'k tu aagix nam tu jimda', gu' ja'p gu tu'x buam jum duukam gu' cham pai' aa' am ji na jax ja'k moor am nam ba' mu'aa', nich chu' palh̃ip jup jum duukam dho moo na jax ja'k moor am ka' git na ba' mi' pai' pu'ñi ba kuupka' git.

30 Gu' ji na ñich gu' ya' pui' ba ti kai na mit sap maa'n ñi'ook bap duu gu Israel kam ja'tkam nam pui' kai'ch nam mu'aa'. Ba' mu ja'k jañ mui' xi chu jootsa' nam mum bai'ñxidhika', gio ba' gui' nam jaroi'x bhaamki'ñ b̃ix pui'p ba ja t̃i'n jañich nam mummy jim̃i aap jum bui mi' pu ti'ya' nam jax ba' kai'ñkam pui'x bhaamki'ñ. Ja'pni daipu'.”

31 Ba' gu sandaarui'x pui'p tu buim am na jax ja titda gu ja g̃'kam tuk, ma baidhak jamit gu Paablo nat pai' dhuuk gamai' ji chuk mu ja'k na pai' Antiipatris ti t̃i'.

32 Kabuimuk ba' jai' mi' dhir ja'k ba suulh jamit gu sandaarui'x gui' nam pui' jiim ja tooton ki'n, dai gui' nam kakbai cha'm jiim jamit ba' pu oi gu Paablo mu ja'k Sesareeya.

33 Ba' na mit pai' dhuuk mummy ba ai, mi' xi maa

mit gu u'uan gux kai', gio gu Paablo mit biix mi ja'p
jup xi kiix.

³⁴ Ba' gux kai' xi jiñkuidhak gu u'uan bhai' ba
tikka gu Paablo na sap jir pai' kam. Ba' nat ba maat
nar mu ja'k kam na pai' Siliisia bhaan bipio' gu
dibiir,

³⁵ Jup titda:

—Dho bak gu'r am ji nañ jum kaaya' nap jax ja'k
xi buada' nap tu a'ga'da' no' mit ya' ba ai gui' nam
pui' xim bhaamki'ñ.

Ba' daipu' xi chi'nik ba tu chia nam kuupa' gu
Paablo pu mi' pui' na pai' jax kio diilh, na pai'
kiokat ip biipi' dir gu Eroodis kat.

24

*Gu Paablo nam cham jax dhooda' gu Israel kam
ja'tkam nam ti ba ji iattulhdha' buiñor gux kai'
Peeles*

¹ Ba' gu Ananiiyas gui' nax io'm jir ja gè'kam tuk
ka' gui' nam bhai' gè' chiop tu daanda' ja a'mkam
gu Israel kam ja'tkam, jix chamaam jurni'ñ ki'n
mummi ba ji buus na pai'r gè' kiicham ka' Sesa-
reeya ti tügim ji ja baidhat ji'kchi gui' nam ja'ppix
jir ja gè'gè'kam tuk ka' gu Israel kam ja'tkam,
damdir maa'n Jup xi bai'ñchu' gui' nax matda' ka'
na tu a'ga buiñor gu jax chu'm gè'kam, Tertulo
tügim. Ba' dhi' ji' dhi' ja'tkam mu ba ai mit buiñor
gui' na mi'r jix kai' Peeles tügim nam mi' bax
iattulhdham gu Paablo.

² Ba' xi chu joot gux kai' nam bai'ñpu' gu Paablo
mu ja'p na pai' kuupka' nam sap ba' mi' ba tu
a'ga' maap gui' na mit jaroi' mi' ba ai nam jix

bhaamki'ñ. Ba' na mit pai' dhuuk mi' ba aich, mui' ji chu a'ga gu Tertulo, jup titda gux kai' Peeles:

—Taxchaab ba'ch jaduun, moo pik ja'p joidham jix jikgim jup tu'ii' ich ji. Taxchaab ip gum matda' na joidham bix aixim jix bhai' ji chu buusnichu' aach jich bui nach jir jum ja'tkam tuk.

³ Ba' bix dhi' pui' aach gammiji bhaan g'kam ki'n jix bhai'ch chaat nap ba' moox mat ka' aapi'ch jaduun Peeles.

⁴ Ba' na cham jix io'm ba ji mikidha' nach ya' tum a'gi'ñ, ka xich kaaya' ap nach ja'pni ja'k jum tida':

⁵ Dho gu' dhi maa'nkam aach pui' ni'ñ ji na giilhim nai' jimdat ja kokdhichdhaim gu Israel kam ja'tkam, na ja iatgidhim na jax ja'k cham jir am. Dhi' dhor di' gui' nar ja g'kam tuk gui' nam nasareenos jum titi'.

⁶ Gio bhammi chiop na pai' ti giilhim jix chu xidhuu, nat cham tu' ka'm ti ti nat agree'n mu ja baapai gu jai' ja'tkam nam cham jir Israel kam. Ba' aach pu kai'ñkam ti daa nach ba' pu tidai tulhiiñchuda' git na cham tu' ka'm ti ni'ñ gu pui' na jax ja'k tu aagix aach jich bui.

⁷ Gu' ji nat gu' mu dai'ñnik jup jich baabui gu Klaudio Liisias gui' nar ja g'kam tuk gu san-daarui'x. Pui' chich dho ba' cham jax dhoda,

⁸ na gu' pui'ch chitda nach sap ya' ja'k aap jum bui tu a'ga' gu dhi' pui' nach jax ba kai'ch. Jix maat dho no' pich bhai' xi chikka dilh nap ba' ba ti jig'iñdha' nach silhkam jup kai'ch gu dhi' pui' nach jax ba tum a'gi'ñ.

⁹ Ba' gui' nam mi ja'p jup daraa gu Israel kam ja'tkam bix pui'p xi kai'ch am na jax kai'ch gu

Tertulo na mi' iattulhi'ñ gu Paablo.

¹⁰ Ba' gux kai' ja'p xi duiñ gu Paablo na sap mui' xi chu a'ga'. Ba' gui' mui'p ji chu a'ga, jup kai'ch:

—Dho gu' aañ jix bhai'ñ chaatit ya' pui' xi chi'ya' dho nañ jax ja'k jup xiñ maat, nañ gu'x maat nap aap mui' oidha' ya' bar jix kai' na ji'x juugit bhaan bipio' dhi dibir.

¹¹ Dho gu' aañ nat kia'pix mambhix daman gook tanoolh ba juruuñ na ñich bhammi ai Jerusaleen na ñich mu tu daañim buiñor gu Dios, kagit nap tikkada'ñ jaduun nar pui' nañ jax kai'ch.

¹² Ku gu' cham pai' jaroi' buiñor ñiokbo ñich ji, ni mijit irban dir gu gø' chiop kuñ cham pai' ja kokdhichu'n gu ja'tkam, ni mu ja'p pai' nam jax jum jumpadat tu daanda' gu Israel kam ja'tkam, ni sia dho moo bhai' dhi gø' kiicham.

¹³ Ku gu' dhi' pui' nam jax kai'ch dhi ja'tkam ni ji'x ji iam kur pui', cham bia' am dho nam jax ti'ya'.

¹⁴ Na gu' aañ dai jia nañ mi' pui' jim nat jax ja'k tu dai xib gu Dios gui' nam pui'p daanit gux io'm bijik dir kam jich bopxi kat, na gu' dai nax aa' nach jix bhai' mi' pui' jüimda' na jax ja'k jix ki' ka'm ni'ñ. Dhi' ba'r di' gu xibkam boi nam ja'p ilhii'ñ dhi' nam xiñ bhaamki'ñ nach diilh pix pu tu bua nach jax ilhii'ñ nach ji'k maap jich dhaa'. Gu' matgim aañ jix maat ji na jax ja'k tu aagix na mit tu ua'nak gui' nam bijik bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios, ba' mi' pui' tu daa'ñchu' iñ dho.

¹⁵ Ba' pu'ñip jix biiñak iñ aañ buiñor gu Dios na jax dhi' am nam pui' ja'k jix biiñak nam gatuuk duduadi giop baapmigia' bix gu koi'ñga'n, pui' na jax gui' nam cham u'ua'tulhdhix ka' gio gui' nam jix u'ua'tulhdhix ka'.

16 Pui' kuñ ba' aañ jiñ dhikoo'ñdhatu' nañ mi' pui' jim na jax ja'k jix kii' ka'm ni'ñ gu Dios gio gu ja'tkam ja bui.

17 'Ba' mikkat ji'kchi oidha' ki'n nañ maakam ja'k xi oilhimik na pai' jax cham jir Israel, bhai' ma jii ñich ya' ja'k nañ jir pai' kam na ñich bha ja do'ñchidham gu tuumiñ gui' nam cham bia' nam tu' ki'n tu saba'da', gio na ñich bha tu makgixidham gu Dios bhammi gɛ' chiop.

18 Ba' bhai' pui' ka tu kuugalhdhim iñ na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios, bam aajidhat nañ pai' dhuuk pui' tu kuugalhdha' git, gu' ji na mit gu' jano' pik bhai'ñ chiigik gɛ' chiop bhai' puñ dhaa gu Israel kam ja'tkam gui' nam jir bhammi dir ja'k kam na pai' bhaan bipio' gu Aasia dibir, ku gu' tii cham pai' ja kokdhichu'n iñ ji gu ja'tkam.

19 Dho gu' gui' ji jia nam ya'ni bha jimii pu ti'ya' nam jax kai'ñkam ba' pui' xiñ bhaamki'ñ.

20 Piam kum gu' dhi' nam ya'p tu'ii', dho ya' pui' xi chi'ya' am no' mit mooñ chiñ nañ jix buam tu bua gu tu' nar jix buam jum duukam jano' nañ pai' dhuuk bhammi kap tu'ii' ja bui nam pai' tu a'gada'.

21 Ja'p jañich pix xi chi gɛ' ki'n jano' nañ pai' dhuuk bhammi'p tu'ii' ja bui: “Pu kai'ñkam ya'ñ iattulhi'ñ japim nañ ti jii'gi'ñ nam gio duduardat jup bapmi' gu koi'ña'n.”

22 Ba' gux kai' Peeles mi' pui' cham ka ja kaim gui' nam mi' tii ka iattulhi'ñ gu Paablo, na gu' pui' pu tɛ kɛkɛ' na bhaan tum a'ga guch Xoi'kam gui' na pui' ji buusan nar xibkam boi. Ba'p ja titda:

—Moo chi jano' ba' na pai' dhuuk ya' aaya' gux io'm ja gɛ'kam tuk gu sandaarui'x na Liisias tii

nañ ba' jam aagi'ñdha' na jax ja'k jir am ka' gu dhi' pui' na pim tu' bhaan tu a'ga.

²³ Ba' daipu' xi chi'ñik gux kai' Peeles, ba chia gu sandaarui'x chugi'ñ na giop ka xi kuupmira' gu Paablo amuub mi' dhir ja'p, ku gu' sap cham tu' ji na moop buupulh ka' na ba'x bhaai'n ka' na ji'x mi ja'p jup xi oirida', gio nam cham ja juanda' gui' nam ji'k mi aajidhat jix chigik ka'.

²⁴ Mi' dhir ba' gatuuk nat pu'ñi ja'k xi chianik gu sandaarui'x chugi'ñ, ji'kchi jurni'ñ ki'n gio mi'p ba ai gux kai' Peeles na pai' tum a'gada', bix jup xi bai'ñchu' gu binga'n Drusiila tügim na pui'p jir Israel kam ka'. Mi' dhir ba' moo xi chu joot gux kai' Peeles nam bai'ñpu' gu Paablo. Ba' na mit pai' dhuuk mi' ba aich, bhai' ji chu ja a'gi na jax ja'k jix bhai' nam mi' pui' jiidat jix biiñak ka' buiñor guch Xoi'kam.

²⁵ Gatuuk ba' ja'pni ja'k bhai'p ji chu ja a'gi, na sap tu' cham jir am nam pu tu buada', nam gammiji tu' ka'm ti ni'ñdha' na ba' cham ja tul-hiñchuda' gu Dios na pai' dhuuk tum kuugalhdha' ya' dhi oi'ñga'n. Ba' giilhim pux choo'nnit kai gux kai' Peeles, mi' pui' dho gu' cham ka kaim, dai nat ba soo'mchulh pix gu Paablo na ka tu a'ga, jup titda:

—Bax bhai' pix tu a'ga ap jiñ jaduun. Ba jimia' ap, gatuuk jañ ba' giop bam bai'ñdha' nañ pai' dhuuk cham tu' jax buada'.

²⁶ Gu' na ja'p tii ilhdhat ip ji gux kai' Peeles na git tu' tuumiñ ba aagi'ñdha' gu Paablo na ba' ba do'ñcho' git, pui' ku ba' mi'mia'n tii bai'ñdha' nam gook dit tu a'gada'.

27 Gook oidha' dho gu' moop duu na maa'n na bai'ñdha' na ji'x juugit jir jix kai' kat. Mi' dhir nat gu' bam pataasa, jumai ba' bhaankam mi' bar jix kai', Porsio Pesto tiigim. Ba' gu Peeles, na gu'x aa' nam jix kiigalhi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam, pui' cham xi dho'ñchok gu Paablo. Diilh chi sap panaas jix maat na jax dhuñia' gui' na gatuuk mi' bar jix kai'.

25

Gu Paablo nam gio cham jax jup dooda' gu Israel kam ja'tkam nam tii iattulhi'ñdha' buiñor gux kai' Pesto

¹ Ba' mi' ba ai gu Pesto na pai'r Sesareeya nam ba' mi'x kai' ki'n ba daasa'. Ba' gatuuk baik jurni'ñ ki'n mi' dhir ma jii bhammi ja'k Jerusaleen.

² Ba' nat pai' dhuuk bhammi ba ai, bhai' ji iattulh jamit gu Paablo gu ja gø'gørkam tuk gui' nam bhai' gø' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam ja bñm gui' nam ja'ppix jir ja gø'gørkam tuk ka' gu Israel kam ja'tkam,

³ nam pui' titda na sap tu chiñia' nam mu baidhika' bhammi Jerusaleen. Gu' ja'ppi nam tii ilhdhat ji nam sap bhammi pai' boi cha'm mu'aa' git nam mui' ka bai'ñchu'nda'.

⁴ Gu' ji na gu' cham jup aa' gux kai' Pesto, dai nap ja titda pix na mi' pix kuupka' Sesareeya, na gu' sap cham xiim gio mu ja'k jup bhiiya'.

⁵ Jup ja titda:

—Mummi ji nam muñ oidha' gu jam gø'gørkam tuk nañ pai' dhuuk ya' dir gamai' ji jimia' mu ja'k Sesareeya. Ba' no' gu' moo silhkam pui'x buam

tu dooda gu Paablo, dho gu' mi' dho ba' pui' xi kai'chdha' pim nat jax pui' tu dooda.

⁶ Ba' bhammi ka pup xi juruuñ gux kai' Pesto na pai'r Jerusaleen ji'k xijum baik tanoolh, gatuuk ba' dai nat ba jii mu ja'k Sesareeya. Ba' nat mu ji ~~ek~~ buimgidhak bhammi ba daibu atooxkor ta'm na pai' daaka' gu gɛ'kam, na pai' dhir jix bhaai' na daakat nai' tu ja a'gi'ñdha' gu ja'tkam. Mi' dhir ba' moo ba tu joot nam bai'ñpu' gu Paablo.

⁷ Ba' nat pai' dhuuk mi' ba ai gu Paablo, mui' xi ai mit jix io'm mia'n gu Israel kam ja'tkam gui' na mit Jerusaleen dir mu ai. Mi' ba' bix aixim bhai' ji iattulh jamit, panaas kum moox ñii'ñdham xi kai'ch gu tu' nat jax dhuu nar jix buam jum duukam. Gu' pix ja'p kai'ch am ji, nim maa'n ku iam jir pui', pu cham dho jax dhoda mit.

⁸ Ba' gu Paablo na jax jup xim maat mui'p ji chu a'ga, jup kai'ch:

—Aañ nañ jax pix jup ba kai'ch dho nañ cham pai' dhuuk tu'x buam jum duukam jax bua, ni nañ pai' dhuuk jax kai'ch na cham tu' kam aa' nach mi' pui' jii'mda' na jax chu aagix aach jich bui nach jir Israel kam ja'tkam, ni sia dho moo gu gɛ' chiop kuñ cham pai' dhuuk jax kai'ch na cham tu' bhai', ni buiñor gu gɛ'kam Rooma kam kuñ cham pai' dhuuk buam pix tu bua.

⁹ Ba' gux kai' Pesto nax aagit nam jix kii'galhi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam, xi chikka gu Paablo, jup titda:

—¿Ka'ch ji sap mu jimia' aa bhammi Jerusaleen nach ba' bhammi tu a'ga' gu dhi' pui' na pim tu' bhaan tu a'ga?

¹⁰ Gu' ji na gu' gu Paablo jup titda pix:

—Dho gu' ya'p tu'ii' iñ ji na pai' juugit jir gɛ'kam gu Rooma kam na pai' pik jix io'm jum aa' na pim pu'ñi tuñ a'gidha'. Gio na gu' nap jax bax maat nañ aañ cham tu'x buam jum duukam jax ja buixi'ñ gu Israel kam ja'tkam.

¹¹ Gu' no'ñ gu' moo silhkam pui'x buam tu dooda' git gu tu' nar jix buam jum duukam, cham jañ dho jax kai'chit sia ku mit bañ mua, na gu' pui' ja'k pix bar am ka' git. Gu' ji nañ gu' cham tu' pui' tu bua nam jax jiñ iattulhi'ñ, cham bhai' dho ba' moo na jaroi' mui'p bañ bai'ñchu'nda' ja bui. Gu' aañ bhammi dir ja'k ji nañ jix aa' nañ bhiiya' buiñor gu gɛ'kam Rooma kam nach ba' maap tu a'ga' gui' nam jaroi'ñ iattulhi'ñ.

¹² Ba' gux kai' Pesto nat pu'ñi kai, xi ja tikkarak gui' nam aagi'ñdha' na jax ja'k jir am ka' gu tu' no' jax jix dhuñim. Mi' dhir ba' moo gio mi'p ji øk jup titda gu Paablo:

—Dho bak gu' bhammi dir ja'k bhiiya' ap ku giñ jaduñ buiñor gu gɛ'kam Rooma kam, nap gu' diihl pui' ba kai'ch.

Gu gɛ'kam Agriipa tiigim na bax kaim ka' gu Paablo na jax ja'k tu a'gada'

¹³ Ba' gui' nar gɛ'kam ka' Agriipa tiigim biima'n gu binga'n Berniis tiigim mummi ba ai mit Sesa-reeya nam paxiartudim gux kai' Pesto.

¹⁴ Ba' na mit gu' mui' tanoolh mi' juruñ, ba' gux kai' Pesto ba aagi'ñ gu gɛ'kam na jax ja'k tu tu'ii' buiñor gu Paablo, jup titda:

—Maa'n ya' kuup gu maa'nkam nat ya' pu cham xi do'ñchok gu Peeles gui' na biipi' dir ya'r jix kai' kat.

15 Ba' maa'nnim na ñich ma jii bhammi Jerusaleen, bhai' pui' bañ chitda am gu ja gɛ'gɛrkam tuk gui' nam bhai' gɛ' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam gio gui' nam ja'ppix jir ja gɛ'gɛrkam tuk gu Israel kam ja'tkam nañ sap tu chiña' nam mu'aa' gu Paablo.

16 Gu' ji nañ gu' aañ jup ja titda nach cham tu' pui' ja'k tu jim aach nach ji'k jir ja'tkam tugi'ñ gu gɛ'kam Rooma kam nach moop ba ji mu'aa' gu jaroi' no' mit pu'ñi chakui tu a'ga gu jaroi' biima'n nam xim bhabhaakui'ñdha' na ba'x maati' ka' na jax ja'k jix chu buusnia'.

17 Ba' moo jano' na mit pai' dhuuk ya' ai, pu buimgidhak ba tu chia chich nam bha baidha' gu Paablo mi' na pai' tum a'gada' nam ba' mi' tu a'ga' maap.

18 Ku gu' na mit pai' dhuuk bhai' ji chu a'ga, cham tu' pui' ja'k ji chii mit ji nañ aañ jax ja'k ilhii'ñ nam ti'ya' git, nim maa'n dho moo ku mit bhaan tu a'ga gu tu' nar jix buam jum duukam.

19 Dai nam jax ja'k tu jim diilham jamit pix bhaan bhai' ji chu a'ga na sap cham mi' pui' jim gu Paablo, gio sap na pui' kai'ch nat giop dua gu jaroi' na pui' tii' Jesus na mit tii' mua.

20 Gu' ba' aañ nañ gu' cham maat na jax ja'k jir am gu dhi' pui' nam jax kai'ch, aañ xi chikka gu Paablo no' moox bhai' nach mu jimia' bhammi Jerusaleen nañ ba' bhammi ja kaaya' gu dhi' pui' nam jax kai'ch.

21 Gu' ji na gu'p kai'ch na sap bhammi dir ja'k buiñor gu gɛ'kam Rooma kam jix aa' nam maap tu a'ga' gui' nam jaroi'x bhaamki'ñ. Ba' aañ ya' pix ka xi chu chia nam kuupka' nañ ba' mi' dhir gatuuk

mui' ba tu jootsa' nam mu baidhika' pai' na duuk jir am ka'.

²² Ba' nat pai' dhuuk tii mu na pui' xi chu a'gimik gux kai' Pesto, mui' ji ñio gu Agriipa, jup titda:

—Aañ dho pui'p jix kaim gu jaduun nap jaroi' aa' na jax ba' ja'k moo xi bua na tu a'gada'.

Ba' gu Pesto gio mui'p ji ñio, jup titda:

—Jir am dho jia nach kabuimuk kaipu'. Kagit na jax xi buada' nap kaaya'.

²³ Ba' na bar buimgidhak, mui' ma jii gu Agriipa bii ma'n gu binga'n Berniis na mit ba kaim gu Paablo na jax ja'k xi buada' na tu a'ga' mi' na pai' jax ba tum a'gada'. Dai na mit jai' xi chim tii dhak gu jajannulh gui' nam jax chu'm gø'gørkam ja ti'ka' na sap ba'x maati' ka' nam jir gø'gørkam. Mi' dhir ba' dai na mit mui' ba baap mi' na pai' tum a'gada' ja bii mu gu ja gø'gørkam tuk gu sandaarui'x gio gui' nam ji'k jir a'aixkam mi' dhi gø' kiicham. Mi' dhir ba' xi chu joot gux kai' Pesto nam bai'ñpu' gu Paablo.

²⁴ Ba' na mit pai' dhuuk mi' ba aich, mui' ji chu a'ga gux kai' Pesto, jup kai'ch:

—Dho ya' dho bap tu'ii' dhich jaduun nap saak jix kaim aapi'ñ jaduun Agriipa gio aapi'm na pim ji'k ya'p tu'ii'. Ba' dhi' gu Israel kam ja'tkam maa'n nam ya' iattulhi'ñ aañ jiñ bui, sia bhammi Jerusaleen na ñich mu jimik maa'nnim pu'ñip jiñ chitda am, gio na pix cham ji'x ikix nam bhañ chian nañ sap tu chiñia' nam mu'aa'.

²⁵ Gu' ji na gu' aañ nañ pui' xiñ aa', panaas cham tu' jax bua gu tu' nar jix buam jum duukam na jax ja'k moox bhaigit nañ tu chiñia' nam mu'aa'. Gu' ji nat gu' dñil pui' ja'k jup ti na sap buiñor ja'k

gu gɛ'kam Rooma kam maap tu a'ga' am gui' nam jaroi'x bhaamki'ñ, ba' mui' tiip jix chu jootsam ka' iñ nam mu baidhika'.

²⁶ Gu'ji na gu' cham bhai' nañ jax ja'k mui' xi chu ua'ñxidha' gu gɛ'kam Rooma kam, nañ gu' cham maat nat tu' jax dhuu dhich jaduun Paablo. Ba' aañ pu kai'ñkam bha jam bai'ñxi xib aapi'm na pim ji'k ya'p tu'ii' gio aap gɛ'kam jiñ jaduun Agriipa, na pim ba' kaaya' na jax ja'k tu a'ga' na ba' gu' aañ jup jix bhaai'n ka' nañ jax ja'k mu tu ua'ñxidha' gu gɛ'kam Rooma kam.

²⁷ Ja'p dho ji na gu' cham jir am aañ jiñ bui nañ moo ja'p pix mui'p ba tu jootsa' gu jaroi' nam mu baidhika' no' ñich cham biix mu tu joot gu u'uan na pui'm kai'chidha' nat tu' jax dhuu.

26

Gu Agriipa gui' nar gɛ'kam ka' na ba kaaya' gu Paablo na pui' kai'chidha' na ti cham tu' jax buada' gu tu' nar jix buam jum duukam

¹ Ba' gu Agriipa xi chia gu Paablo na mui' xi chu a'ga', jup titda: —Eap xi chu a'gañ jaduun nap jax ja'k ilhii'ñ.

Ba' gu Paablo nobii'ñ ki'n ja'p xi ja duiñ gu ja'tkam nam sap cham ñiokda', ba' mui' ji chu a'ga, jup kai'ch:

² —Moox bhai'ñ chaat iñ na ñich ya'ba ji chu a'ga aap jum bui gɛ'kam jiñ jaduun Agriipa, nañ gu'x maat nañ aap jum buiñ palhbuidha' gu dhi' pui' nam jax ja'k jiñ iattulhi'ñ gu Israel kam ja'tkam.

³ Nap gu' aap jix bhai'x maat jiañ jaduun gu dhi' pui' nach ji'k jax ja'k tu jim aach nach jir Israel kam ja'tkam gio nach jax ja'k tu a'gada' gu tu'

no'ch bax a'gak. Ba' gu xib aañ pum títida nap jix bhai' ka xiñ kaaya' git no'p moo pui'p ilhii'ñdha' git nañ jax jum tíida'.

Gu Paablo na ba tu aa'nda' na jax ja'k tu jimdat bii'p'í dir na chakui ti jii'ñdhat buiñor guch Xoi'kam

⁴ Bii'x jam dhox maat gu Israel kam ja'tkam nañ jax ja'k tu jimdat jano' nañ pai' dhuuk ja bui kiokat bhammi Jerusaleen, sia gu pu ilhi'chdham dir.

⁵ Pui'p jix maat am dho nañ gammiji pui' ja'k tu jimda' na jax gui' nam pariseos jum tíiti', gui' nam tu' ka'm nii'ñ bii'x na ji'k jax ja'k tu aagix. Jum aagi'ñdha' am dho no'm moo pui'p ilhii'ñdha' git nam bha jimii ya' pum tíida'.

⁶ Ba' gu xib dhi' ki'n pix ya'ñ chulhiiñchu'n am nañ mi' pui' tu daa'ñchu' gu pui' nat jax ja'k tu ja daaxdhak gu Dios gu bijik dir kam jich bopxi kat na gatuuk pu tu duñia'.

⁷ Ba' aach nach ji'k jir bopxi'ñ gu mambhii'x gook maamra'n gu Jakob, ti nñir ich na pai' dhuuk pui' ji chu buusnia' gu dhi' pui' nat jax ja'k tu ja daaxdhak, pui' kuch ba' aach gammiji tu daanda' buiñor gu Dios nabap tanoolh gio nabap tukaa'. Ba' gu xib dhi' ji' ki'n pix ya'ñ iattulhi'ñ am gu Israel kam ja'tkam, nap ba' moox mat ka'ñ jaduuiñ,

⁸ nam gu' cham ti jii'gi'ñ jia na gu Dios jir gø'kam, nax ai'chu'n na pu tu duñia' nam gio duduadiip baapmigia' gu koi'ñga'n.

Gu Paablo na pui' ba ti'ya' na giilhim ja tulhiiñchudimik gui' nam ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam

⁹ Aañ dho bii'p'í dir nañ chakui ti jii'ñdhat buiñor gu Jesus Nasareet kam, pui'ñ aa'nda' iñ nañ bii'x

aixim tu dooda' na jax ja'k dui cham jaroi' bhaan ka titi'ñchuka' git buiñor.

¹⁰ Pui' ñich dho gu' tu dooda' maa'nnim bhammi Jerusaleen ki'n gu u'uan na mit jiñ maa gu ja gø'gørkam tuk gui' nam bhai' gø' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam. Mui' ñich dho gu' ja da'ngik ja kuu nam ji'k ti jügi'ñdha' buiñor gu Jesus, gio ba' nam pai' dhuuk ba ji ja kooda', aañ jai' bix pui'p xiñ aa'nda' nar am gu pui' nam jax ja buada'.

¹¹ Gio ba' nañ gammiji ja gibdat ja chianda' nam pu ti'ya' nam cham tu' ka ti jügi'ñdha' buiñor gu Jesus. Bix kap jañich dho gu' pui' ja dooda nam ji'k kap jum jumpadat tu daanda', sia gui' nam mu ja'p oi'dha'ka' jai' kap na pai' jax cham jir Israel.

Gu Paablo na gio pui'p ba ti'ya' nat jax dhuuk ti jü'ñ buiñor guch Xoi'kam

(Noo. 9:1-19; 22:6-16)

¹² 'Ba' dhi' pix ki'n jañ mui'p ka jim mu ja'k Damaasko ji ua'dat gu u'uan gui' na mit jiñ maakak muñ joot gu ja gø'gørkam tuk gui' nam bhai' gø' chiop tu daanda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam.

¹³ Gu' ji na gu'x dhaam duuk nañ gamai' ka jim gu bix boi ja bim gui' nam jiñ oi'ñchu', ba ti ñich nat bix xikoolh jich a'm bhai' ba tum ton bhammi dir jix dhaam giilhim jix io'm jix o'jo' ki'n, cham tu' pui' na jax jix o'jo' gu tanoolh.

¹⁴ Ba' aach mi' pu ia'ri bix nach ji'k mui' ka jümdat, ba' ba kai ñich nat bhai' ba tum ñio bhammi dir na pai' bha tum tanoor, jup jiñ chitda gu ebreo ñi'ook ki'n: "Aapi' Saulo, ¿jax kup ba'ñ

o'bhagi'ñchu'? Jum ko'ktulhi'ñ ap dho aap d'ih, na gu' ja'p ji buusan nap joi' cha'm ti k'iyas.”

15 Ba' aañ xi chikka, ja'p jañ chitda: “Jir jaroop gi dha' aapi' Gø'kam?” Ba' gui' na bhammi dir bha ñiok jup jiñ chitda: “Dho aañi' dhor di' gu Jesus Nasareet kam gui' nap jaroi' o'bhagi'ñ.

16 Ba' gu xib bamgiip xi kikbo', na ñich gu' pu kai'ñkam jum a'm ba ti tii nap tu a'ga' gu dhi' pui' na pich jax bañ chi gu xib, sia nañ jax jum aagi'ñdha' gatuuk.

17 Gio nañ aañ pix pui' tu duñia' nam cham jax jum dooda' gu Israel kam ja'tkam, sia gui' nam cham jir Israel kam nañ jaroi' ja buim jootsa'.

18 Ba' dhi' ja'p kai'ñkam jañ mum jootsa' nap ja aagi'ñdha' nam ba' ba machia' nam jax ja'k mi' pui' jimia' nam ba' cham jix chu tukgam kir ka oipoda', nam ba' cham ka kaichgida' gu ja'ook. Gu' ja'ppi nam mi' pui' ba jimia' ji na jax jix aa' gu Dios, gio nam ba' ba ti ji'ñdha' aañ jiñ bui. Dhi' pu'ñi ja'k duuk ba' ba uañchudhix ka' gu ja ua'tulhdhara', gio na ba' ja a'm bi'ya' gui' nat tu' ba ja iimchuda gui' na ji'k ja a'm ba ti niidhim gu Dios.”

Gu Paablo na pui' ba ti'ya' nat pui' tu duu nat jax ja'k ti tii gio nat jax ja'k kai guch Xoi'kam

19 Ba' aañ pui' tu duu dho na ñich jax ja'k ti tix dhaam gio na ñich jax ja'k kai gui' nat bha tuñ a'gi,

20 na ñich bhai' pu ji chu ja a'gi gux bhai'm kai'chdham ñi'ook gui' nam mummi oi'dha'ka' Damaasko. Mi' dhir ba' bhammi ja'k Jerusaleen jañich bhai'p ji chu ja a'gi, mi' dhir ba' bix kap na ji'x jir Judea. Sia gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam jañ pui' ja titdaim nam cham kam

ua'tulhi'ñdha', dai nam mi' pui' ba jimia' pìx na jax jix aa' gu Dios, gio ba' nañ pui' ja titdaidha' nam jir jix bhabhai'kam ka' na ba' bhaan jix maati' ka' nam tu' silhkam cham tu' pui' ja'k ka tu jim na jax biipi' dir.

²¹ Ba' dhi' ji' ki'n pìx jiñ dhaa mit gu Israel kam ja'tkam na mit bhammi jiñ chiigik gè' chiop, gio ba' na mit ti ilhdhak nam mooñ mu'aa' git, gu' ji nat gu' cham pui' ji chu buus.

²² Ku gu' aañ maa'n ji nañ jax mi' pui' tu daa'ñchu' nañ tu ja a'gi'ñchu' gu ja'tkam gam a'aalh sia gè'gèr, na gu' gu Dios jiñ palhbui'ñchu'. Gammijiñ pui' tu ja a'gi'ñdha' na mit jax ja'k tu ua'nak gui' nam bijik bhaankam tu a'gimik gu Dios gio gu pui' nat jax ja'k jup tu ua'nak gu Moisees na jax ja'k ji chu buusnia' gatuuk,

²³ na saak pu'ñi gatuuk ya' aaya' guch Xoi'kam nam ba' mu'aa', ku gu' sap gatuuk na xi muukii, dhi' pik jir biipi' kam ka' ji na giop bamgia' duadii mi' dhir koi'nga'n tir. Mi' dhir ba' ja'p ji buusnia' na ja bi'ñxidha' gu Israel kam ja'tkam na ba ja aagi'ñdha' na jax ja'k duuji uañchuda' gu Dios gu ja ua'tulhdhara', sia gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam.

Gu Paablo na ti bax aa'nda' na git gu Agriipa cham jax ji chi'ji ba ti ji'ñdha' buiñor guch Xoi'kam

²⁴ Ba' nat pai' dhuuk ba timu gu Paablo na pu'ñi xi chu a'gimik na jax ja'k jup xim maat, gè' ki'n jiiñkit mui' ji ñio gux kai' Pesto, jup kai'ch:

— ¡Iat ap dho Paablo! Gu' na pich giilhim xi' pik ba tum mamtux cham aagix kam. Gu' ba' ampix

pui' bax ñaanbi' ap, pui' kup ba' jax ñap p̄ix ba kai'ch.

²⁵ Ba' gu Paablo jup titda:

—Ja'pji cham tu' ji nañ jix ñaanbigit jup kai'ch jiñ jaduun̄ Pesto, gu' ja'pji silhkam ji nañ ya' tu a'ga na jax ja'k jir pui'.

²⁶ Mi'ñi dho daa dhiñ jaduun̄ Agriipa na pui'p jix chu maat gu dhi' pui' nañ jax ba kai'ch. Pui' kuñ ba' aañ kaixdhat ya' pui' xi kai'ch, nam gu' b̄ix p̄ix pui'x chu maat gu ja'tkam, nat gu' cham tu'x ixchuixim pui' tum duu.

²⁷ ¿Jia nap gu' ti j̄igi'ñ jiñ jaduun̄ gu pui' na mit jax ja'k tu ua'nak gui' nam bijik bhaankam tu a'gimik gu Dios? Aañ jix maat nap ti j̄igi'ñ.

²⁸ Ba'p titda gu Agriipa:

—Alhi'ch p̄ix dho ba aagit nañ ti j̄i'ñdha' buiñor guch Xoi'kam nañ xim k̄ēē.

²⁹ Ba' gu Paablo jup titda ip gio:

—Dho gu' no' moox aa'nda' git gu Dios na git cham tu' dai aap nap ti j̄i'ñdha' buiñor guch Xoi'kam, gu' ja'pji sia b̄ix git ji nam ji'k ya'ñ k̄ēē gu xib nañ ya' tu a'ga nam pu'ñip ji buusnia' git na jax aañ, sia kum gu' cham pu'ñi buupulh dhi bapaiñum titropiñ ki'n.

³⁰ Ba' nat pai' dhuuk t̄imu na pu'ñi xi chu a'gimik gu Paablo, mi' dhir nat jax kikbo gu Agriipa gio gu b̄inga'n Berniis gio gux kai' Pesto gio ba' b̄ix nam ji'k mi'p tu'ii',

³¹ mu ja'p dilhkob jamit xi jimik ma tu a'ga, jup kai'ch am:

—Cham bhaigit ji na ya' pai' kuupka' git dhi maa'nkam, ni na cham jir am nam mu'aa', na gu' cham tu' jax bua gu tu' nar jix buam jum duukam.

32 Ba' gu Agriipa mui' ji ñio ip, jup kai'ch:

—Jir am kat ji nap do'ñcho' no' git chakui pu kai'chdha' nam bhammi dir ja'k baidhika' buiñor gu gø'kam Rooma kam nam pui' maap tu a'ga' gui' nam jaroi'x bhaamki'ñ.

27

Gu Paablo nam ba bhika' gu sandaarui'x bhammi dir ja'k Rooma

¹ Ba' na mit pai' dhuuk ba bhik gu Paablo bhammi dir ja'k na pai' bhaan bipio' gu Italia dibir ja bim gui' nam maap mi kuupich, maa'n chia mit gu ja gø'kam tuk gu sandaarui'x na pui' ti' Julio ja bim gui' nam maap jir sandaarui'x. Ba' dhi' dhi sandaarui'x pui' ja'k jix ja mat ka' am nam sap jir sandaarui'x chugi'ñ gu gø'kam Rooma kam.

² Ba' maa'n ampik mi' dhir suudai' jugi'ñ jup bar jimdam gu gø' kanuub na silh jim bhammi dir ja'k na pai' bhaan bipio' gu Aasia dibir, ba' dhi' pui'r bhammi dir ja'k kam ka' na pai' pui' ti' ti' Adramiitio. Ba' aach dhi' ka'm bhaan bhai' xi chitit, gio ba' maa'n bhai'p xi chis ip guch jaduun na pui' ti' Aristaarko na sap jir bhammi dir ja'k kam na pai' pui' ti' ti' Tesaloonika, gui' na bhaan bipio' gu Masedoonia dibir.

³ Ba' buimgidhak bhammi dir ba ai chich na pai' gø'r kiicham ka' ju'ndharan gu gø' suudai' na pai' pui' ti' ti' Sidoon. Ba' ma paxiaram gu Paablo mu ja'p nam pai' oi'ñka' gui' nam ti' jigi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam. Ba' gu Julio gui' nar ja gø'kam tuk ka' gu sandaarui'x cham jax ti, gio na mit jix bhai' dhuu sia cham pai' jax ti.

4 Ba' bhammi dir Sidoon na chich gio gamai'p ji jii gu bix suudai' dhaam bhaan gu gɛ' kanuub, miji dir ja'p jachich bhi bix gakoolh mi' na ji'x alhi'ch jir dibir na pui' ti ti' Chipre, na gu' miji dir ja'p cham pik jix io'm ti gib gu jibihl, na gu' mi' dhir ja'k pik bhai'p jibir nach pai' ja'k jiiim, ba' cham bhai' nach silh mu bhaya', na gu' bha ja'k nu'yas gu gɛ' kanuub nach bhaan jim.

5 Nammi dir jachich ba' ja'p ba noo amuub na pai'r dibir ta'm gui' na Siliisia dibir bhaan bipio'. Mi' dhir ba'x io'm gama ja'k gio ja'p jup ba bhi chich na pai' gu Panpiilia dibir bhaan jup bipio'. Bhammi dir jachich ba' ba ai na pai' Miira ti ti', gui' na bhaan bipio' gu Liisia dibir.

6 Ba' bhammi dir ampik maa'n bhai' dhir jup bar jimdam gu Alijandriiya kam gu gɛ' kanuub na silh jim bhammi dir ja'k na pai' bhaan bipio' gu Italia dibir. Ba' ba ti gu ja gɛ'kam tuk gu sandaarui'x, ba' dhi' ka'm bhaan bhai' xich chissa'ñ na chich giop ba jii bhammi dir ja'k na chich pai' ba jii.

7 Ba' cham pik xi' jimmi gu gɛ' kanuub na chich gamai' ti ji jii gu bix suudai' dhaam, na gu' pui bha jibir mu dir ja'k nach pai' ja'k jiiim, ba' siamri dikoo soi' tui'dhi' ki'n ba bubua chich na pai' pui' ti ti' Niido. Ba' mi' dhir ja'p ja'k ba bhich jamit gu gɛ' kanuub na pai' ja'k cham pik jix io'm jibir na ba' xi' pa' ba jimda'. Ba' nammi ja'k jup ba bubua chich amuub na pai' ilhi'ch jir dibir na pui' ti ti' Salmoon, miji dir ja'p jachich bhi bix gakoolh mi' na ji'x jumai ilhi'ch jup jir dibir na pui' ti ti' Kreeta.

8 Ba' gamai' bix ju'ndharan ji bhik jachich nammi dir jup ba ai na pai' pui' ti ti' Buenos Puertos. Ba' bhai' dhir mia'n bipio' baasi'n ja'k na

pai'r gɛ' kiicham na pui' ti tii' Laseeya.

⁹ Ba' nat gu' mui' tanoolh bap duu nach tii' jiiim, ba' cham kar am no' chich gio gamai' tiip ji jii gu biiix suudai' dhaam, na gu' ba miamlhim jano' na pai' dhuuk jix jiiipdharda' gio na duukda' jibiih ki'n. Ba' gu Paablo pui' ba ja titda nam ka xim niiirada' na ka xi buusnia' na ji'x juugit jix jiiipi'ñ ka',

¹⁰ jup ja titda:

—Ja'p tu tu'ii'ñ jaaduñ na cham kar am no' chich gio gamai' tiip ji jii, na gu' mu pai' ja'k dir giiisii am xi bakia' dhi gɛ' kanuub, pu biiix dho gu' mai' ti gixia' gu tu' nach bha tu ua', gio aach nach bhai'kui ko'ya'.

¹¹ Gu' ji na gu' cham jiiigi'ñ gu ja gɛ'kam tuk gu sandaarui'x, dai gui' mu ja'k ji kai gu ja gɛ'kam tuk gui' nam jix bhai' buidha' gu gɛ' kanuub nam silh bhiiichdhidha' no' gama ja'k piix jim.

¹² Ba' biiix piix pui' ji chii mit na sap cham jir am nach mi' ti niiirada' na pai' pui' ti tii' Buenos Puertos na ji'x juugit jix jiiipi'ñ ka'. Ba' mi' dhir ba jii chich mu ja'k na pai' pui' ti tii' Peniis, gui' na dhi' piix bhaan jup bipio' gu Kreeta dibiiir, nach sap ba' mu ja'k ka xi chi niiirada' na ji'x juugit jix jiiipi'ñ ka', gio na gu' mi'r am na mi' kikbo' gu gɛ' kanuub.

Na giilhim jix io'm bhai' ji jiihbia' na suudai' dhaam ka jimda' gu gɛ' kanuub

¹³ Ba' gamai' ji jii chich gu biiix suudai' dhaam bhaan gu gɛ' kanuub, na gu' palhiip piix bhai' ka jiiibiiir mu dir ja'k jurnip dir. Ba' miji dir ja'p biiix gakoolh bhiiichu' ich mi' na ji'x jir Kreeta.

14 Gu' ji nat gu' ja'xpix ja'p dir ja'k xia'lhbui bhai' ji jib giilhim jix io'm, ba' am ja'x bua gu gɛ' kanuub nach bhaan mui' ka jiim,

15 ba' ja'p ja'k gamai' ji nu'ya. Ba' cham bhai' nach jax dhui ja'k ka bua' mu ja'k na pai' dhir bha jibiiir, bhai' pix jach ba' pu daraichu'.

16 Ba' nammɪ pai' ba bubua chich amuub mi' dhir ja'p biiipgan na pai' ilhi'ch jir dibiiir na pui' ti' ti' Kauda. Ba' mi' xi chi saa'ñdhak jachich gu ilhi'ch kanuub gui' nach gatuuk dir tiimir, na gu' mi' cham pik jix io'm jibiiir, ba' dikoo pix bhammi ji chisaa'ñ jachich.

17 Gatuuk titropiñ ki'n xi buuprak jachich gu gɛ' kanuub, gio na chich xi chibaa'ñdhak gu komaarak jannulh gui' na ki'n jim gu gɛ' kanuub, nach gu' giilhim bax chotdontu' nax io'm gi'nxim bhaan gu o'ya gui' na pui' ti' Sirte.

18 Ba' buimgidhak nach nai' ti' xi chi niidhim, pui' na jax ba tum bua, ba' aach gio jai' nammip xi chu iabu suudai' chir gu tu' nach bha tu bhiiñor.

19 Ba' nat jumai gamai'p ji xia', jai' chich nammip xi chu iabu bix dhit gui' na ki'n jimmiida' gu gɛ' kanuub.

20 Ba' mui' tanoolh pu cham ton, ni gu chiichia' kut jum maax bha ja'p jix dhaam, ba' aach pu cham ka ilhi'ñ no'ch moop ka bubuakia' git mi' dhir suudai' chir, na gu' giilhim jix io'm pui' bha jibiiir.

21 Gio nat mui' tanoolh bap duu na chich chakui tu juu, ba' gu Paablo mi ja'p jich saagi'ñ xi kikbok jup jich chitda:

—Aañ moo ti' pu ba jam aagi'ñ jiñ jaaduñ nach git mummɪ pix ka darka' Kreeta, gu' ji na pimit gu'

cham jiñ kai. Ti' ba' nach jax ya' bach chulhiñaim.

22 Ba' xib tu' na jax chui'ka', cha'pim jax jum aa'ntu'nda', na gu' cham tu' jaroi' maadit bhai'mui mukia', sia kut gu' dhi kanuub mu pai' am xi jaiki.

23 Pui'ñ chitda maadit gui' nam jir noonbi'ñ gu Dios nat tukaa'ñ buim maax, nat gu' bha joot,

24 jup kai'ch: “Cha'p too'nnichu'nda' Paablo, na gu'm a'mkam aa' nap buiñor aaya' gu gè'kam Rooma kam. Ba' gu Dios pui' tu duñia' na cham jaroi' maadit bhai'mui mukia' na pim ji'k ya' jiim bhaan dhi gè' kanuub, nap gu' aap ya jim.”

25 Pui' kuñ ba'p jam titdañ jaaduñ na pim cham jax jum aa'ntu'nda', nañ gu' aañ buiñor jix biiñak gu Dios, na gu' pui' ji chu buusnia' na jax jiñ chitda gu nobii'ñ.

26 Ku ba' gu' na ka nui'ññika' ji gu jibiilh dhi gè' kanuub nach bhaan jiim pai' na ja'k jax chu'm dibii'r.

27 Ba' maa'nnim tukaa' nat gook simaan bap duu, ba maat jachich nach mummip tu'ii' na pai' pui' ti'ñ Adriatiko, nat bak mu ja'k bhich gu jibiilh nu'yasidhat, na gu' ja'p ja'k jup bhichdha' jia gio ja'p ja'k ip. Ba' moo jano' gu iraab tukaa' ba maat jamit gui' nam ua' gu kanuub nach bak mia'n ba aajim bhaan gu dibii'r.

28 Ba' xi jupaaba'n am na ji'x kax chuuk gu suudai', ba' maa'n oo'm obrasaa'n jix chuuk. Mi' dhir ba' palhiip gama ja'k na chich ji bhii, giop xi jupaabai mit na ji'x pix moo bax chuuk, ba' mambhiix daman jix chamaam obrasaa'n pix bax chuuk.

29 Ba' na gu' pix am ba tu sissapim gu kanuub bhaan gu joodai, ba' mui' xi dhado'nkosa mit

maakob gui' na ki'n cham ka jimda' gu kanuub, dai na mi' pix ba se'ka' suudai' dhaam. Mi' dhir ba' dai nam mi' pix ka tu daan buiñor gu Dios na ba' pui' tu duñia' na jotmoda' ba xia'lhia'.

³⁰ Ba' gui' nam ua' gu kanuub ti ilhdhat am nam diih mi' dhir ba jimia' git jix ixchuixim, na mi' pup se'ka' sap git gu ja kanuub. Ba' ti mui' ji chibaañ jamit gu ilhi'ch kanuub, panaas sap kum ja'p xi chu buada' git nam jai' mi' dhir ja'k mui'p xi dhado'nkosa' git gui' na ki'n mi' pix se'ka' gu ge' kanuub.

³¹ Gu' ji nat gu' ba ja ti gu Paablo, ba' ba ja aagiñ gu sandaarui'x gio gu ja ge'kam tuk, jup ja titda:

—Ba jii mit gui' nam ua' dhi kanuub. Dhi' moo mi' pai' bhai'kui ko'ya' pim no'm cham biix ya' ka jiim.

³² Ba' gu sandaarui'x xi i'ki mit gu titropiñ gui' na ki'n ka gigia'rxix kat gu ilhi'ch kanuub, mui' dho'ñcho mit ba' suudai' chir.

³³ Mi' dhir ba' na bar katukgab, soi' ba ja titda gu Paablo gu ja'tkam nam sap xi jugai gu tu' na jai'ch ka', jup ja titda:

—Gook simaan ba jip duu na pimit chakui ba ji chu juuñ jaaduñ, na pim jix chotdontu' nach panaas mi' pai' bhai'kui am xi ko'ya'.

³⁴ Ba' aañ pu jam titdañ jaaduñ na pim cham jax jum aa'ntugit xi chu jugai gu tu' nach ua', na gu' dhi'x io'm jum aa' jia no' pim dho jix aa' na pim duduatgida'. Na gu' ti cham tu' jaroi' maadit mi' pai' bhai'mui mukia' jia, nich chu' kuupa'n dho moo ku jaroi' maadit mai' bua'.

³⁵ Ba' daipu' nat pu'ñi xi ja tidak gu Paablo, bhai' ji dhaa gu paan. Mi' dhir ba' dai nat xi chu

taxchaabgidhak buiñor gu Dios mi' pui' ja saagi'ñ gu ja'tkam nai' xi ja maa ta'tak gio ba' nat bhai' ji chu juu dñilh.

³⁶ Ba' aach bhai'p jich guguux na chich ma ji chu juu.

³⁷ Ba' biix nach ji'k jiim bhaan gu gø' kanuub, aix ich gook jix cha'tmam oo'm daman baik oo'm damdir mambhiix xijum maa'n (276) pup.

³⁸ Ba' gatuuk na chich xi chu jugaak nach ji'x jix chu naa, nammip xi iabu chich gu tiriik suudai' chir na ba'x jabkam sai'chgida' gu gø' kanuub.

Gu kanuub na o'ya bhaan ji chu siispai ba jaikia'

³⁹ Ba' nat ba xia', cham maatit ti niñ am gui' nam ua' gu gø' kanuub na jax ti tiñ mu ja'p na pai' pix jix chu maax nar dibir ta'm, ba' ba tiñ mit mu ja'p na pai' dhir joidham jix komaalhim mu suu'n gu suudai' mi' na pai' dhir bar dibir.

⁴⁰ Ba' xi i'ki mit gu titropiñ gui' na ki'n mi' pix ka sø'kat gu gø' kanuub, mi' ba' pup baapax suudai' chir. Gio ba' gu u'uux gui' nam ki'n ka tu bhijidhat na ba' jimda' gu gø' kanuub mummi xi iabu mit suudai' chir. Mi' dhir ba' dai na mit biipi' dir ja'k xi sa'iich maa'n gu komaarak jannulh, ba' gu kanuub gamai' ji jii mu ja'k suudai' jugii'ñ.

⁴¹ Gu' ji na gu' palhip gama ja'k nat ji bhii, mi' ba tu siis biipi' dir ja'k bhaan gu o'ya na mi'x oidha'. Mi' dho gu' pu cham bhaai' na ka jimia', nat gu' giilhim jix bhai' mi' ba tu siis. Dai nat bhai' pix ji jaiki gatuuk dir ja'k, na gu' giilhim na bha nu'yas gu suudai' na bha silh gu'nguk.

⁴² Ba' gu sandaarui'x mi' bax ja koodam kat am gui' nam ja bai'ñchu' na mit ba ja kuupam, sap nam

ba' cham ja o'ñxidha' nam ji bubuakii mi' dhir nam mui' ji chu suulhgia' mu ja'k na pai'r dibիր ta'm.

⁴³ Gu' ji na gu' gu ja gø'kam tuk dhi' ji' dhi sandaarui'x jotmoda' ja soo'mchulh, na gu' cham aa' nam jai' bիրx jup ba ji mu'aa' gu Paablo. Dai nat xi ja chia pix gui' nam ji'k jix maatit tu suulhi' nam bիրpi' mui' xi chu suulhgia' mu ja'k na pai'r dibիր ta'm.

⁴⁴ Gio ba' gu jai' nam ji'k cham maatit tu suulhi', xi ja chia ip nam sap taa'mlas bhaan mui' xi chu suulhgia', piam sap gu ta'tak ga'n gu gø' kanuub gui' nat mi' ba jaiki. Ba' dhi' pu'ñich buidhat siamri bիրx dappaam ma titis jachich mi' na pai'r dibիր ta'm.

28

Gu Paablo na bhammi dir ba oirida' na pai' ilhi'ch jir dibիր na pui' ti tii' Malta

¹ Ba' na chich pai' dhuuk bիրx ba bubua mi' dhir suudai' chir, ba maat jachich nach mi'p tu'ii' na pai' pui' ti tii' Malta.

² Ba' gu mi' oi'ñkam pix jix bhai'ch chitda am gio na mit mi ja'p ba tu nai gø', na gu' giilhim jix jիրpi'ñ na bha duuk, ba' bach bai'ñ am nach mui' xi juukgipu'.

³ Ba' gu Paablo jai' xi u'uuk gu ku'aa' mi'p xi chua tai dhaam. Ba' maa'n miji dir jimii gu ko' na ba miidhim gu tai, ba' nobi'ran jum bhiibgak pu kii.

⁴ Ba' gu mi' oi'ñkam na mit tii nat nobi'ran ba kii gu Paablo gu ko', jup jum ti titda am diilh:

—Jir tu mua'kam dho bak dhi maa'nkam nat ba' ba kii gu ko', na gu' giilhim jix ua'tulhdhix, sia kut

gu' tii cham mu pai' bhai'muk muu suudai' chir.
Gu' ji na gu' gu Dios cham aa' na duaka'.

⁵ Ba' gu Paablo mi' tai dhaam xi dhaagik xixiix
gu nobii'ñ na ba' jigixia' gu ko', ba' pu cham tu' jax
jum duu.

⁶ Ba' bix dhit pix am nii'ñ am na pai' dhuuk bhai'
ji baigikia' piam na pai' dhuuk am xi mukia', gu' ji
nat gu' chakui pai' jax ba jim duu nam tii xi nii'ñ,
tii gu' ba miikim. Ba' gatuuk pui' ji chii mit na sap
jir dios ji gu Paablo, nat ba' cham maimtuda gu ko'
nat tii kii.

⁷ Ba' mi' ju'ñdharan nach pai' xi juukgimik,
mi' dhir amuub bipio' gu dippir ga'n gui' na
mi'r g'kam ka' na pui' tii' Publio, gui' nat jich
chibiaptuda baik tanoolh gio nax bhai' tuch
maakda'.

⁸ Ba' gu taata'n gu Publio jano' pik jup e'ka' gu
toiñdhi' binkam gu book ko'k, ba' gu Paablo mui'
ma tiigim. Ba' dai na jax jim xi chu daanik buiñor
gu Dios bhai' xi dhaa gux ko'kkam, jix kii' dho gu'p
jum duu mi' jotmoda'.

⁹ Ba' na mit pui' ba ti kai gu jai'x kako'kkam nam
mu ja'p oi'ñka', jum dikoo'ñ jamit na mit mu jii
buiñor gu Paablo. Ba' gui' pix ja'x jup ji ja dudua'ñ,
jix kikii' dho gu'p jum duu mit bix.

¹⁰ Mi' dhir ba' dai na mit ma tuch onbai' bix
aixim gu tu', gio na chich pai' dhuuk ba jii bhaan
gu jumai g' kanuub bix jamit jup xi chuch maa
na ji'k tu'ch a'm jum aagaidha' gammiji nach jax
jiimda'.

Gu Paablo na bhammi dir ba aaya' Rooma

¹¹ Ba' gu baik masaa'n na chich bhammi dir xi
juruuñdhak na pai' ilhi'ch jir dibir, ba jii chich

bhaan gu jumai gɛ' kanuub gui' nat pui' bhai'p juruuñ na ji'x juugit jix jii'pi'ñ kat. Ba' dhi gɛ' kanuub jir bhammi dir ja'k kam ka' na pai' pui' ti tii' Alijandriiya, ba' bhaan bha tuuttu' am bii'pi' dir ja'k gook gu ja didios tuk gu bhammi dir kam, na pui' tii' maa'n Kaastor, gio ba' gu jumai Poolus ip.

¹² Ba' bhammi dir ba ai chich jumai momkoran na pai' pui' ti tii' Sirakuusa, ba' bhai'p juruuñ jachich baik tanoolh.

¹³ Mi' dhir ba' giop ba jii chich bhammi dir ja'k na pai' jumaip jir momkoran na pui' ti tii' Reegio. Ba' buingidhak ampik bhai'p ji jib mu dir ja'k jurnip, ba' aach mui' pu xi jii bhammi dir ja'k nach pai' ja'k jiiim, maa'n tanoolh jachich ba'p duu na chich ba' bhammi dir jup ba ai na pai' pui' ti tii' Putioli.

¹⁴ Ba' bhai' ba ja tii chich ip jai' guch jaaduñ gui' nam pui'p ti jii'gi'ñdha' buiñor guch Xoi'kam. Ba' bach baidhim am mu ja'p nam pai' oi'ñka', ba' aach mui'p ma jii, maa'n simaan jachich dho gu' ja buip juruuñ. Ba' dhi' pu'ñich buidhat siamri dikoo ba aajim ich bhammi dir Rooma.

¹⁵ Ba' gui' nam bhammi ja'k jup oi'ñka' Rooma guch jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, pu bax maat am nach mui' ba jiiim, ba' bhai' ma jii mit na mit bhach ñamkim bhai' na pai' pui' ti tii' Pooro de Aapio, gio ba' bhai' na pai' pui'p ti tii' Baik Tabernas. Ba' nat ba ja tii gu Paablo, bhai'x bhai' jim ilh, ba' ma tu taxchaabgi buiñor gu Dios.

¹⁶ Ba' na chich pai' dhuuk bhammi dir ba ai Rooma, mui' xi ja aich gu ja gɛ'kam tuk gu san-daarui'x buiñor gu jumai ja gɛ'kam tuk gu san-daarui'x gu bhai' kam, gui' na ja bai'ñchu' nat mui'

ba ja kuupam. Ba' gui' xi chu chia nam ja kuupa' mi' nam pai' mi' pu ja kukpada' gu ja'tkam. Dai ba' gu Paablo dilhkob ja'k tu chia mit nam kuupa', gio sap na maa'n pix mi' nuuka'nda' gu sandaarui'x.

Gu Paablo na bhammi dir ba oirida' Rooma

¹⁷ Ba' baik jurni'ñ ki'n nai' ba tu ja joochxi gu Paablo gu ja gə'gərkam tuk gu Israel kam ja'tkam gui' nam bha ja'p oi'ñka' Rooma. Ba' na mit pai' dhuuk bəx bhai' bam jumaap, bhai' ji chu ja a'gi, jup ja titda:

—Aañ mañ dhaa mit bhammi Jerusaleen gu Israel kam ja'tkam sia kuñ tii cham tu' jax ja buixi'ñ, ni kuñ cham pai' iam cham tu' ka'm jup nii'ñ gu pui' nam jax ja'k tu jimdat guch bopxi kat, ba' ja chia mit gui' nam ya' dir bhammir gə'gərkam nam jiñ chulhiñchuda'.

¹⁸ Ba' tii ba xiñ dho'ñchom kat am, nañ gu' cham tu' bhaan kuiñcha bia' kum gu'p bañ mu'aa' git.

¹⁹ Gu' ji nam gu' gu Israel kam ja'tkam giilhim ba xiñ mu'aam, ba' aañ pui' mañ dikoo'ñ na ñich pu tii'n gui' na bhammi dir jir gə'kam Judea na tu chiñia' nam bhañ bhiika' ya ja'k Rooma buiñor gui' na ya'r gə'kam na ba' ya'ñ chikka' no'ñ moo kuiñcha bia'ka' ba' gu' cham, sia kuñ gu' aañ cham ja iattulhdam guñ jaaduñ Israel kam.

²⁰ Ba' aañ ja'p kai'ñkam mu tu jam joochxiñ jaaduñ nañ xi jam tii'gim gio nañ bhaan xi chu jam a'gidham gui' nach jaroi' saak nii'rada' na bha jimda' git ya' aach jich bui nach ji'k jir Israel kam ja'tkam, gui' nañ jaroi' buiñor ti jii'gi'ñ nañ ba' ya' buupulh xib ki'n dhi bapaiñum titropiñ.

²¹ Ba' gui'p kai'ch am:

—Dho gu' aach ya' cham pai' jax tē kēē ji, na gu' cham pai' jaroí' pui' ja'k bha tuch ua'ñxi'ñ gu bhammi dir kam Judea, gio jai' tii bhammi dir jup jiim am guch jaaduñ, sia cham pai' jax kai'ch am no'p moo mu pai' pix oirít jix buam tu bua.

²² Ba' aach tii xim kaim dho gu pui' nap jax jix chu a'gam jich jaduñ, na gu' aach nach jix maat, biix kap pix pui' kai'ch am gu ja'tkam na sap cham tu'r silhkam gu dhi' pui' nap jax kai'ch.

²³ Ba' ba tu dai mit nam pai' dhuuk bhái'p tui'ka'. Ba' nat pai' dhuuk jum ai, mui' bhái' bam jumaap jamit, ba' bhái' ji chu ja a'gi gu Paablo kabuimuk dir pu nai' ji jur. Ba' mi' bhaan tu ja a'gidhimik mi' nat pai' tu ua'nak gu Moisees gio ba' mi' na mit pai'p tu ua'nak gui' nam pui' bijik bhaankamu'n jup tu a'gimik gu Dios nam sap ba'x maatit kēēji ba ti jii'ñdha' buiñor gu Jesus.

²⁴ Ba' ji'ma'n siamri ti jii'ñ jamit gu pui' nat jax ja'k tu ja a'gi gu Paablo, jai' ba' pu cham,

²⁵ dai na mit xi ñiokboidhat ba jii. Ba'p ja titda gu Paablo:

—Pui' ba ji bubua pimit jiñ jaaduñ nat jax tu ua'nak maadit gui' nam jir jich bopxi kat, gui' nam bhaankam tu a'gat gu Dios nat pui' ja'k jurtudak gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda', gui' na pui' tiigich Isaiiyas, na ja'pnim kai'ch mi' nat pai' tu ua'nak:

²⁶ Xi ja aa'ñdhamir dhi Israel kam ja'tkam nañ jax ja'k jix aa' nam mi' pui' jimia'.

Dai ji na gu' no'p tii pui' ba tu ja a'gi'ñ,

pu cham maatit kaaya' am,

piam no'm tiim nii'ñ nap jix kii'p jum duukam jup tu bua,

pu cham maatit tigia' am na jax jir jum duukam ka'.

²⁷ Nam gu' pu cham maatit tɛ kɛɛ dhi' dhi ja'tkam, panaas ba' ku ja'p ji buusan nam pu cham ñiñña gio nam pu cham tɛ kɛɛ.

Pui' kum ba' cham xim ga'ngada' na jax jir jum duukam ka' gux ki'p jum duukam no'm ti ñi'ñ,

gio nam cham bix ja jujur ki'n xi chɛ kɛkɛ' gu' nam ba' jax dhui pix cham mi' pui' jimia' dho nañ jax jix aa'.

Ku gu' aañ cham tu'p jiñ buixi'ñdha' ji ja bui.

²⁸ Ba' xib dir ja'p ja'k bax mat ka' pim jiñ jaaduñ nañ cham tu' aapi'm ka tu jam a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios, dai gu jai' ja'tkam jañ pix ba tu ja a'gidha' gui' nam cham jir Israel kam ka', nam gu' gui'x kaim jia.

²⁹ Ba' nat pai' dhuuk tii mu na tu a'gimik gu Paablo, ba jii mit gu Israel kam ja'tkam xi ñiokboidhat.

³⁰ Ba' gook oidha' bhai' juruuñ gu Paablo bhai' nat pai'm taiñbui maa'n gu ba'aak tu namkidhat. Ba' mui' bhai' aajidha' am gu ja'tkam, ba' gui' pix jix bhai' ja titdada'.

³¹ Ba' cham jaroi' soo'mchulhi'ñka' na tu ja a'gi'ñdha' gu ñio'ki'ñ gu Dios na bhaan tu a'gada' guch Xoi'kam gui' nar Gɛ'kam.

**Gu ñio'ki'ñ gu Dios na bhaan tu a'ga guch
xoi'kam
New Testament in Tepehuan, Southeastern
(MX:stp:Tepehuan, Southeastern)**

copyright © 2007 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tepehuan, Southeastern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tepehuán del sureste [stp], Mexico

Copyright Information

© 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tepehuan, Southeastern

© 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-05-05

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

0f8d31b9-5dd5-5a02-bb46-c2fd0a544e81